

Programmabegroting 2024 en Meerjarenraming 2025- 2027

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	3
Voorwoord.....	4
Leeswijzer.....	5
Begroting in één oogopslag.....	7
Programmabegroting.....	11
Programma 1 Bestuur en ondersteuning.....	12
Programma 2 Veiligheid.....	20
Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat.....	25
Programma 4 Economie.....	30
Programma 5 Onderwijs.....	33
Programma 6 Sport, cultuur en recreatie.....	36
Programma 7 Sociaal domein.....	43
Programma 8 Volksgezondheid en milieu.....	51
Programma 9 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing.....	57
Niet in de programma's opgenomen baten en lasten.....	67
Paragrafen.....	69
Paragraaf 1 Lokale heffingen.....	70
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	76
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	81
Paragraaf 4 Financiering.....	88
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering.....	92
Paragraaf 6 Verbonden partijen.....	95
Paragraaf 7 Grondbeleid.....	103
Paragraaf 8 Openbaarheid.....	106
Financiële begroting.....	107
Overzicht van baten en lasten.....	108
Toelichting op overzicht baten en lasten.....	112
Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd.....	112
Samenvatting en analyse op hoofdlijnen.....	113
Overzicht van incidentele baten en lasten en structurele reservemutaties.....	121
Financiële positie.....	124
Meerjarenbalans.....	124
EMU-saldo.....	124
Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen.....	125
Overzicht investeringen.....	125
Financiering.....	129
Stand en verloop van de reserves.....	129
Stand en verloop van de voorzieningen.....	132
Overzicht van baten en lasten per taakveld.....	132
Bijlagen.....	140
Bijlage 1 Overzicht te verstrekken subsidies.....	141
Bijlage 2 Verloop van reserves en voorzieningen.....	142

Voorwoord

Voor u ligt de Programmabegroting 2024 en de Meerjarenraming 2025-2027. De basis voor deze programmabegroting is gelegen in het coalitieakkoord “Hart voor een toekomstigbestendig Ridderkerk” en het daaruit volgende collegeprogramma.

Ridderkerk staat er financieel gezien goed voor met een eigen vermogen van ruim 95 miljoen euro (stand jaarrekening 2022) en een robuuste reservepositie. Om financieel gezond te blijven is een structureel sluitende begroting nodig. Hoewel de programmabegroting voor 2024 en het meerjarenperspectief voor 2025 structureel en reëel sluitend is, is het meerjarenperspectief voor 2026 en 2027 dat niet. Vanaf 2026 voorziet het Rijk een korting van landelijk circa 3 miljard euro op de algemene uitkering, hetgeen ook voor Ridderkerk een forse terugval in inkomsten betekent. Over deze korting lopen nog gesprekken tussen Rijk en gemeenten. Daarom hebben we er voor gekozen op dit moment nog geen bezuinigingen voor 2026 en de jaren daarna op te nemen, maar het tekort bij ongewijzigd beleid zichtbaar te maken. Tegelijkertijd beraden wij ons op een plan van aanpak mocht in 2025 blijken dat deze korting zich in 2026 daadwerkelijk in deze omvang aandient.

2024 wordt een jaar met een aantal stevige opgaven. Vanaf 1 januari heeft Ridderkerk weer een eigen ambtelijke organisatie en gaat de BAR-organisatie in afgeslankte vorm verder met uitsluitend bedrijfsvoering taken. Er is in 2023 hard gewerkt om de vier nieuwe organisaties neer te zetten. Alle signalen wijzen er dan ook op dat we op 1 januari 2024 voortvarend van start kunnen. Toch zal de organisatie de eerste periode tijd nodig hebben om zich te ‘settelen’. Op 1 januari 2024 treedt ook de Omgevingswet in werking. Een ingrijpende wijziging voor overheden, bedrijven en inwoners met als doel de regels voor ruimtelijke ontwikkelingen te vereenvoudigen en samen te voegen. Maar 2024 wordt ook het jaar waarin we weer een aantal mooie zaken voor Ridderkerk gaan realiseren. We gaan onder andere aan de slag met een integraal veiligheidsplan. We stimuleren, bewegen en ontmoeten met de realisatie van een Pumptrackbaan. Er wordt een volgende stap gezet in het opkopen van schulden van jongeren. In aansluiting op het project JongVermogen zetten we in op een toename van duurzame arbeidsparticipatie. We komen tot besluitvorming over de Metropolitane Fietsroute en de vernieuwing van de Centrumring. Op diverse locaties worden nieuwe woningen opgeleverd en sloop/nieuwbouw projecten gestart voor de broodnodige extra woningen. Er komt een locatie- en ontwerpkeuze voor een nieuw zwembad.

Zo blijven we samen met onze inwoners, maatschappelijke organisaties, bedrijven, partners en de ambtelijke organisatie werken aan een toekomstbestendig Ridderkerk.

We spreken de wens uit dat Gods zegen op onze arbeid mag rusten.

Burgemeester en wethouders van Ridderkerk.

Leeswijzer

Indeling

De begroting bestaat uit een programmabegroting met de programma's en paragrafen en een financiële begroting en bijlagen. In de programmabegroting worden de programma's en de (verplichte) paragrafen behandeld. De financiële begroting bevat de meerjarenbalans met de toelichting hierop, de toelichting op de financiële positie en het overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld. In de bijlagen is het overzicht van te verstrekken subsidies en de specificatie van het verloop van de reserves en voorzieningen opgenomen.

Vanaf het jaar 2024 gaan we over op een nieuwe programma-indeling, die aansluit bij de taakveldindeling conform BBV. In de tabel op pagina 7 is de herziene begroting 2023 opgenomen volgens de oude programma-indeling en volgens de nieuwe programma-indeling. Hiermee zijn de verschillen als gevolg van de gewijzigde indeling inzichtelijk gemaakt. In de diverse programma's wordt vervolgens de herziene begroting 2023 gepresenteerd volgens de nieuwe programma-indeling en bevatten de meerjaren overzichten geen verschillen meer die hun oorsprong vinden in de wijziging van de programma indeling.

De toelichtingen op de verschillen en analyses op hoofdlijnen, welke in het verleden onder de diverse programma's waren opgenomen zijn nu onderdeel geworden van de financiële begroting.

In de diverse programma's zijn onder "Wat gaan we daarvoor doen?" de acties uit het collegeprogramma opgenomen. De nummers die ontbreken zijn inmiddels gerealiseerd, zijn doorlopende acties waarvoor voor 2024 geen bijzonderheden zijn te melden of die voor latere jaren zijn gepland.

Tekenduiding

De lasten zijn negatief opgenomen, dus met een minteken. In een kolom waar het saldo getoond wordt, krijgt een nadeel een min voor het bedrag. Een voordeel wordt zonder extra teken getoond. In dit boekwerk worden de cijfers afgerond op honderden euro's (m.u.v. de realisatie 2022 welke is afgerond op hele euro's). Hierdoor kan het voorkomen dat als een tabel nageteld wordt, er minimale verschillen zijn.

Toelichtingen

In de financiële begroting bij het onderdeel Overzicht van baten en lasten zijn toelichtingen geschreven voor mutaties in de ramingen van exploitatie en reserves. De toelichtingen hebben betrekking op verschillen tussen de begroting 2023 na wijziging en de begroting 2024 en op mutaties groter dan € 25.000. Dit grensbedrag wordt ook gehanteerd bij het hoofdstuk 'Samenvatting en analyse op hoofdlijnen'.

Prestatie-indicatoren

Sinds 2016 is de Regeling beleidsindicatoren gemeenten van kracht. In deze regeling zijn 39 indicatoren opgenomen, waarvan er door wettelijke aanpassingen nog 34 resteren. Deze, en meer indicatoren, zijn op de website Waarstaatjegemeente.nl terug te vinden. De waarden bij de indicatoren op de website worden aangepast wanneer nieuwe informatie bekend is. Het kan hierdoor voorkomen dat de waarde opgenomen in dit boekwerk verschilt van de website.

Per programma worden de prestatie-indicatoren weergegeven met een waarde voor het jaar 2022. Dit is in veel gevallen het meest recente jaar waarvan cijfers bekend zijn. Alle verplichte (en ook veel van de eigen gekozen) indicatoren zijn afkomstig uit landelijke databases via Waarstaatjegemeente.nl. Wij zijn afhankelijk van de actualiteit van deze cijfers en hebben hier geen invloed op. Indien er voor het jaar 2022 geen waarde bekend is, wordt de waarde van het laatst bekende jaar weergegeven. Dit is dan kenbaar gemaakt met het jaartal tussen haakjes. In een enkel geval zijn er waarden voor het jaar 2023 bekend; dit wordt kenbaar gemaakt met het jaartal 2023 tussen haakjes.

De indicatoren die genoemd worden in de programma's kennen verschillende bronnen, onder meer de burgerpeiling, het klanttevredenheidsonderzoek en de website Waarstaatjegemeente.nl. Een overzicht met internetlinks naar de bronnen vindt u hieronder.

Bronnen

Waarstaatjegemeente.nl

BBV verplichte indicatoren

Burgerpeiling

Lokale monitor Wonen

Gemeentelijke monitor Sociaal Domein

Na het klikken op de links hierboven kan het zijn dat er nog gekozen moet worden voor Ridderkerk.

Indexeren

We houden in de komende begroting 2024 rekening met een indexering van 3,2% ten opzichte van

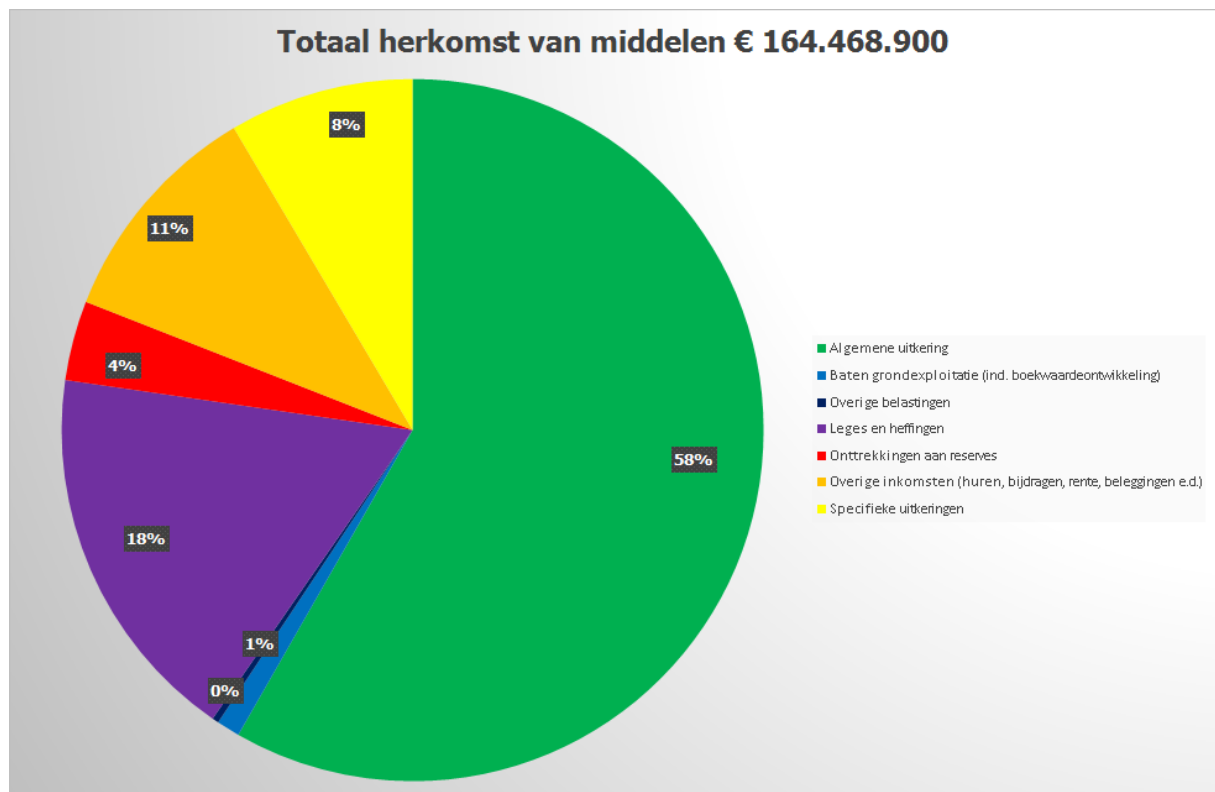
2023 om daarmee inflatie-gevoelige budgetten waaronder de subsidiebudgetten, mee te laten groeien met de stijging van de inflatie conform de meest recente maartprognose van het Centraal Plan Bureau (CPB).

Begroting in één oogopslag

Saldo (NS)

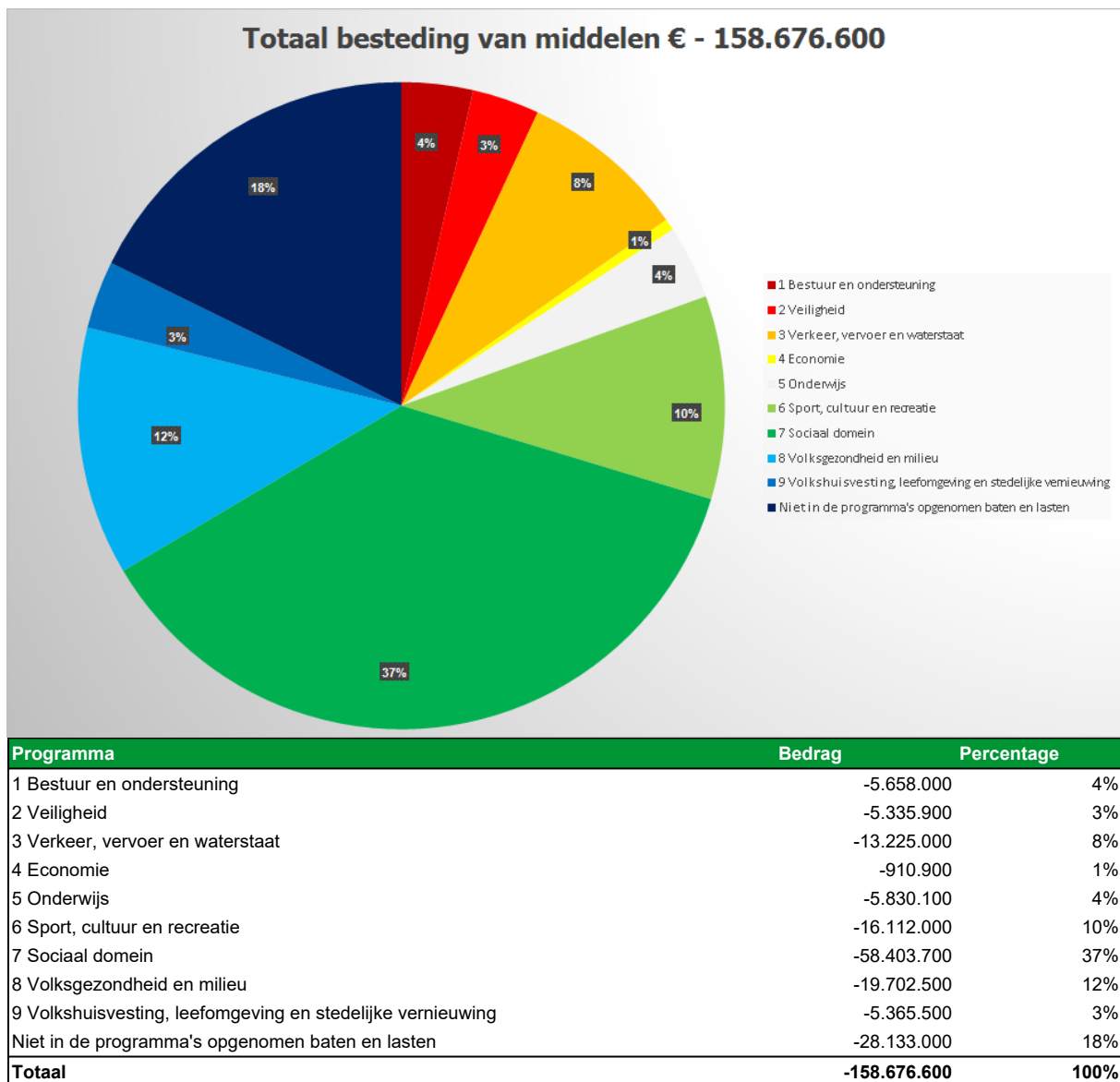
Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Bestuur en ondersteuning	-7.234.000	-7.715.000	-4.694.200	-4.581.600	-4.572.400	-4.546.000
2 Veiligheid	-3.661.500	-4.576.000	-5.300.800	-5.745.200	-6.001.300	-6.001.600
3 Verkeer, vervoer en waterstaat	-9.325.950	-9.793.350	-10.723.900	-11.766.600	-12.510.000	-12.527.900
4 Economie	-1.408.700	-562.400	-429.100	-428.800	-428.800	-429.000
5 Onderwijs	-2.075.400	-5.919.700	-5.241.500	-5.617.100	-6.249.500	-5.858.100
6 Sport, cultuur en recreatie	-9.855.700	-14.241.800	-13.347.500	-13.492.200	-13.676.300	-13.998.000
7 Sociaal Domein	-44.745.600	-42.466.700	-43.370.900	-44.232.100	-43.450.700	-43.449.600
8 Volksgezondheid en milieu	-1.206.000	-2.961.500	-3.434.900	-3.445.900	-3.342.700	-3.304.400
9 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-10.552.600	-494.400	-2.163.700	-2.164.300	-2.094.200	-2.156.500
Niet in de programma's opgenomen baten en lasten	87.145.750	85.811.150	94.498.800	96.877.900	90.448.900	90.076.300
Begroot resultaat	-2.919.700	-2.919.700	5.792.300	5.404.100	-1.877.000	-2.194.800

Inkomsten

Categorie	Bedrag	Percentage
Algemene uitkering	95.845.000	58%
Baten grondexploitatie (incl. boekwaardeontwikkeling)	1.769.300	1%
Overige belastingen	488.600	0%
Leges en heffingen	29.004.100	18%
Onttrekkingen aan reserves	6.036.900	4%
Overige inkomsten (huren, bijdragen, rente, beleggingen e.d.)	17.333.200	11%
Specifieke uitkeringen	13.991.800	9%
Totaal	164.468.900	100%

Uitgaven

Infographic

BEGROTING 2024 IN ÉÉN OOGOPSLAG

In deze infographic ziet u in één oogopslag hoe de gemeente aan haar geld komt en waaraan we dat het komende jaar willen uitgeven. De cijfers op deze pagina's en nog veel meer cijfers staan allemaal in de begroting 2024.

Ridderkerk is financieel een gezonde gemeente. Dat willen we graag nu en in de toekomst zo houden en daarbij de woonlasten zo laag mogelijk houden. Zo bouwen we samen aan een toekomstbestendig Ridderkerk!

Het college van burgemeester en wethouders

INKOMSTEN

WAAR KOMT HET GELD VAN DAN?

De gemeenteraad stelt de begroting vast. De burgemeester en de wethouders zijn samen verantwoordelijk voor de uitvoering. De burgemeester en wethouders hebben ieder een eigen portefeuille met aandachtsgebieden. Aan het eind van het jaar leggen zij in de jaarrekening samen verantwoording af aan de gemeenteraad.

LOKALE HEFFINGEN

🏠 OZB	€ 13.819.800
🅑 Parkeergeld	€ 407.200
📄 Secretariële burgerzaken	€ 941.400
👤 Begraafplaatsrechten	€ 819.300
🏭 Wabo vergunningen	€ 851.300
🗑️ Afvalstoffenheffing	€ 7.322.100
🚰 Rioolheffing	€ 5.202.500
👉 Overige heffingen	€ 93.400

ANDERE INKOMSTENBRONNEN

👤 Huren	€ 2.501.300
💰 Rente en winstuitkeringen	€ 504.500
📦 Onttrekkingen aan reserves	€ 6.036.900
🏠 Baten grondexploitatie (incl. boekwaarde-ontwikkeling)	€ 1.430.000
👉 Overige inkomsten	€ 16.586.600

HOEVEEL BETAALT U IN 2024 AAN?

AFVALSTOFFENHEFFING	
Tarief eenpersoonshuishouden	€ 278,72
Tarief tweepersoonshuishouden	€ 375,84
Tarief meerpersoonshuishouden	€ 386,76
RIOLHEFFING	
Eigenaar/cg-tributar tot 500 m²	€ 107,84
Grond (water)verbruik	
501 m² - 1.000 m² / per 100 m²	€ 114,84
1.001 m² - 3.000 m² / per 100 m²	€ 103,56
3.001 m² - 6.000 m² / per 100 m²	€ 92,64
6.001 m² - 10.000 m² / per 100 m²	€ 80,84
boven 10.000 m² / per 100 m²	€ 62,88

MEER WETEN OVER DE ONDERWERPEN IN DE BEGROTING?

Ga dan naar de 'gemeente in cijfers' op www.ridderkerk.begrotingsapp.nl. Meer cijfermatige informatie over de gemeente is te vinden op www.waarspraakgemeente.nl

UITGAVEN 158,7 MILJOEN

Programmabegroting

Programma 1 Bestuur en ondersteuning

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie.

Om de dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers te verbeteren en de slagkracht te vergroten zetten we in op een doorontwikkeling van de ambtelijke organisatie met op Ridderkerk gerichte medewerkers. De BAR-organisatie richt zich primair op bedrijfsvoering (zoals inkoop en werkgeverschap). Hiermee krijgen we meer grip op de lokale invulling van ons beleid. Bij de doorontwikkeling dient rekening gehouden te worden met het belang van de medewerkers van de BAR-organisatie. Snelheid en duidelijkheid zijn daarbij belangrijk.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 004 - Op basis van het besluit gaan we over tot implementatie van de nieuwe organisatievorm.

Omschrijving (toelichting)

De nieuwe Ridderkerkse organisatie start per 1 januari 2024. Alle beleids- en uitvoeringstaken zijn vanaf dat moment weer ondergebracht bij de gemeente Ridderkerk.

Voor de bedrijfsvoeringstaken zal Ridderkerk vanaf 1 januari 2024 gefaciliteerd worden door de BAR-organisatie nieuwe stijl.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Samenwerking met de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

We werken samen binnen de Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) op het gebied van verkeer en vervoer en economisch vestigingsklimaat. Deze samenwerking houden we beperkt tot deze twee pijlers.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 005 - Deze periode zullen we meerdere voorstellen bij de MRDH indienen voor projecten op het gebied van verkeer en vervoer en economisch vestigingsklimaat.

Omschrijving (toelichting)

Voor 2024 zijn subsidies aangevraagd voor verkeerseducatie en het inrichten van schoolzones, het verbeteren van fietspaden op de Populierenstraat en Havenkanaal en voor het aanpassen van verkeerslichten. Ook wordt samen met de MRDH gewerkt aan de invoering van HOV in Ridderkerk en de verkenning naar de Metropolitane Fietsroute Rotterdam – Ridderkerk – Dordrecht. Begin 2024 gaan we ons oriënteren op subsidieaanvragen bij de MRDH voor economisch vestigingsklimaat en geven we uitvoering aan de reeds ontvangen subsidies voor Dutch Fresh Port (DFP).

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Contact met omliggende gemeenten over regionale vraagstukken.

Naast deze samenwerking onderhouden we goede contacten met de Drechtsteden, Hoeksche Waard, Alblasserwaard en het eiland IJsselmonde over regionale vraagstukken. We zetten hierbij in op een natuurlijke samenwerking dicht bij de behoefte van onze inwoners. We zijn kritisch op het aangaan van nieuwe bestuurlijke constructen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 007 - We versterken ons netwerk en onderzoeken de mogelijkheden voor samenwerking met andere gemeenten op basis van de lokale- en regionale vraagstukken.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 nemen we actiever deel aan regionale overleggen vanuit Vereniging van Zuid-Hollandse Gemeenten (VZHG), middelgrote gemeenten (M50) en Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG).

- 008 - Het college nodigt deze periode regelmatig colleges van omliggende gemeenten uit voor een bezoek aan Ridderkerk en we gaan ook op bezoek bij colleges in die gemeenten.

Omschrijving (toelichting)

Voor 2024 staan er een aantal bezoeken gepland met gemeenten binnen de MRDH en Drechtsteden regio.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Optimalisatie van de dienstverlening aan onze inwoners.

Voor een optimale dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers investeren we in de toegankelijkheid van nieuwe en bestaande communicatiekanalen. We willen dat onze dienstverlening bereikbaar is voor alle inwoners, zowel schriftelijk, digitaal, telefonisch als via de balie in het gemeentehuis. Daarbij communiceren we in begrijpelijk Nederlands. Inwoners en ondernemers zullen op (aan)vragen, meldingen en klachten binnen twee werkdagen een eerste reactie krijgen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 009 - We richten de processen zodanig in zodat inwoners en ondernemers op (aanvragen), meldingen en klachten binnen twee werkdagen een eerste reactie krijgen.

Omschrijving (toelichting)

We willen de dienstverlening aan onze inwoners en ondernemers verder verbeteren door onze bereikbaarheid en toegankelijkheid te optimaliseren. We richten daarom onze processen zo in, dat inwoners en ondernemers binnen de gewenste termijn op aanvragen, meldingen of klachten een eerste reactie krijgen. Zo zorgen we ervoor dat voor inwoners en ondernemers duidelijk is wat zij naar aanleiding van hun aanvraag of melding van ons kunnen verwachten. We richten dit gefaseerd in en starten met de processen die het meest door inwoners en ondernemers gebruikt worden.

- 011 - We gaan de klantreizen in beeld brengen om onze dienstverlening te optimaliseren.

Omschrijving (toelichting)

Door onze dienstverlening vanuit het perspectief van onze inwoners te ervaren ontstaat meer inzicht in wensen en behoeften. De klantreizen geven ons handvatten onze dienstverlening nog beter op onze inwoners af te stemmen.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Digitale dienstverlening en de gemeentelijke website.

Voor de digitale dienstverlening en de website wordt voortdurend gewerkt aan gebruiksvriendelijkheid en toegankelijkheid. Ook zetten we in op het zoveel mogelijk aanbieden van diensten en producten via digitale kanalen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 014 - We investeren in digitale toegankelijkheid, zodat onze online communicatie en dienstverlening laagdrempelig is. Daarbij houden we altijd aandacht voor niet of minder digitaal vaardigen.

Omschrijving (toelichting)

Met onze nieuwe gemeentelijke website hebben we een mooie basis gelegd voor verdere doorontwikkeling van onze online dienstverlening. Waar mogelijk sluiten we aan op landelijke ontwikkelingen. Zo implementeren we vanaf 2024 – gefaseerd – een persoonlijke, toegankelijke, digitale omgeving voor inwoners. Ook geven we uitvoering aan de wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer, die naar verwachting per 1 juli 2024 van kracht gaat en inwoners het recht geeft online zaken te kunnen doen met hun gemeente.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Coördinator 'vergunningen en subsidieaanvragen'.

Het aanvragen van vergunningen moet zo makkelijk mogelijk zijn. Een aan te stellen coördinator 'vergunningen en subsidieaanvragen' kan hieraan bijdragen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 016 - We stellen een coördinator 'vergunningen en subsidieaanvragen' aan.

Omschrijving (toelichting)

Het aanvragen van vergunningen moet zo makkelijk mogelijk zijn. Een aan te stellen coördinator 'vergunningen en subsidieaanvragen' kan hieraan bijdragen. Bij de ontwikkeling van de nieuwe ambtelijke organisatie als gevolg van de ontvlechting van de BAR-organisatie, zal nader bekeken worden hoe en waar in de organisatie deze coördinerende rol het best ingevuld en gepositioneerd kan worden.

- 017 - We optimaliseren het proces van vergunningaanvragen (APV).

Omschrijving (toelichting)

In overleg met de processpecialisten worden de processen beschreven en wordt, onder andere in overleg met de aanvragers, in kaart gebracht op welke punten de processen verder geoptimaliseerd kunnen worden.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Participatiebeleid.

Om informatie uit de samenleving op te halen worden geschikte instrumenten ingezet, zoals enquêtes en fysieke bijeenkomsten. Innovatieve instrumenten worden ingezet als deze de kwaliteit van de participatie kunnen verbeteren. Voor participatie gelden heldere spelregels. Vooraf aan de participatietrajecten wordt helderheid verschaft over wat deelnemers van de participatie mogen verwachten.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 018 - We stellen nieuw participatiebeleid op.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 werken we de startnotitie Betrokken Samenleving uit tot een nieuw participatiebeleid.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Participatie-instrumenten.

We vinden het belangrijk een zo breed mogelijk geluid uit de wijken te horen. Op basis van onder andere de recente evaluatie van de participatie-instrumenten herzien we de huidige overlegstructuren binnen de wijken en oriënteren we ons op hedendaagse mogelijkheden. Waar mogelijk willen we jongeren actief betrekken bij participatietrajecten.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 019 - We zetten in op bewezen instrumenten zoals buurttenten en straatpraat in de wijken.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 organiseren we vaker buurttenten en Straatpraat. Dit doen we onder andere met onze leefbaarheidspartners politie, Facet en Wooncompas. Ook gebruiken we andere bewezen instrumenten zoals enquêtes en polls op sociale media.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Wijkregie.

Wijkregie wordt doorontwikkeld met een takenpakket dat deels vergelijkbaar is met de stadsmariniers in Rotterdam.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 021 - De zichtbaarheid en positionering van de wijkregisseurs wordt verstevigd.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 wordt de functie wijkregisseur doorontwikkeld naar de functie wijkcontactfunctionaris.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Datagedreven werken.

Het datagedreven werken wordt bevorderd zonder dat dit ten koste gaat van de menselijke maat. Hiervoor worden een visie en strategie ontwikkeld. Goede data-analyses helpen uiteindelijk kosten te besparen en beleid effectiever te maken. Op veel terreinen neemt de urgentie hiervan toe.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 022 - We stellen een visie datagedreven werken op.

Omschrijving (toelichting)

In overleg met het expertiseteam datagedreven werken van de BAR-organisatie nieuwe stijl en met team dienstverlening zal in 2024 een visie en strategie voor datagedreven werken worden uitgewerkt voor onze gemeente.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Archivering.

We zorgen ervoor dat onze informatie op een goede manier bewaard wordt. Dit is voor ons eigen belang, maar ook voor publieke verantwoording en rechtsvinding.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- Aansluiting bij e-Depot

Omschrijving (toelichting)

Net zoals een wettelijke verplichting geldt voor het duurzaam archiveren van fysieke documenten, geldt een dergelijke verplichting ook voor het "digitaal duurzaam archiveren van ons blijvend te bewaren digitale archief". De oplossing hiervoor heet een "e-Depot". Marktonderzoek leidt tot de conclusie dat aansluiten bij het e-Depot van Rotterdam de beste optie is voor onze gemeente. Het stadsarchief Rotterdam is nu al onze archiefpartner voor fysieke documenten. In 2024 zal dit project verder vorm krijgen.

Wat mag het kosten? (NS)

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Bestuur en ondersteuning						
Lasten	-9.806.300	-10.300.600	-5.609.500	-5.496.900	-5.487.700	-5.461.300
Baten	1.284.600	1.297.900	963.800	963.800	963.800	963.800
Saldo - Lasten en baten	-8.521.700	-9.002.700	-4.645.700	-4.533.100	-4.523.900	-4.497.500
Storting	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Onttrekkingen	1.336.200	1.336.200	0	0	0	0
Saldo - Reserves	1.287.700	1.287.700	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500

Totaal 1 Bestuur en ondersteuning	-7.234.000	-7.715.000	-4.694.200	-4.581.600	-4.572.400	-4.546.000
-----------------------------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Beleidsdocumenten

Document	Vastgesteld College	Vastgesteld Raad	Te herzien beleid	Nieuw beleid
Budgethoudersregeling (2021)	X		X	
Communicatieplan Ridderkerk 'Communiceren doen we samen' (2015)	X			
Convenant Jongerenraad (2012)		X		
Convenant Maatschappelijk Burgerplatform (MBR) (2016)	X		X	
Convenant Minimaplatform (2016)	X		X	
Convenanten met de wijkoverleggen (2016)		X	X	
Financiële verordening 2017		X	X	
Fiscaal statuut 2021	X			
Gedragscode integriteit burgemeester en wethouders Ridderkerk 2019		X		
Gedragscode integriteit raads- en burgerleden Ridderkerk 2019		X		
Gemeenschappelijke Regeling BAR-organisatie (2020)	X		X	
Inspraakverordening gemeente Ridderkerk (2009)		X		
Kanalenstrategie 'De juiste boodschap, op het juiste moment en de juiste plaats' (2020)	X			
Klachtenregeling BAR-organisatie (2020)	X		X	
Normenkader 2023		X		
Normenkader rechtmatigheid (2019)	X			
Nota Activabeleid (2021)		X		
Nota Belastingen 2020		X		
Nota Evenementenbeleid (2011)		X	X	

Nota Garantstellingen en leningen Gemeente Ridderkerk 2021	X		
Nota Reserves en voorzieningen (2021)		X	
Notitie van burgerparticipatie naar overheidsparticipatie: Ridderkerk dragen we samen (2016)		X	X
Participatie, burgers en bestuur 2013		X	X
Participatieverordening Sociaal Domein (2016)		X	
Regeling Beheer en toezicht op BRP 2021	X		
Regeling Gegevensverstrekking BRP 2021	X		
Regeling Rechtspositie burgemeester en wethouders Ridderkerk 2021	X		
Reglement van orde van de raad (2022)		X	X
Reglement van orde van het college (2022)	X		
Treasurystatuut (2017)	X		X
Verordening bezwaarschriften Ridderkerk (2020)		X	
Verordening Burgerinitiatief 2007		X	
Verordening fractieondersteuning 2008		X	
Verordening klachtenbehandeling 2020		X	X
Verordening Onroerende Zaakbelasting (2021)		X	
Verordening op de raadsvoorbereiding (2022)		X	X
Verordening op de Rekenkamer Ridderkerk 2022		X	
Verordening Rechtspositie raadsleden en commissieleden Ridderkerk (2019)		X	X
Verordening werkgeverscommissie griffie Ridderkerk 2020		X	
Visie op dienstverlening 2025 (2017)	X		

Wijkontwikkelingsprogramma Centrum 2014 - 2024 (2014)	X	
Wijkontwikkelingsprogramma Slikkerveer (2013)	X	X
Wijkontwikkelingsprogramma Bolnes (2011)	X	X
Wijkprogramma Drievliet/'t Zand 2019 - 2023 (2019)	X	
Wijkprogramma Oost 2019 - 2023 (2019)	X	
Wijkprogramma Oosterdam 2018 - 2022 (2018)	X	
Wijkprogramma Rijsoord (2017)	X	
Wijkprogramma West 2018 - 2023 (2018)	X	

Indicatoren

Nr.	Omschrijving	Bron	Toelichting/Eenheid	Waarde
1	Burgers en organisaties krijgen voldoende ruimte om ideeën en initiatieven te realiseren	Burgerpeiling	• Helemaal eens (%)	22,0%
2	% inwoners dat vertrouwen heeft in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd	Burgerpeiling	• Heel veel • Niet veel/niet weinig • Nauwelijks tot geen	26,0% 52,0% 22,0%
3	Waardering inwoners algehele gemeentelijke dienstverlening	Burgerpeiling	Score 1-10	6,7
4	Waardering van de inwoners voor de communicatie	Burgerpeiling	Score 1-10	6,3
5	Waardering door inwoners voor De Blauwkai	Burgerpeiling	Score 1-10	7,1
6	Tevredenheid over de dienstverlening via de digitale faciliteiten (website)	Burgerpeiling	Score 1-10	6,7
7	Klanttevredenheid (balie)contact Totaal oordeel klantcontact	Klanttevredenheidsonderzoek Burgerpeiling	Score 1-10 Score 1-10	8,1 6,5
8	Klanttevredenheid telefonisch contact	Klanttevredenheidsonderzoek	Score 1-10	7,7
9	Waardering maatschappelijke organisatie en instellingen contact met de gemeente	Ondernemerspeiling	Score 1-10 • Mogelijkheden om met ambtenaren in contact te komen • Mogelijkheden om met bestuurders, zoals burgemeester en wethouder in contact te komen	6,4 (2019) 7,0 (2019)
10	Waardering ondernemers algehele gemeentelijke dienstverlening	Ondernemerspeiling	Score 1-10	6,7 (2023)
11	Demografische druk	Waarstaatjegemeente.nl	In % De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar	83,1%
12	Formatie	BAR-organisatie	Fte per 1.000 inwoners	6,9
13	Bezetting	BAR-organisatie	Fte per 1.000 inwoners	6,7
14	Apparaatskosten	BAR-organisatie	In euro 's per inwoner	617
15	Externe inhuur	BAR-organisatie	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten	0,9%

16	Overhead	BAR-organisatie	% van totale lasten	49,3%
----	----------	-----------------	---------------------	-------

Programma 2 Veiligheid

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Veiligheid en veiligheidsgevoel.

De veiligheid van en het veiligheidsgevoel bij onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben topprioriteit. We staan als samenleving met elkaar voor het verbeteren van onze veiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 023 - We breiden het aantal boa's uit van 7 fte naar 9 fte, zodat voor elke wijk een boa beschikbaar is. Een deel van de benodigde middelen komt van de Rijksoverheid.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 worden de vacatures ingevuld en wordt de indeling per wijk gemaakt.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Criminaliteit en ongewenst gedrag.

Om criminaliteit en ongewenst gedrag tegen te gaan, zetten we onder andere in op: extra wijkagenten, één boa per wijk en een buurtpreventie die we beter ondersteunen. Hun onderlinge samenwerking en zichtbaarheid in de wijken staan hierbij centraal.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 024 - We gaan met de politie in overleg over de uitbreiding van het aantal wijkagenten en zetten in op een lobby richting het Rijk om het aantal wijkagenten per aantal inwoners te vergroten.

Omschrijving (toelichting)

Uitbreiding van het aantal wijkagenten in Ridderkerk is voorzien per 2024 als gevolg van extra beschikbare rijksmiddelen. Daarmee komt het aantal wijkagenten op sterkte conform het uitgangspunt 1 wijkagent per 5.000 inwoner, waarbij ook de versterking van de 'digitale wijkagent' plaatsvindt. De 'digitale wijkagent' is specifiek gericht op de digitale informatiepositie, waaronder sociale media, van de politie in Ridderkerk en de regio.

- 025 - We zetten in op een stevigere samenwerking met en betere ondersteuning van buurtpreventie in de wijken. Er zal frequenter overleg plaatsvinden tussen buurtpreventie en de veiligheidsregisseur.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 gaan we convenanten aan met bestaande buurtpreventie organisaties en komen we tot een nieuwe subsidieregeling.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Politie en Ridderkerk.

Daarnaast is het behoud van het politiebureau in Ridderkerk van groot belang. We zullen de lobby hiervoor bij de politie intensiveren.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 027 - De politie heeft het besluit genomen om een nieuw regionaal politiebureau te bouwen in Barendrecht tegen de grens van Ridderkerk aan. Er komt een lokaal steunpunt in Ridderkerk. Wij treden in overleg met de politie over de invulling daarvan.

Omschrijving (toelichting)

Door de politieorganisatie kan per heden nog geen inzicht worden gegeven in de concretisering van vervolgstappen. In 2024 richten we ons nadrukkelijk op het verkrijgen van duidelijkheid over de

huidige locatie van het politiebureau en formuleren we een toekomstperspectief dat hulpdiensten en handhaving bij elkaar brengt in een lokaal steunpunt ten dienste van onze inwoners en ondernemers.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Veiligheid en leefbaarheid.

Er wordt hard opgetreden tegen het overtreden van wet- en regelgeving op het gebied van veiligheid en leefbaarheid. We hanteren hierbij een 'lik op stuk'- beleid. Verboden middelen en wapens op zak tolereren we niet. Het fenomeen "kleine kinderen met grote messen" zal samen met ouders, scholen, politie en maatschappelijke partners aangepakt worden. Hiervoor wijzen we binnen de mogelijkheden vaker een veiligheidsrisicogebied aan waar preventief gefouilleerd kan worden.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 032 - We zetten in op strengere handhaving en hanteren een 'lik-op'-stuk' beleid en richten ons op verboden middelen, wapens op zak, overlast en overige overtredingen. Het doel voor de komende jaren is om hier actiever en directer op te handhaven.

Omschrijving (toelichting)

Naast 'lik-op-stuk' beleid gaan we inzetten op preventie met het doel om jongeren weerbaarder te maken, zodat het bezit en gebruik van geweldsmiddelen daalt.

- 033 - We zetten in op het vaker aanwijzen van veiligheidsrisicogebieden waar preventief gefouilleerd kan worden.

Omschrijving (toelichting)

Tussen gemeente, politie en het Openbaar Ministerie vindt afstemming plaats op het adequaat toepassen van deze bevoegdheid.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Inzet van vaste en mobiele camera's.

Om te waken over de veiligheid en eigendommen van onze inwoners en ondernemers worden zowel vaste als mobiele camera's binnen de wettelijke mogelijkheden vaker ingezet. We willen dat Ridderkerk zich kan aansluiten bij een landelijk dekkend ANPR-cameranetwerk voor automatische kentekenplaatherkenning. Hiervoor voeren we het gesprek met de Nationale Politie.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 035 - We willen meer en vaker gebruik maken van camerabewaking. Hiertoe schaffen we een tweede MCU aan.

Omschrijving (toelichting)

We willen meer en vaker gebruik maken van camerabewaking om de veiligheid en eigendommen van onze inwoners en ondernemers te bewaken. Hiertoe is een tweede mobiele camera unit (MCU) aangeschaft en onderzoeken we de noodzaak om op meer plekken vaste camera's op te hangen. Daarnaast zetten we in op meer heterdaad aanhoudingen door middel van het live uitkijken van onze MCU's. Hiervoor onderzoeken we wat de technische mogelijkheden zijn de MCU's hierop aan te passen en wat de financiële gevolgen hiervan zijn.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Veilig houden van de ICT-omgeving van de gemeente.

We zien de digitale criminaliteit toenemen. Criminelen proberen met grote regelmaat toegang te krijgen tot systemen voor het stelen van persoonsgegevens en we zien ook een toename van online koop-, verkoop- en identiteitsfraude. We zetten in op voorlichting bij onze inwoners en ondernemers over digitale veiligheid. We doen het maximale om de ICT-omgeving van de gemeente veilig te houden.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 036 - Om de opmars van digitale criminaliteit een halt toe te roepen, zetten we in op voorlichting over online fraude en cybercriminaliteit aan scholieren, ondernemers en ouderen. Op scholen doen we dit in samenwerking met onder andere bureau Halt.

Omschrijving (toelichting)

Met betrekking tot digitale criminaliteit worden door Halt voorlichtingen over online fraude en cybercriminaliteit aangeboden aan scholen. Echter kunnen scholen zelf bepalen welk onderwerp zij relevant vinden om te behandelen. In het najaar zullen er weer voorlichtingssessies worden gehouden voor ouderen (door brandweer, politie en ambulancemedewerkers), waarbij er ook aandacht zal zijn voor digitale criminaliteit. We gaan een themasessie organiseren voor ondernemers om hun digitale weerbaarheid te vergroten.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Versterken van de voorlichting over mogelijke gevaren.

Versterken van de voorlichting over mogelijke gevaren, zoals inbraken en babbeltucs, en hoe inwoners zich daar beter tegen kunnen verweren.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 038 - We ontwikkelen de WhatsApp-groepen Ridderkerk Veilig door, waarbij we ook inzetten op het informeren over mogelijke gevaren.

Omschrijving (toelichting)

De WhatsApp-groepen Ridderkerk veilig kent twee hoofdgroep beheerders. Gezamenlijk gaan we bepalen wat er extra nodig is om hen nog beter te kunnen ondersteunen en faciliteren. We brengen de WhatsApp-groepen vaker onder de aandacht van onze inwoners.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Veiligheidsplan.

Het is belangrijk dat er jaarlijks een veiligheidsplan opgesteld wordt, waarin de prioriteiten van inzet voor politie en boa's worden vastgesteld. In dat plan is er aandacht voor wat er in de wijken leeft en speelt.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 040 - Jaarlijks wordt er in samenwerking met de politie en de boa's een veiligheidsplan opgesteld. Hierin worden de prioriteiten voor dat jaar benoemd. In dit veiligheidsplan gaan we vanaf 2023 ook aangeven welke thema's er per wijk spelen.

Omschrijving (toelichting)

Het veiligheidsplan is een jaarlijkse uitvoering van het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB). In 2024 wordt in samenwerking met politie, boa's en samenleving een nieuw IVB opgesteld. Daaruit voortvloeiend ontstaat een jaarlijks veiligheidsplan waarin in 2024 ook wijkgerichte thema's een onderdeel vormen. Vooruitlopend hierop gaan we ondermijning op bedrijventerreinen en in woonwijken programmatische aanpakken. Om dit te realiseren gaan we onze informatiepositie versterken en verbeteren. Dit gaan we doen door onze formatie op ondermijning uit te breiden met een regisseur ondermijning en een data-analist.

Wat mag het kosten? (NS)

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
2 Veiligheid						
Lasten	-4.925.000	-4.657.500	-5.335.900	-5.780.300	-6.036.400	-6.036.700
Baten	1.216.500	34.500	35.100	35.100	35.100	35.100
Saldo - Lasten en baten	-3.708.500	-4.623.00	-5.300.800	-5.745.200	-6.001.300	-6.001.600

Onttrekkingen	47.000	47.000	0	0	0	0
Saldo - Reserves	47.000	47.000	0	0	0	0
Totaal 2 Veiligheid	-3.661.500	-4.576.000	-5.300.800	-5.745.200	-6.001.300	-6.001.600

Beleidsdocumenten

Documenten	Vastgesteld College	Vastgesteld Raad	Te herzien beleid	Nieuw beleid
Actieplan Veiligheid 2023	X		X	
APV Ridderkerk 2020		X		
Beleidsplan Omgevingsvergunningen bebouwde omgeving 2017-2021	X		X	
Beleidsregel Damocles gemeente Ridderkerk (2018)	X		X	
Bibob-beleid 2023	X			
Drank- en Horecaverordening 2014		X	X	
Handhavingsbeleid opkoop- en verkoopregister Ridderkerk	X			
Handhavingsbeleidsplan Bebouwde omgeving 2019-2023	X		X	
Handhavingsuitvoeringsprogramma Bebouwde omgeving	X		X	
Integraal Veiligheidsbeleid 2020 - 2023		X	X	
Uitvoeringsprogramma Omgevingsvergunningen bebouwde omgeving	X		X	
Verordening kwaliteit vergunningverlening, toezicht en handhaving omgevingsrecht gemeente Ridderkerk 2016		X	X	
Verordening uitvoering en handhaving omgevingsrecht Ridderkerk 2022		X		
Wegsleepverordening Ridderkerk 2022				

Indicatoren

Nr.	Omschrijving	Bron	Toelichting/Eenheid	Waarde
17	Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte	Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners	4,2
18	Veiligheidsgevoel van inwoners	Burgerpeiling	% inwoners dat zich meestal of altijd veilig voelt in de buurt	83,0%
19	Totaal aantal verwijzingen Halt	Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 12-18 jaar	5,0
20	Winkeldiefstallen	Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners	0,7

21	Geweldsmisdrijven	Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners	4,1
22	Diefstallen uit woning	Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners	1,2
23	Mate van overlast van buurtbewoners	Burgerpeiling	% inwoners dat veel of heel veel overlast ervaart van buurtbewoners	13,0%
24	Mate van overlast van hangjongeren	Burgerpeiling	% inwoners dat veel of heel veel overlast ervaart van hangjongeren	8,0%
25	Aandeel dat zich wel eens onveilig voelt in de buurt	Burgerpeiling	% inwoners dat zich soms wel. soms niet veilig voelt in de buurt	15,0%

Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Goed openbaar vervoer.

Goed openbaar vervoer is voor veel inwoners van Ridderkerk, voor veel werknemers van Ridderkerkse bedrijven die buiten de gemeente wonen en voor veel bezoekers aan onze gemeente van groot belang.

We blijven inzetten op Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) per bus en bevorderen de inzet van buurtbussen. Daarmee willen we zo veel mogelijk plekken in de wijken kunnen bereiken.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 041 - Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV) in de vorm van het busconcept R-net wordt de komende jaren ingevoerd.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 wordt gestart met de realisatie van maatregelen op het HOV-tracé. De eerste werkzaamheden worden uitgevoerd op de Populierenlaan en Burgemeester de Zeeuwstraat. Aansluitend worden andere delen van het tracé ontworpen en gerealiseerd. De realisatiefase loopt door tot en met 2026.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Deelmobiliteit en parkeeroverlast.

We bevorderen deelmobiliteit. Eventuele parkeeroverlast wordt aangepakt.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 044 - We zetten in op meer en gevarieerder deelmobiliteit.

Omschrijving (toelichting)

Bewoners kunnen gebruik maken van aangeboden deelauto's, -fietsen en -scooters. Deze zijn op diverse locaties in Ridderkerk aanwezig. In 2024 wordt verkend welke mogelijkheden er zijn om bij gebiedsontwikkelingen in te zetten op het aanbod van deelmobiliteit om daarmee de parkeerdruk te verlagen.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Verkeersveiligheid van wegen en straten.

De verkeersveiligheid van wegen en straten krijgt onverminderd aandacht. Voet-, fiets- en wandelpaden worden ook goed onderhouden, waarmee ook de veiligheid voor de verkeersdeelnemers is gediend. Oversteekplaatsen moeten goed verlicht en veilig zijn. Ontbrekende schakels in het fiets- en wandelpadennetwerk worden zoveel als mogelijk aangelegd. We staan open voor de verkenning naar de mogelijkheid voor een Metropolitane fietsroute tussen Rotterdam-Ridderkerk- Dordrecht.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 046 - We investeren in goed verlichte oversteekplaatsen.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 gaan we door met het plaatsen van geel-zwarte kokers bij diverse oversteekplaatsen. Deze kokers verhogen het attentieniveau van weggebruikers en zorgen voor betere herkenbaarheid van de oversteekplaatsen.

- 047 - We doen onderzoek naar de ontbrekende schakels in de wandel- en fietsroutes en werken dit uit in een plan van aanpak.

Omschrijving (toelichting)

Bij de HOV-route wordt een tweerichtingsfietspad langs de Populierenlaan aangelegd. Een subsidie is hiervoor reeds aangevraagd bij de MRDH.

- 048 - We realiseren een recreatieve fiets- en wandelverbinding tussen De Gorzen en de jachthaven.

Omschrijving (toelichting)

We gaan in gesprek met het Waterschap (eigenaar) om afspraken en een ontwerp te maken voor de realisatie van het pad.

- 049 - We voeren een quick scan uit naar de mogelijkheid om een tweerichtingenfietspad langs de Populierenlaan te realiseren.

Omschrijving (toelichting)

Op basis van de onderzoeken die in 2023 zijn uitgevoerd, gaan we met Rijkswaterstaat en het Waterschap in overleg om de inrichting van het viaduct aan te passen. Na overeenstemming met deze partijen kunnen de werkzaamheden in 2024 starten.

- 050 - In samenwerking met de MRDH, de provincie en omliggende gemeenten wordt de verkenning naar/uitwerking van de metropolitane fietsroute Rotterdam-Ridderkerk-Dordrecht voortgezet.

Omschrijving (toelichting)

Het voorlopig ontwerp van fietsroute wordt afgerond in 2024. Voor enkele delen van het traject wordt de uitvoering eind 2024 gestart.

- 052 - We realiseren de in de gebiedsvisie Rivieroevers benoemde ontbrekende verbindingen langs het Havenkanaal naar de Jachthaven.

Omschrijving (toelichting)

We realiseren in 2024 een fiets- en voetgangersroute tussen het Havenkanaal en de Jachthaven.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Snelheid van verkeer.

Sluiproutes pakken we aan. Met flitsacties en actief beboeten willen we het te hard rijden in woonwijken terugdringen. Het uitgangspunt is dat binnen de bebouwde kom van Ridderkerk een maximumsnelheid van 30 kilometer per uur geldt met uitzondering van ontsluitingswegen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 053 - We pakken sluiproutes waar mogelijk aan.

Omschrijving (toelichting)

De Rijksstraatweg en het Ridderkerkse deel van de Noldijk worden fietsvriendelijk ingericht en daarbij worden maatregelen gerealiseerd tegen doorgaand vrachtverkeer. In 2024 wordt het ontwerp voor de aanpassing van de inrichting voorgesteld.

- 054 - We zetten vaker camerahandhaving in voor verkeersovertredingen.

Omschrijving (toelichting)

De inzet van camerahandhaving op de Sint Jorisstraat wordt gecontinueerd. Daarnaast wordt mogelijk ingezet op het toepassen van een vorm van camerahandhaving op de Rijksstraatweg.

- 055 - We werken het Mobiliteitsplan verder uit.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 wordt het uitvoeringsprogramma geactualiseerd.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Herinrichting centrumring.

We onderzoeken de verschillende mogelijkheden voor herinrichting van de centrumring samen met ondernemers en omwonenden, waarbij een vrijliggend uitvoeren naar het verkeerskundig effect van alle ruimtelijke fietspad het uitgangspunt is.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 056 - Voor de herinrichting van de centrumring laten we een onderzoek uitvoeren naar het verkeerskundig effect van alle ruimtelijke ontwikkelingen in de invloedssfeer van het centrum op het verkeersnetwerk van het centrum.

Omschrijving (toelichting)

De ontwerpkeuze van de centrumring wordt aan de gemeenteraad in 2024 voorgelegd.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Verkeersafwikkeling bedrijventerrein Nieuwe Reijerwaard.

We willen de verkeersafwikkeling van het bedrijventerrein Nieuw Reijerwaard verbeteren door dit gebied een directe oprit te geven op de A15/A16. We werken niet mee aan een doorgaande weg door de boomgaard tussen de Tuindersweg in Barendrecht en de Rijksstraatweg in Rijsoord.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 057 - Samen met de deelnemers van Dutch Fresh Port (DFP) en de MRDH zetten we een lobby in richting Rijkswaterstaat voor de realisatie voor een directe oprit op de A15/A16.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 zetten we verder in op de lobby voor de realisatie van een directe oprit op de A15/A16.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Waterbusverbinding met Ridderkerk.

We hechten waarde aan de waterbusverbinding met Ridderkerk. Ook de veiligheid op het water krijgt de nodige aandacht. Dat betreft zowel voor beroepsvaart op de rivieren (Drierivierenpunt) rondom Ridderkerk als pleziervaart op De Waal.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 059 - De veiligheid op de rivieren krijgt de komende jaren extra aandacht. We blijven met Rijkswaterstaat (RWS) in gesprek over de veiligheidssituatie bij het Drierivierenpunt.

Omschrijving (toelichting)

We overleggen met Rijkswaterstaat (RWS) over de veiligheidssituatie bij het Drierivierenpunt.

- 060 - We onderzoeken een mogelijkheid van een tweede opstapplaats voor de waterbus in Bolnes, waarmee de ov-mogelijkheden vanuit Bolnes richting de regio verbeterd kunnen worden.

Omschrijving (toelichting)

In 2023 is de haalbaarheid van een tweede opstapplaats voor de waterbus in Bolnes onderzocht. Op basis van dit onderzoek zullen gesprekken plaatsvinden met verschillende betrokken partijen waaronder de exploitant en de Provincie Zuid-Holland. In 2024 kan naar verwachting de haalbaarheid definitief worden bepaald.

Wat mag het kosten? (NS)

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
3 Verkeer, vervoer en waterstaat						

Lasten	-11.841.050	-12.308.450	-12.107.400	-12.603.800	-13.304.800	-13.330.900
Baten	1.252.700	1.252.700	1.071.300	574.300	531.300	538.800
Saldo - Lasten en baten	-10.588.350	-11.055.750	-11.036.100	-12.029.500	-12.773.500	-12.792.100
Stortingen	-1.203.600	-1.203.600	-1.117.600	-1.117.600	-1.117.600	-1.117.600
Onttrekkingen	2.466.000	2.466.000	1.429.800	1.380.500	1.381.100	1.381.800
Saldo - Reserves	1.262.400	1.262.400	312.200	262.900	263.500	264.200
Totaal 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	-9.325.950	-9.793.350	-10.723.900	-11.766.600	-12.510.000	-12.527.900

Beleidsdocumenten

Document	Vastgesteld College	Vastgesteld Raad	Te herzien beleid	Nieuw beleid
Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuur		X		
Gladheidsbestrijdingsplan 2022-2026	X			
Handboek Openbare Ruimte Centrum Ridderkerk (2021)	X			
Handboek Openbare Ruimte Ridderkerk (2015)	X		X	
Havenverordening gemeente 2007		X		
Mobiliteitsplan Ridderkerk (2020)		X		
Nadere regels omtrent vergunning voor het bedrijfsmatig aanbieden van deeltweewielers in de openbare ruimte	X			
Nota Parkeernormen Ridderkerk (2022)			X	
Ontwikkelperspectief Centrum Ridderkerk 2035 (2020)		X		
Uitvoeringsagenda Verkeersveiligheid Ridderkerk (2021)		X		
HOV Verdiepingsstudie Rotterdam-Ridderkerk (2021)		X		
Verkeersplan Ridderkerk 2011 - 2015, Module Parkeren		X		
Verordening Haven- en Kadegeld 2022		X		
Laadvisie Ridderkerk (2021)	X			
Voorkeursbesluit HOV netwerk Rotterdam-Ridderkerk Drechtsteden (2020)		X		

Indicatoren

Nr.	Omschrijving	Bron	Toelichting/Eenheid	Waarde
26	Waardering bereikbaarheid bedrijfslocaties voor bevoorrading	Ondernemerspeiling	Score 1-10	7,2 (2019)
27	Mate waarin inwoners tevreden zijn over de bereikbaarheid	Burgerpeiling	% inwoners dat tevreden of heel tevreden is	72%
28	Bereikbaarheid met de auto	Burgerpeiling	Score 1-10	7,9
29	Bereikbaarheid met het openbaar vervoer	Burgerpeiling	Score 1-10	6,6
30	Hoe wordt de verkeersveiligheid ervaren/beleving aantal onveilige verkeerssituaties in de buurt	Burgerpeiling	% inwoners die vaak onveilige verkeerssituaties ervaren	29,0%

Programma 4 Economie

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Aantrekkelijk vestigingsklimaat voor ondernemers.

We vinden het belangrijk dat Ridderkerk een aantrekkelijk vestigingsklimaat heeft voor ondernemers. Daarnaast spannen we ons in om innovatieve bedrijven zich in Ridderkerk te laten vestigen en – eenmaal gevestigd – voor Ridderkerk te behouden. We stimuleren dat startende ondernemers gebruik kunnen maken van leegstaande (bedrijfs)gebouwen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 061 - Samen met het bedrijfsleven werken we aan een nieuwe economische visie die aansluit bij de huidige economische ontwikkelingen.

Omschrijving (toelichting)

Begin 2024 wordt de nieuwe economische visie geagendeerd in de gemeenteraadsvergadering.

- 062 - We onderzoeken leegstaande locaties waar zich tijdelijk innovatieve starters kunnen vestigen. We zijn daarvoor aangesloten bij de Innovation Board en de bijbehorende MKB Deal.

Omschrijving (toelichting)

Wanneer potentiële locaties voorbij komen bespreken wij met de eigenaren de mogelijkheden.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

AGF en Dutch Fresh Port.

In Ridderkerk zijn vele bedrijven uit de topsector AGF gevestigd. We voeren een actief beleid om deze belangrijke bedrijfstak te ondersteunen. Bij de invulling van Dutch Fresh Port (Nieuw Reijerwaard en Verenambacht in Ridderkerk, BT Oost in Barendrecht) en bij de herontwikkeling van bestaande bedrijfsterreinen zetten we in op circulaire bouw.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 063 - Met focus op het versterken van het AGF-cluster in samenhang met andere (maats.)opgaven, zoals leefbaarheid, bereikbaarheid, circulaire bouw en de e-transitie, maar ook het bevorderen van werkgelegenheid voor mensen afstand tot de arb.markt.

Omschrijving (toelichting)

Ook in 2024 zullen we inzetten op het verwerven van subsidies voor de opgaven vanuit DFP.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Tegengaan van verloedering van bedrijventerreinen en (wijk)winkelcentra.

Verloedering van bedrijventerreinen en (wijk)winkelcentra wordt tegengegaan. Vergroening en goede beveiligingsplannen horen bij deze aanpak.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 066 - We zetten in op samenwerkingsverbanden bij (wijk)winkelcentra en bedrijventerreinen om gezamenlijk de openbare ruimte te verbeteren en in te zetten op integrale veiligheid.

Omschrijving (toelichting)

Met het nieuwe bestuur van winkeliersvereniging Riddervliet (Vlietplein) wordt in 2024 afgewogen of een BIZ interessant kan zijn.

- 069 - We herzien het plan voor Dillenburgplein inclusief uitvoeringsprogramma.

Omschrijving (toelichting)

Met de aanpak van de fysieke ruimte willen we het Dillenburgplein versterken en in economisch, sociaal en verkeerskundig opzicht toekomstbestendig maken voor bewoners, bezoekers en

ondernemers. In 2024 wordt er opnieuw een ontwerpproces opgestart waarbij geparticipeerd wordt door alle belanghebbenden.

- 070 - We onderzoeken de mogelijkheid voor een ondernemersfonds in Ridderkerk.

Omschrijving (toelichting)

We voeren gesprekken met experts en omliggende gemeenten met een ondernemersfonds over hun ervaringen. En we bespreken de mogelijkheden en wensen met de lokale ondernemers.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Ondernemers en de Ridderkerkpas.

Gemeentelijke regels voor ondernemers moeten eenduidig en gemakkelijk uitvoerbaar zijn. We stimuleren lokale inkoop, zowel door onze ambtelijke organisatie als door onze partners. Zoveel ondernemers als mogelijk worden aangesloten op de Ridderkerkpas om lokaal inkopen te stimuleren.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 073 - Samen met onze uitvoeringspartner gaan we de doelgroep van en het aantal deelnemers aan de Ridderkerkpas vergroten.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 onderzoeken we de mogelijkheden om het aantal deelnemers op de ridderkerkpas te vergroten en hierbij in te zetten op meer deelnemende bedrijven en instellingen.

Wat mag het kosten? (NS)

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
4 Economie						
Lasten	-2.881.400	-6.282.800	-910.900	-910.600	-910.600	-910.800
Baten	1.372.700	5.620.400	481.800	481.800	481.800	481.800
Saldo - Lasten en baten	-1.508.700	-662.400	-429.100	-428.800	-428.800	-429.000
Onttrekkingen	100.000	100.000	0	0	0	0
Saldo - Reserves	100.000	100.000	0	0	0	0
Totaal 4 Economie	-1.408.700	-562.400	-429.100	-428.800	-428.800	-429.000

Beleidsdocumenten

Document	Vastgesteld College	Vastgesteld Raad	Te herzien beleid	Nieuw beleid
Beleidskader: afwijken van de gebruiksregels voor de bestemming 'Bedrijventerrein' Nieuw Reijerwaard	X			
Beleidsregels braderieën en snuffelmarkten	X			
Herziene beleidsregels TONK	X			
Inkoop- en aanbestedingsbeleid gemeente Ridderkerk (2019)	X			

Notitie Economisch Beleid (2013)	X	X
Ontwikkelperspectief Centrum Ridderkerk 2035 (2020)	X	
Opvolging uitkomsten Peiling Ondernemersklimaat		
Subsidieverordening: Energiezuinig investeren in Cornelisland	X	
Toekomstvisie Detailhandel (2015)	X	X
Verordening BIZ Cornelisland 2023-2027	X	
Verordening BIZ Dillenburgplein 2021-2025	X	
Verordening BIZ Winkelhart 2023-2027	X	

Indicatoren

Nr.	Omschrijving	Bron	Toelichting/Eenheid	Waarde
31	Waardering ondernemingsklimaat gemeente	Ondernemerspeiling	Score 1-10	6,7 (2019)
32	Funcziemenging	Waarstaatjegemeente.nl	De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen (in %)	50,3%
33	Vestigingen van bedrijven	Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	143,2
34	Leegstand winkels	MRDH-cijfers o.b.v. Locatus via afdeling Ruimte	% van totale winkelvloeroppervlakte	6,2%
35	Leegstand kantoren	Public Tableau	% van totale verhuurbare kantoorvloeroppervlakte	2,0%
36	Waardering vestigingsklimaat gemeente	Ondernemerspeiling	Score 1-10	6,4 (2019)

Programma 5 Onderwijs

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Goed onderwijs in goede gebouwen.

Goed onderwijs in goede gebouwen is essentieel voor de vorming en ontwikkeling van onze jeugd. Zo kunnen de Ridderkerkse kinderen zich voorbereiden op hun toekomst.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 079 - We stellen een nota onderwijs op, gericht op onder andere brede school, voorschoolse educatie en samenwerking onderwijs en bedrijfsleven.

Omschrijving (toelichting)

Er wordt een integrale nota opgesteld in samenwerking met onder andere de onderwijs en kinderopvang organisaties.

- 081 - Met de inzet van buitenschoolse activiteiten kunnen jeugdigen zich ontplooiën en hun talenten ontwikkelen. De kennismaking met cultuur, wetenschap, technologie en sport is belangrijk.

Omschrijving (toelichting)

We blijven inzetten op de verschillende activiteiten van de brede school, waarbij het aanbod wordt afgestemd op behoeften en actualiteiten. Dit doen we voor de doelgroep 0-18 jaar.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Veiligheid van kinderen op weg naar en van school.

Kinderen moeten op een veilige manier op eigen gelegenheid van en naar school kunnen. Het inrichten van herkenbare schoolzones kunnen hieraan bijdragen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 082 - We onderzoeken de mogelijkheid om herkenbare schoolzones in te stellen. We brengen in beeld wat dit vraagt van de openbare ruimte en leggen de relatie met mobiliteit.

Omschrijving (toelichting)

Op basis van een inventarisatie onder de scholen in Ridderkerk wordt bij vier scholen de omgeving anders ingericht. Hiermee wordt het voor weggebruikers duidelijk dat er een school in de omgeving is. De weggebruiker houdt hierdoor meer rekening met fietsende kinderen en (onverwachts) overstekende kinderen.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Leerachterstanden.

Door middel van vroegsignalering willen we leerachterstanden voorkomen. Eenmaal opgelopen leerachterstanden en laaggeletterdheid bestrijden we met een gerichte aanpak. Ook bevorderen we de leesvaardigheid van kinderen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 083 - Wij willen dat kinderen bij de start van het basisonderwijs zo min mogelijk achterstand hebben. We blijven daarom investeren in Voorschoolse Educatie.

Omschrijving (toelichting)

We blijven samen met de kinderopvangorganisaties inzetten op de voorschoolse ondersteuningstrajecten. Het onderwijsachterstandenbeleid wordt geactualiseerd in samenwerking met de partners en betrokken bij de integrale nota onderwijs.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Voorlichtings- en buitenschoolse activiteiten voor kennismaking met verschillende beroepen.

We faciliteren met voorlichtings- en buitenschoolse activiteiten dat kinderen extra kennis kunnen vergaren. We stimuleren dat scholen hun leerlingen kennis laten maken met verschillende beroepen, bijvoorbeeld tijdens een beroependag voor kinderen en ouders. De onlangs opgerichte Stichting Samenwerking Onderwijs Bedrijfsleven Ridderkerk kan dit verzorgen. Stageplaatsen zijn voor leerlingen belangrijk voor een goede voorbereiding op hun latere loopbaan. Aan bedrijven en maatschappelijke instellingen vragen we om voldoende stagemogelijkheden aan te bieden.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 084 - De Stichting Samenwerking Onderwijs Bedrijfsleven Ridderkerk (SOB) verzorgt in opdracht van de gemeente dat scholen hun leerlingen kennis laten maken met verschillende beroepen door onder andere het organiseren van de beroependag.

Omschrijving (toelichting)

Het netwerk van bedrijven wordt door de projectleider SOB opgesteld voor het onderwijs. Met het onderwijs wordt het curriculum afgestemd en bepaald op welke momenten inbreng en/of medewerking van het lokale bedrijfsleven wenselijk is. Te denken valt aan open dagen, banenmarkten, bedrijfsbezoeken, gastcolleges, opdrachten stages.

- 085 - Stageplaatsen zijn voor leerlingen belangrijk voor een goede voorbereiding op hun latere loopbaan. Aan bedrijven en maatschappelijke instellingen vragen we om voldoende stagemogelijkheden aan te bieden.

Omschrijving (toelichting)

De activiteiten van SOB zijn er in grote lijn op gericht leerlingen kennis te laten nemen van het lokale bedrijfsleven en de beroepsmogelijkheden. Heel concreet kan de projectleider SOB het lokale onderwijs helpen met het vinden en ontsluiten van stageplaatsen. De mogelijkheden van een gemeenschappelijke database van stages worden onderzocht.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Integrale Kindcentra.

We stimuleren de ontwikkeling van Integrale Kindcentra. Indien scholen en kinderopvangorganisaties op een locatie willen samenwerken denken we mee over huisvestingsvraagstukken.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 239 - We stimuleren de ontwikkeling van Integrale Kindcentra (IKC).

Omschrijving (toelichting)

We werken aan de nieuwbouwprojecten uit het Huisvestingsplan onderwijs en integrale kindcentra 2023-2026. In 2024 bouwen of starten we met de bouw van de volgende scholen:

- Uitbreiding van het Gemini college.
- Vervangende nieuwbouw van OBS De Noord.
- Vervangende nieuwbouw van CBS De Driemaster.
- Vervangende nieuwbouw van CBS De Regenboog.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Gelden Nationaal Programma Onderwijs.

We blijven de ontwikkeling van IKC stimuleren en blijven het gesprek voeren met de partners over de doorgaande leerlijn en de mogelijke ontwikkelingen hierin.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 087 - We zorgen dat de aansluiting tussen geboortezorg, jeugdgezondheidszorg, voorschoolse educatie en het onderwijs verder wordt verbeterd. Hier zetten we onder andere gelden van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) voor in.

Omschrijving (toelichting)

Samen met verschillende partners zoals de Stichting Centrum voor Jeugd & Gezin (CJG), het onderwijs, de kinderopvang geven wij ook in 2024 uitvoering aan het Nationaal Programma Onderwijs, waaronder de uitbreiding van het aantal uren van de schoolcontactpersoon die ook in 2024 wordt ingezet.

Wat mag het kosten? (NS)

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
5 Onderwijs						
Lasten	-4.460.700	-8.305.000	-5.830.100	-6.229.700	-6.911.600	-6.519.900
Baten	2.335.300	2.335.300	588.600	612.600	662.100	661.800
Saldo - Lasten en baten	-2.125.400	-5.969.700	-5.241.500	-5.617.100	-6.249.500	-5.858.100
Onttrekkingen	50.000	50.000	0	0	0	0
Saldo - Reserves	50.000	50.000	0	0	0	0
Totaal 5 Onderwijs	-2.075.400	-5.919.700	-5.241.500	-5.617.100	-6.249.500	-5.858.100

Beleidsdocumenten

Document	Vastgesteld College	Vastgesteld Raad	Te herzien beleid	Nieuw beleid
Onderwijsachterstandenbeleid Ridderkerk 2020 - 2022	X		X	
Visie op Integrale kindcentra Ridderkerk		X		

Indicatoren

Nr.	Omschrijving	Bron	Toelichting/Eenheid	Waarde
37	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	Waarstaatjegemeente.nl	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,5% (2021)
38	Absoluut verzuim	Waarstaatjegemeente.nl	Per 1.000 leerplichtige leerlingen	1,6
39	Relatief verzuim	Waarstaatjegemeente.nl	Per 1.000 leerplichtige leerlingen	27,0
40	Laaggeletterdheid	Geletterdheidinzicht	Geschatte percentage volwassenen dat laaggeletterd is	12%

Programma 6 Sport, cultuur en recreatie

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Cultuur in Ridderkerk.

We vinden het belangrijk dat zowel inwoners als bezoekers aan onze gemeente weten wat voor moois er allemaal in Ridderkerk te vinden en te beleven is. We werken aan dorpsmarketing.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 088 - We zetten in op dorpsmarketing onder andere door het optuigen van een evenementenkalender.

Omschrijving (toelichting)

De Uitagenda wordt opgeleverd met onder andere een evenementenkalender en een overzicht van wat er allemaal te doen is in Ridderkerk.

- 089 - Wij stellen een nieuwe cultuurnota op.

Omschrijving (toelichting)

We betrekken bij het opstellen van de nieuwe cultuurnota de aanbevelingen uit de 'Evaluatie 'Cultuureducatie in de breedte'. Uitgangspunten voor de nieuwe nota zijn dat het cultuurbeleid passend is bij de Ridderkerkse maat en kernwaarden kent die horen bij de kracht van Ridderkerk. Erfgoed wordt eveneens opgenomen in de gecombineerde erfgoed en cultuurnota.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

De Ridderkerkse geschiedenis.

We vinden het belangrijk om de Ridderkerkse geschiedenis te bewaren. We subsidiëren historisch erfgoed, zoals Het Huys ten Donck en het werk van de Oudheidkamer.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 094 - We starten een onderzoek naar agrarisch erfgoed,

Omschrijving (toelichting)

Het onderzoek naar het agrarisch erfgoed starten we in 2024.

- 099 - We stellen een visie op reeds beschreven cultuurhistorisch belangrijke landschapselementen (o.a. dijken, agrarisch landschap) op.

Omschrijving (toelichting)

De integrale visie op cultuurhistorische belangrijke landschapselementen zoals dijken en agrarische gronden stellen we in 2024 op. Dit nemen we vervolgens mee in de actualisatie van de Omgevingsvisie.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

De begraafplaatsen Rusthof en Vredenhof.

De begraafplaatsen 'Rusthof' en 'Vredenhof' blijven in beheer bij de gemeente Ridderkerk. We dragen zorg voor goed onderhoud. Op verzoek van nabestaanden krijgen de graven van (KNIL-)veteranen een beschermd status.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 101 - Op verzoek van nabestaanden krijgen de graven van (KNIL-)veteranen een beschermd status. Om dit mogelijk te maken passen we de verordening aan.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 zetten we in om de status voor de overige veteranen ook beschermd te laten zijn.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

75 jaar Molukkers in Ridderkerk.

Samen met de Molukse gemeenschap werken we aan de plaatsing van een monument ter ere van 75 jaar Molukkers in Ridderkerk.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 104 - We starten een werkgroep samen met de Molukse gemeenschap om daarvoor een monument te realiseren in Ridderkerk.

Omschrijving (toelichting)

De werkgroep Moluks Monument is in mei 2023 gestart met een eerste bijeenkomst. De werkgroep bestaat uit ongeveer 35 mensen van de Molukse gemeenschappen in Ridderkerk. De werkgroep wordt extern ondersteund. De werkgroep schrijft een advies dat in voorjaar 2024 wordt aangeboden aan het college. In het advies beschrijft de werkgroep wat een passend monument is, wat een geschikte locatie is en welke kunstenaars uitgenodigd kunnen worden voor een ontwerp. De opdracht voor de uitvoering van het monument volgt in 2024.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Het wapen van Ridderkerk.

Binnen onze raadzaal krijgen het portret van onze Koning, het wapen van Ridderkerk en de Nederlandse vlag een zichtbare plek.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 105 - Er wordt een geschikte en zichtbare plek in de raadzaal uitgezocht voor het portret van onze Koning, het wapen van Ridderkerk en de Nederlandse vlag.

Omschrijving (toelichting)

Op basis van de resultaten van de ingestelde werkgroep wordt hier naar verwachting in 2024 invulling aan gegeven.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Opstellen Uitagenda.

We moeten het organiseren van evenementen aan. De gemeenteapp en de website van de gemeente worden uitgebreid met een evenementenagenda. Daardoor kunnen organisatoren hun activiteit beter afstemmen op andere activiteiten en krijgen inwoners een beeld van wat er de komende tijd te beleven is.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 111 - We stellen een uitagenda op die onder andere een plek krijgt op de uitagenda-website, in de Blauwkai en in de gemeenteapp.

Omschrijving (toelichting)

De uitagenda wordt opgeleverd met onder andere een evenementenkalender en een overzicht van wat er allemaal te doen is in Ridderkerk.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Bevordering van sportbeoefening en meer bewegen.

We gaan door met het bevorderen van sportbeoefening en meer bewegen. Alle leeftijden vormen daarbij de doelgroep. Voor jongeren geldt dat bewegen een positieve invloed heeft op hun cognitieve ontwikkeling. Ook ouderen doen hun voordeel met lichaamsbeweging. Het vermindert de behoefte aan zorg en stimuleert de mentale gezondheid, omdat ze minder snel hun autonomie verliezen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 113 - We stellen een nota sport en spelen op.

Omschrijving (toelichting)

In de nieuwe nota worden onder andere een 0-meting van het sport- en speelaanbod, de doelstellingen en doorontwikkelingen integraal verwerkt.

- 115 - We breiden de skatebaan uit voor een bredere doelgroep.

Omschrijving (toelichting)

We realiseren een uitbreiding van de skatebaan, zodat deze uitdagender wordt en daarmee voor een bredere doelgroep geschikt.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Sportaccommodaties.

Ridderkerk beschikt over veel en prachtige sportaccommodaties. Ook daarbuiten, in groene gebieden, is volop gelegenheid om te bewegen en te sporten. We brengen het georganiseerd en het ongeorganiseerd sporten en bewegen meer onder de aandacht.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 116 - We werken aan een overzichtskaart met (ongeorganiseerde) sportlocaties.

Omschrijving (toelichting)

Om inwoners een beter zicht te geven op wat er qua sport allemaal mogelijk is, maken we een overzichtskaart. Deze verwerken we onder andere op de Uitagenda en communiceren we via verschillende gemeentelijke kanalen.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Speelsterreinen, speelvoorzieningen en sporttoestellen.

We realiseren meer speelsterreinen, speelvoorzieningen en sporttoestellen, met aandacht voor veiligheid, inpasbaarheid en een evenwichtige spreiding over de gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 117 - We doen onderzoek naar locaties voor extra speelsterreinen, speel- en sportvoorzieningen. We (blijven) investeren in een dekkend sport- en beweegaanbod; ook in de buitenruimte.

Omschrijving (toelichting)

We blijven samen met inwoners en partners uit het veld inzetten op de uitbreiding van sport- en speelvoorzieningen. Het onderzoek van speel- en sportvoorzieningen in de buitenruimte is onderdeel van de nota Sport en spelen.

- 118 - Bij het project Binnenrijk zal een buitensportlocatie en grote speelvoorziening worden gerealiseerd als onderdeel van de ontwikkeling van de Driehoek Het Zand.

Omschrijving (toelichting)

Middels participatie zullen we tot een ontwerp komen voor deze locatie, welke in 2024 wordt aangelegd, nadat de ontwikkelaar de woningen heeft opgeleverd.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Recreatiegebied bij rivier De Noord.

Bij rivier De Noord breiden we het recreatiegebied uit met een openbaar sportpark met sporttoestellen en een pumtrackbaan.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 119 - Sanering van de grond in verband met de ontwikkeling van het gebied bij rivier De Noord.

Omschrijving (toelichting)

Bodemonderzoek is uitgevoerd. In 2024 wordt de grond gesaneerd.

- 120 - Uitbreiden recreatiegebied langs de Noord met een pumptrackbaan en sportvoorzieningen.

We hebben in dit gebied aandacht voor het behoud van het industrieel cultureel erfgoed.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 wordt de pumptrackbaan met sportvoorzieningen gerealiseerd. Met Rijkswaterstaat zijn we in gesprek over de toekomst van Loods Y6.

- 121 - Aanleg van een nieuw verbindend recreatief pad naar de Schans.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 willen we het eerste deel van de route realiseren langs de rivier de Noord, in combinatie met de realisatie van de pumptrackbaan.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Gezonde leefstijl bij jongeren.

We stimuleren een gezonde levensstijl bij jongeren van 5 tot 18 jaar. Samen met sportverenigingen onderzoeken we hoe drempels om te gaan sporten weggenomen kunnen worden en hoe de Ridderkerkpas hiervoor ingezet kan worden.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 122 - Onderzoek drempels wegnemen sport voor kinderen 5 tot 18 jaar. In combinatie met onderzoek naar mogelijkheid inzetten Ridderkerkpas.

Omschrijving (toelichting)

Dit onderzoek bestaat uit verschillende delen, waaronder een onderzoek in samenwerking met NOC*NSF. Het gehele onderzoek zal betrokken worden bij de nota Sport en spelen.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Vrijwilligers en verenigingen.

Mede dankzij de inzet van de vele vrijwilligers is het mogelijk dat onze inwoners in verenigingsverband kunnen sporten en bewegen. We zorgen voor een optimale ondersteuning van de vrijwilligers en de sportverenigingen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 124 - We zorgen voor een optimale ondersteuning van de vrijwilligers en de sportverenigingen.

Omschrijving (toelichting)

Het product vrijwilligersondersteuning van Facet wordt doorontwikkeld om op behoeftes aan te sluiten en verbeteringen door te brengen. De sportbeleidsadviseur wordt doorontwikkeld naar de functie sportcontactfunctionaris, waarbij nauw contact met de verenigingen centraal staat.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Een groen Ridderkerk.

Ridderkerk is een groene gemeente, maar in de bebouwde kom is in onze gemeente de groene ruimte vaak een schaars goed. Groen moet concurreren met de bouw van nieuwe woningen, verharding van straten en pleinen en het bouwen van bedrijventerreinen.

We motiveren inwoners om de tuinen te vergroenen. Groen is belangrijk voor de klimaatbestendigheid van de gemeente, de biodiversiteit en de leefbaarheid voor de inwoners. Groen als multifunctionele oplossing – denk aan waterberging, verminderen van hittestress, voorkomen van verloedering van de

woonomgeving, stimuleren van beweging en dergelijke – is een investering die zich op vele fronten terugverdient. Daarom investeren we in een groen Ridderkerk.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 126 - We maken een gebiedsvisie voor De Gorzen waarbij ook het gemeentedeput wordt meegenomen. We richten ons op een verdere optimalisering van de inrichting van het park met sportief recreatieve voorzieningen.

Omschrijving (toelichting)

In het derde kwartaal 2023 is de offerteaanvraag opgesteld voor het opstellen van een Gebiedsvisie voor De Gorzen. De verwachting is de concept Gebiedsvisie medio 2024 af te ronden, waarna bestuurlijke besluitvorming in de tweede helft van 2024 kan plaatsvinden.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Omheinde hondenlosloopgebieden en ruiterspaden.

We onderzoeken de mogelijkheden om elke wijk te voorzien van een omheind hondenlosloopgebied. Ook bieden we onze ruiters goede faciliteiten.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 131 - We bieden faciliteiten zoals (omheinde) losloopgebieden. We onderzoeken op welke locaties dit mogelijk en gewenst is.

Omschrijving (toelichting)

Het onderzoek maakt deel uit van de actualisatie van het hondenbeleid. Dit wordt in 2024 gestart.

- 132 - We bieden faciliteiten zoals goed onderhouden ruiterspaden. We onderzoeken of de paden nu voldoen aan de vereisten en stellen indien nodig het onderhoud bij.

Omschrijving (toelichting)

We gaan met de Ridderkerkse maneges in gesprek over het onderhoud van de huidige ruiterspaden. Daarbij wordt gekeken naar de breedte van de paden en de zandondergrond, maar ook naar mogelijke boomwortels en overhangende takken die het rijden lastig kunnen maken. Wensen voor geheel nieuwe ruiterspaden of ontbrekende schakels brengen wij ook beeld.

Wat mag het kosten? (NS)

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
6 Sport, cultuur en recreatie						
Lasten	-11.042.300	-17.028.600	-15.848.300	-15.739.100	-15.913.700	-15.732.700
Baten	46.200	1.646.400	1.960.300	1.960.300	1.950.800	1.680.100
Saldo - Lasten en baten	-10.996.100	-15.382.200	-13.888.000	-13.778.800	-13.962.900	-14.052.600
Storting	-817.200	-817.200	-263.700	-255.000	-255.000	-255.000
Onttrekkingen	1.957.600	1.957.600	804.200	541.600	541.600	309.600
Saldo - Reserves	1.140.400	1.140.400	540.500	286.600	286.600	54.600
Totaal 6 Sport, cultuur en recreatie	-9.855.700	-14.241.800	-13.347.500	-13.492.200	-13.676.300	-13.998.000

Beleidsdocumenten

Document	Vastgesteld College	Vastgesteld Raad	Te herzien beleid	Nieuw beleid

Aanwijzing van beschermde gemeentelijke monumenten (1999, 2014, 2017, 2020, 2021)	X		
Actualisatie Integraal accommodatieplan Ridderkerk (2019)		X	
Archeologieverordening Ridderkerk 2013		X	
Beleidsnota Cultuurlandschap en historische stedenbouw - onderdeel Erfgoedbeleid Ridderkerk 2013		X	X
Beleidsuitgangspunten Bomen en zonnepanelen gemeente Ridderkerk (2016)	X		
Werken vanuit Ecologie		X	
Cultuurhistorische waardenkaart buitengebied	X		
Cultuurhistorische waardenkaart Ridderkerk centrum (2016)	X		
Cultuurhistorische Waardenkaart Woongebieden (2018)	X		
Erfgoedbeleid Ridderkerk 2013 - 2016		X	
Groene kaart gemeente Ridderkerk 2023	X		
Handboek Openbare Ruimte Centrum Ridderkerk (2021)	X		
Handboek Openbare Ruimte Ridderkerk (2015)	X		X
Integrale Visie per wijk op groen in de openbare ruimte "Groen is onze toekomst" (2020)		X	
Kadernota Bewegend Verbinden (2015)		X	
Kerkenvisie Ridderkerk			X
Monumentenverordening Ridderkerk (2013)		X	
Nota Maatschappelijk vastgoed (2013)		X	
Onkruidbestrijdingsplan	X		

Subsidieregeling 'Cultuur voor iedereen 2022'	X		
Subsidieregeling "Vergroenen particuliere tuinen Ridderkerk 2023-2024"	X		
Subsidieverordening Onroerend Cultureel Erfgoed Ridderkerk (2013)		X	
Uitgangspuntennotitie 'Cultuureducatie in de breedte' (2016)		X	X
Uitvoeringsprogramma Bewegend Verbinden 2017 - 2020	X		
Waalvisie		X	

Indicatoren

Nr.	Omschrijving	Bron	Toelichting/Eenheid	Waarde
41	Waardering voor de (kwaliteit van de) buitenruimte in Ridderkerk	Burgerpeiling	Score 1-5 <ul style="list-style-type: none"> • Perken, plantsoenen en parken in mijn buurt zijn goed onderhouden • Wegen, straten, paden en trottoirs in mijn buurt zijn goed begaanbaar • In mijn buurt zijn weinig tot geen dingen kapot • Mijn buurt is schoon In %	* * * * 55,0%
42	Niet-sporters (%)	Waarstaatjegemeente.nl	% inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners	59,1% (2020)
43	Actieve deelname verenigingsleven de afgelopen 12 maanden in Ridderkerk	Burgerpeiling	In %	50,0%
44	Voldoende mogelijkheden voor sportbeoefening in Ridderkerk	Burgerpeiling	Eens in %	66,0%
45	Voldoende mogelijkheden voor deelname aan kunst- en cultuureducatie in Ridderkerk	Burgerpeiling	Eens in %	39,0%

* Door een andere onderzoeksmethode zijn deze resultaten komen te vallen.

Programma 7 Sociaal domein

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Uitkeringsgerechtigden en een baan.

In de komende jaren willen we inzetten om zoveel mogelijk uitkeringsgerechtigden te helpen aan een baan. Dit door maximaal gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheden. We vinden het passend dat ontvangers van een uitkering een tegenprestatie leveren. We willen alleenstaande ouders met jonge kinderen of mensen met een zieke partner onder voorwaarden vrijstellen van de plicht om te solliciteren.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 143 - Waar geen zicht is op arbeidsparticipatie zullen we, waar mogelijk, inzetten op een tegenprestatie.

Omschrijving (toelichting)

Waar nog geen zicht is op arbeidsparticipatie, zetten we in op instrumenten als 'werkfit', bewegen naar werk en vrijwilligerswerk.

- 144 - We zetten in op heroriëntering op tegenprestatie en arbeidsverplichtingen van alleenstaande ouders en van inwoners met een zieke partner.

Omschrijving (toelichting)

We kijken welke instrumenten het best passend zijn en ingekocht moeten worden voor de doelgroep. Wij kijken continu naar de specifieke situatie en samen met de inwoner wordt een plan van aanpak opgesteld.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Een sociale (wijk)werkplaats.

We onderzoeken of een moderne vorm van een sociale (wijk)werkplaats een optie is om mensen die al langere tijd een uitkering krijgen weer aan het werk te krijgen of mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt onderdeel te laten zijn van onze maatschappij. We zetten daarbij in op intensieve begeleiding en een laagdrempelige aanpak.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 146 - We onderzoeken of een sociale (wijk)werkplaats voor mensen die zijn aangewezen op bijvoorbeeld sociale activering en/of beschut werk in Ridderkerk haalbaar en uitvoerbaar is.

Omschrijving (toelichting)

We hebben in 2023 een leerwerkbedrijf gerealiseerd. We zullen naar verwachting eind 2024 het project voor de eerste keer evalueren.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Landelijke Hervormingsagenda Jeugd.

Samen met het Rijk en zorgaanbieders werken we aan de totstandkoming van een landelijke Hervormingsagenda Jeugd. We zetten in op het versterken van de lokale infrastructuur en geven uitwerking aan de landelijke maatregelen. Daarnaast ondersteunen we continu de lobby richting het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) om de jeugdzorg betaalbaar te houden en de wachtlijsten te verkorten.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 147 - Aan de hand van de landelijke Hervormingsagenda jeugd gaan we zowel met de gemeenten en zorgaanbieders uit de regio als lokaal aan de slag met een verdere optimalisatie van het stelsel van jeugdhulp.

Omschrijving (toelichting)

De Hervormingsagenda Jeugd beoogt een brede beweging en verandering te realiseren. Gemeenten hebben een inspanningsverplichting ten aanzien van de maatregelen in de Hervormingsagenda. Er worden zes implementatielijnen uitgewerkt:

1. Afbakenen en verduidelijken wat jeugdzorg is (reikwijdte, maatschappelijke dialoog, preventief jeugdbeleid).
2. Stevige lokale teams en een steviger verbinding aan aanpalende domeinen en toegang (bijvoorbeeld de aansluiting met bestaanszekerheid, volwassen ggz, onderwijs, opvang).
3. Terugdringen residentiële jeugdhulp: zo thuis mogelijk.
4. Kwaliteitsverbetering en blijvend leren.
5. Regionale en landelijke inkoop en organisatie van de specialistische zorg.
6. Verbeteren inzicht in het functioneren van het jeugdstelsel met data en monitoring.

Deze implementatielijnen zijn niet van dezelfde grootte. Er zijn verschillende partijen bij betrokken en de aanpak en uitvoering zal verschillend zijn. Per implementatielijnen brengen betrokken partijen en maatschappelijke partners in beeld wat nodig is kijkend naar: voorbereidings- en implementatietijd, capaciteit, haalbaarheid in de uitvoeringspraktijk en prioriteitsstelling en fasering. Daarna brengen we de impact voor onze gemeente in beeld.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

De weg naar goede zorgvoorzieningen.

We vinden het belangrijk dat inwoners goed de weg weten te vinden naar zorgvoorzieningen. We maken de Wijkteams voor onze inwoners makkelijker benaderbaar. Oudere inwoners willen we bedienen met jaarlijkse huisbezoeken, om tijdig een goed beeld te krijgen van de ondersteuningsbehoefte van deze groep. Daarnaast willen we ze enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 150 - We gaan door met de pilot Praktijkondersteuner Huisarts (POH) GGZ (Geestelijke gezondheidszorg)-Jeugd.

Omschrijving (toelichting)

De inzet van een Praktijk ondersteuner Geestelijke Gezondheidszorg (POH-GGZ) in onder andere het Doktershuis wordt gecontinueerd. We blijven en gaan met alle huisartsen in gesprek om een POH-GGZ bij hen in hun praktijk te houden en/of hebben. We zetten daarbij ook in op samenwerking met de zorgverzekeraar in het kader van het Integraal Zorg Akkoord.

- 151 - We continueren de jaarlijkse huisbezoeken.

Omschrijving (toelichting)

We gaan jaarlijks 75-plussers een uitnodiging sturen voor een bezoek aan huis, waarbij we aandacht hebben voor actuele informatievoorziening.

- 152 - We zetten in op het enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk.

Omschrijving (toelichting)

Het product Vrijwilligersondersteuning van Facet wordt doorontwikkeld, ook op het gebied van werving om zo nog meer/beter in te zetten op het enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Wmo- en leerlingenvervoer.

We zetten in op hoogwaardig en betaalbaar Wmo- en leerlingenvervoer.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 154 - Bij de aanbesteding van het doelgroepen- en leerlingenvervoer zetten we in op hoogwaardig en betaalbaar vervoer.

Omschrijving (toelichting)

In 2023 is de aanbesteding voor het doelgroepen- en leerlingenvervoer afgerond. De inwoners die gebruik maken van het vraagafhankelijke vervoer kunnen nu zelf met één van de vijf geselecteerde vervoerders contact opnemen om een vervoersafpraak te maken. Door de gemaakte afspraken verwachten we ook in 2024 hoogwaardig en betaalbaar vervoer te kunnen blijven aanbieden.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Zorgwekkend en verward gedrag.

Extra aandacht geven we aan inwoners met zorgwekkend/verward gedrag. Eenzaamheid onder onze inwoners is een steeds groter wordende zorg. We pakken eenzaamheid samen met maatschappelijke partners aan.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 159 - We onderzoeken de mogelijkheden voor een aansluiting van welzijnsorganisaties op ZorgDomein. ZorgDomein is een digitaal systeem dat zorgverleners helpt met het vinden, kiezen en regelen van zorg.

Omschrijving (toelichting)

We stimuleren in onze gemeente de verbindingen tussen het sociaal domein en het ZorgDomein, met eigenaarschap in de wijk en aansluiting bij de lokale kracht/situatie. We maken gebruik van good practices van gemeenten en zorgpartners.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Adviesraad Sociaal Domein.

We beogen het instellen van één betrokken en constructieve adviesraad Sociaal Domein, die gevraagd en ongevraagd adviseert over het beleid en uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning, de Jeugdwet en de Participatiewet. Alle leden van deze adviesraad wonen in Ridderkerk.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 161 - In overleg met de huidige twee adviesraden komen we tot één betrokken en constructieve adviesraad Sociaal Domein inzake wet Wmo, Jeugdwet en Participatiewet. .

Omschrijving (toelichting)

In 2024 stellen we een convenant op met de nieuw gevormde Adviesraad Sociaal Domein.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Vroegtijdig signaleren van problemen.

Om zwaardere zorgvraag in de toekomst te voorkomen willen we vroegtijdig problemen signaleren. Dit doen we samen met maatschappelijke partners zoals Stichting Facet Ridderkerk, Voedselbank Ridderkerk, scholen, kerken, verenigingen en vele anderen. Zij ontlasten de professionele zorg enorm. We staan open voor innovatieve ideeën.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 162 - We zetten nader in op 'Welzijn op Recept' met als doel dat huisartsen ook volwassenen en oudere mensen meer gaan doorverwijzen naar aanbod in het welzijnsveld.

Omschrijving (toelichting)

Gebaseerd op de evaluatie van de pilot 'Welzijn op recept' van 2023 wordt bepaald of de pilotfase wordt verlengd met een jaar en uitgebreid in 2024.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Vroegtijdig signaleren van armoede- en schuldenproblematiek.

We hechten grote waarde aan het vroegtijdig signaleren van armoede- en schuldenproblematiek. We bevorderen het geven van voorlichting over omgaan met geld en digitaal welzijn. We starten een pilot om leerlingen op hun school kennis te laten maken met betaalbare gezonde voeding.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 167 - We gaan jongeren met financiële problemen helpen, zodat zij een financieel gezonde toekomst tegemoet gaan.

Omschrijving (toelichting)

We evalueren de in 2023 gestarte pilot 'Opkoop schulden jongeren'.

- 168 - We starten een pilot gezonde voeding op scholen.

Omschrijving (toelichting)

Samen met Vet gezond starten we de pilot gezonde voeding op school.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Eenzaamheid.

De eenzaamheid onder alle lagen van de bevolking neemt de laatste jaren toe. We proberen inwoners uit hun isolement te halen met een aanbod van voldoende en passende activiteiten en goede openbare voorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 169 - We zetten in op het bestrijden van eenzaamheid.

Omschrijving (toelichting)

Onder andere met de Coalitie Eén tegen Eenzaamheid zetten we in op het bestrijden van eenzaamheid. De inzet hiervoor wordt uitgebreid om het aanbod te kunnen vergroten, meer bewustwording en bekendheid te kunnen creëren, het uitbreiden van het aantal samenwerkingspartners etc.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Vrijwilligers en mantelzorgers.

Vrijwilligers en mantelzorgers dragen bij aan het welzijn van heel veel inwoners. Zonder vrijwilligers zouden vele activiteiten niet plaats kunnen vinden. We vinden het van belang het vrijwilligerswerk en de mantelzorgers te ondersteunen, te waarderen en onder de aandacht te brengen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 172 - We ondersteunen de vrijwilligers en mantelzorgers.

Omschrijving (toelichting)

De producten Vrijwilligersondersteuning en mantelzorgondersteuning van Facet worden doorontwikkeld om op behoeftes aan te sluiten en verbeteringen door te brengen.

- 173 - We zetten in op het enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk.

Omschrijving (toelichting)

Het product Vrijwilligersondersteuning van Facet wordt doorontwikkeld, ook op het gebied van werving om zo nog meer/beter in te zetten op het enthousiasmeren voor vrijwilligerswerk.

Wat mag het kosten? (NS)

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
7 Sociaal Domein						
Lasten	-65.356.500	-63.077.600	-58.403.700	-58.816.400	-58.416.000	-58.407.900
Baten	19.532.900	19.532.900	14.614.300	14.338.300	14.965.300	14.958.300
Saldo - Lasten en baten	-45.823.600	-43.544.700	-43.789.400	-44.478.100	-43.450.700	-43.449.600
Onttrekkingen	1.078.000	1.078.000	418.500	246.000	0	0
Saldo - Reserves	1.078.000	1.078.000	418.500	246.000	0	0
Totaal 7 Sociaal Domein	-44.745.600	-42.466.700	-43.370.900	-44.232.100	-43.450.700	-43.449.600

Beleidsdocumenten

Document	Vastgesteld College	Vastgesteld Raad	Te herzien beleid	Nieuw beleid
Beleidskader Doelgroepenvervoer 2022		X		
Beleidsplan integrale handhaving Sociaal domein		X		
Beleidsregels Bijzondere bijstand energiekosten 2022	X			
Beleidsregels Bijzondere Bijstand gemeente Ridderkerk 2021	X			
Beleidsregels Bestuurlijke Boete Participatiewet, IOAW, IOAZ 2023 gemeente Ridderkerk	X			
Beleidsregels Inkomen en Vermogen 2023 gemeente Ridderkerk	X			
Beleidsregels Krediethypotheek 2023 gemeente Ridderkerk	X			
Beleidsregels Parttime Ondernemen 2023 gemeente Ridderkerk	X			
Beleidsregels Terugvordering en Verhaal 2023 gemeente Ridderkerk	X			
Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (2015)			X	
Handhavingsverordening uitkeringen (2013) BA - Ridderkerk			X	
Integraal beleid Sociaal Domein			X	
Lokale Inclusie Agenda gemeente Ridderkerk	X			

Minimabeleid en Plan Schuldhelpverlening 2020 - 2024			X
Nadere regels sociaal beheer 2022	X		
Nota Gezondheidsbeleid Ridderkerk 2021-2025		X	
Plan Extra inzet voorkomen van problematische schulden gemeente Ridderkerk 2021	X		
Re-integratieverordening Participatiewet Ridderkerk (2018)		X	X
Regeling tegemoetkoming kosten kinderopvang 2023 gemeente Ridderkerk	X		
Regionaal beleidsplan beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2022-2026		X	
Regionale samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen en maatschappelijke opvang			X
Regiovisie Jeugdhulp regio Rijnmond Nabij en Passend		X	
Sociaal Beheer (2019)		X	
Uitvoeringsregels 2018 Re-integratie en Tegenprestatie		X	
Verordening Beslistermijn Schuldhelpverlening Gemeente Ridderkerk 2021		X	
Verordening individuele inkomenstoeslag Ridderkerk 2023		X	
Beleidsregels studietoelage gemeente Ridderkerk 2022			
Verordening Jeugdhulp Ridderkerk 2022		X	
Beleidsregels jeugdhulp gemeente Ridderkerk 2022	X		
Nadere regels jeugdhulp gemeente Ridderkerk 2023	X		
Verordening bekostiging leerlingenvoer Ridderkerk 2023		X	

Beleidsregels bekostiging leerlingenvervoer Ridderkerk 2023	X		
Verordening loonkostensubsidie Participatiewet Ridderkerk 2015		X	
Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Ridderkerk 2022		X	X
Beleidsregels maatschappelijk ondersteuning Ridderkerk 2022	X		
Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Ridderkerk 2023	X		
Verordening Meedoen Ridderkerk 2021		X	X
Verordening tegenprestatie Participatiewet Ridderkerk 2015		X	X

Indicatoren

Nr.	Omschrijving	Bron	Toelichting/Eenheid	Waarde
46	Werkloze jongeren	Waarstaatjegemeente.nl	% in de leeftijd van 16-22 jaar	1,0% (2021)
47	Kinderen in uitkeringsgezinnen	Waarstaatjegemeente.nl	% kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen	7,0% (2021)
48	Jongeren met een delict voor de rechter	Waarstaatjegemeente.nl	% jongeren van 12-21 jaar	1,0% (2021)
49	Meldingen kindermishandeling in Ridderkerk	Waarstaatjegemeente.nl	Aantal mishandelde kinderen tot 18 jaar dat bij de bureaus Advies- en Meldpunt Kindermishandeling is gemeld	7,0% (2021)
50	Jongeren met jeugdhulp	Waarstaatjegemeente.nl	% jongeren met jeugdhulp ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar	10,8%
51	Jongeren met jeugdbescherming	Waarstaatjegemeente.nl	% jongeren met een jeugdbeschermingsmaatregel ten opzichte van alle jongeren tot 18 jaar	1,1%
52	Jongeren met jeugdreclassering	Waarstaatjegemeente.nl	% van alle jongeren van 12-23 jaar	0,5%
53	Alcohol en drugsmisbruik onder jongeren in Ridderkerk*	Gezondheidsonderzoek Wmo	Binge-drinken Dronken of aangeschoten Wietgebruik	**
54	Tevredenheid Ridderkerkse cliënten	Cliëntervaringsonderzoek Wmo	Score 1-10	7,5
55	Schoon huis (huishoudelijke hulp)	Tevredenheidsonderzoek + Schouwen	In %	94,0%
56	Wmo-cliënten met individuele maatwerkarrangementen	Monitor Sociaal Domein Wmo	Aantal per 10.000 inwoners	820
57	Mate waarin mantelzorgers zich door de gemeente Ridderkerk ondersteund en gewaardeerd voelen	Burgerpeiling	In %	**
58	Banen	Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar	772,3
59	Netto arbeidsparticipatie	Waarstaatjegemeente.nl	% werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	72,1%
60	Personen met een bijstandsuitkering	Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 10.000 inwoners	381,2 (2021)
61	Personen met lopende re-integratietraject	Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	167,0
62	Aantal inwoners in Ridderkerk dat in armoede leeft	Gemeente (armoedemonitor)	Huishoudens met een laag inkomen (tot 110% van de bijstandsnorm)	1.526,0

63	Ridderkerkse uitstroom naar werk	Bestuursrapportage Sociaal Domein	In % van de behaalde uitstroom	31,9%
64	Uitstroom naar werk	Bestuursrapportage Sociaal Domein	In % van het klantenbestand	9,8%

* Meting gedaan in klas 2 en klas 4; dronken is niet meer gemeten.

** Deze informatie is via de burgerpeiling niet meer beschikbaar.

Programma 8 Volksgezondheid en milieu

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

De begraafplaatsen 'Rusthof' en 'Vredehof'.

De begraafplaatsen 'Rusthof' en 'Vredehof' blijven in beheer bij de gemeente Ridderkerk. We dragen zorg voor goed onderhoud. Op verzoek van nabestaanden krijgen de graven van (KNIL-)veteranen een beschermde status.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 100 - De begraafplaatsen 'Rusthof' en 'Vredehof' blijven in beheer bij de gemeente Ridderkerk. We dragen zorg voor goed onderhoud. We stellen hiervoor een beheerplan op.

Omschrijving (toelichting)

We maken een beheerplan voor de begraafplaatsen waarin wordt aangegeven hoe de gemeente omgaat met onder andere het groen, de paden, de kunstwerken en het onderhoud van de graven. In het plan wordt aangegeven welk onderhoud 'dagelijks' nodig is, wat het groot onderhoud omvat dat minder frequent nodig is en wanneer bijvoorbeeld plantvakken moeten worden vervangen. Daarbij worden de benodigde kosten in beeld gebracht en vergeleken met de beschikbare budgetten.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Faciliteren van duurzaamheidsinspanningen.

We focussen op laagdrempelige en snel te nemen maatregelen die inwoners en bedrijven kunnen uitvoeren, zoals het beter isoleren van hun woning of bedrijfspand. We faciliteren deze duurzaamheidsinspanningen, bijvoorbeeld met een duurzaamheidsfonds.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 179 - We onderzoeken de mogelijkheid om een Gemeentelijke VerduurzamingsRegeling (GVR) op te zetten

Omschrijving (toelichting)

In het collegeprogramma wordt invulling gegeven aan een duurzaamheidsfonds met onderzoek naar het mogelijk invoeren van Gemeentelijke VerduurzamingsRegeling (GVR). Na onderzoek blijkt echter dat er momenteel nog teveel haken en ogen aan zitten, op vlak van de uitvoerbaarheid van de belastinginning en juridisch (en daardoor financieel) risico's. Daarom is gekozen af te wachten totdat de rijksoverheid de beloofde wetwijziging heeft doorgevoerd, waar helder wordt geschetst dat een baatbelasting voor dit doeleinde mag worden gebruikt. Ook wordt bij De Woonpas (ontwikkelaar GVR) aangegeven dat ze hun instrument vooral moeten door ontwikkelen om in te zetten bij verduurzaming van corporatiewoningen.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Bedrijventerrein Nieuw Reijerwaard.

Op bedrijventerrein Nieuw Reijerwaard zijn drie hoge windmolens gepland. Indien het project financieel niet haalbaar is zullen we de provincie Zuid-Holland verzoeken om de claim te schrappen. Als alternatief voor de invulling van de provinciale opgave en mits ruimtelijke inpasbaar staan we open voor kleinere windmolens bij bedrijven indien deze geen overlast voor de omgeving veroorzaken.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 181 - Mochten de drie windmolens op Nieuw Reijerwaard financieel niet haalbaar zijn verzoeken we de provincie om de claim te schrappen, vervolgens stellen we een beleidskader kleinere windmolens op.

Omschrijving (toelichting)

We onderzoeken de mogelijkheid om de realisatie van de windturbines Nieuw Reijerwaard onder regie van de gemeente en in samenwerking met lokale ondernemers van de grond te krijgen.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Optimalisatie van het afvalplan.

Instrumenten worden ontwikkeld en het afvalplan wordt geoptimaliseerd om het nu reeds goede afvalscheidingscijfer verder te verbeteren. In het afvalinzamelingsbeleid staat het principe 'de vervuiler betaalt' niet ter discussie. Voor een eerlijke verdeling van de lasten maakt het betalen per lediging of klepbeweging plaats voor een vast jaarlijks bedrag per één-, twee- of meerpersoonshuishoudens. Deze wijziging zal niet leiden tot een stijging van kosten. De tarieven zijn gebaseerd op kostendekkendheid van het inzamelsysteem.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 185 - We willen de huurders/gebruikers van woningen ontlasten en onderzoeken daartoe de mogelijkheid om de rioolheffing volledig bij eigenaren in rekening te brengen.

Omschrijving (toelichting)

Het (vervolg)onderzoek naar de mogelijkheden rondom de rioolheffing is opgestart. In 2024 zullen de uitkomsten van het onderzoek en eventueel te maken (beleids)keuzes aangaande de rioolheffing aan de raad worden voorgelegd. Het verleggen van de lasten van huurders/gebruikers naar eigenaren van woningen, kan, indien daartoe wordt besloten, met ingang van belastingjaar 2025 worden doorgevoerd.

- 186 - De afvalpas wordt indien mogelijk digitaal beschikbaar voor de mobiele telefoon.

Omschrijving (toelichting)

De mogelijkheden om de afvalpas digitaal beschikbaar te maken worden onderzocht. Voor Android-telefoons is dit al mogelijk, voor andere telefoons (iOS) nog niet. Zodra het mogelijk is voor alle telefoons, kan een digitale afvalpas gerealiseerd worden.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Grofvuil en het afvalaanbiedstation.

We onderzoeken de financiële consequenties van het periodiek gratis ophalen van grofvuil en maken dit mogelijk wanneer dit niet tot kostenverhoging leidt.

Het afvalaanbiedstation zal ook voor inwoners met een bedrijf aan huis onder voorwaarden toegankelijk worden. De ruimere openingstijden zetten we voort.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 187 - We onderzoeken de financiële consequenties van het periodiek gratis ophalen van grofvuil.

Omschrijving (toelichting)

Vanaf 2024 wordt de mogelijkheid aan inwoners geboden om grof tuinafval gratis aan huis te laten ophalen.

- 188 - Het afvalaanbiedstation wordt ook onder voorwaarden opengesteld voor inwoners met een bedrijf aan huis. De ruimere openingstijden zetten we voort.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 onderzoeken we de mogelijkheden om het reinigingsrecht in te voeren voor inwoners met een bedrijf aan huis.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Prettige en schone leefomgeving.

Naast een prettige leefomgeving hechten we ook waarde aan een schone leefomgeving. Het zwerfafval in de openbare ruimte is voor velen een doorn in het oog. De komende jaren willen we samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners inzetten op het voorkomen van zwerfafval.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 189 - We reduceren geluidsoverlast door verkeer. We stellen een nieuw Actieplan Geluid 2024 en verder op.

Omschrijving (toelichting)

Het herzien van het Actieplan Geluid 2019-2023 wordt uitgevoerd bij het opstellen van het Programma Geluid & Lucht (hierna programma) onder de Omgevingswet. De planning is dat het ontwerp programma in februari 2024 wordt vastgesteld door het college. Hierna gaat het programma ter inzage en wordt ter zienswijze aan de raad aangeboden. Na het ontvangen van zienswijzen wordt het programma zo nodig aangepast. Waarna het definitieve programma wordt vastgesteld en gepubliceerd door het college in juni 2024.

- 190 - We zetten waar mogelijk in op verbetering van de luchtkwaliteit en het terugdringen van fijnstof. We stellen een nieuw Actieplan Lucht 2023 en verder op.

Omschrijving (toelichting)

Het Actieplan Luchtkwaliteit 2018-2022 wordt herzien bij het opstellen van het Programma Geluid & Lucht (hierna programma) onder de Omgevingswet. De planning is dat het ontwerp programma in februari 2024 wordt vastgesteld door het college. Hierna gaat het ter inzage en wordt het ter zienswijze aan de raad aangeboden. Bij het ontvangen van zienswijzen wordt het programma zo nodig aangepast. In juni 2024 wordt het definitieve programma door het college vastgesteld en beschikbaar gesteld.

- 191 - We zetten daar waar het kan in op het verlagen van de maximumsnelheid van 50 kilometer per uur naar 30 kilometer per uur binnen de bebouwde kom met uitzondering van ontsluitingswegen.

Omschrijving (toelichting)

De planning is om in 2024, volgens de opgestelde richtlijn van de CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek), de Erasmuslaan als eerste in te richten. Daarna wordt er gekeken op welke andere wegen deze nieuwe categorie en inrichting kan worden toegepast.

- 192 - We stellen een plan van aanpak verminderen geluidsoverlast Rotterdamseweg op.

Omschrijving (toelichting)

Het herzien van het Actieplan Geluid 2019-2023 en het Actieplan Luchtkwaliteit 2018-2022 en het opstellen van het plan van aanpak verminderen geluidsoverlast Rotterdamseweg worden uitgevoerd bij het opstellen van het Programma Geluid & Lucht (hierna programma) onder de Omgevingswet. De planning is dat het ontwerpprogramma in februari 2024 wordt vastgesteld door het college. Hierna gaat het programma ter inzage en wordt ter zienswijze aan de raad aangeboden. Na het ontvangen van zienswijzen wordt het programma zo nodig aangepast. Waarna het definitieve programma wordt vastgesteld en gepubliceerd door het college in juni 2024.

- 193 - We zetten in op het vereenvoudigen van het melden van zwerfafval door middel van QR-codes op de ondergrondse containers.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 worden ondergrondse containers voorzien van duidelijke communicatie over de juiste afvalstromen en regels over aanbieden. Ook een QR-code krijgt een plek in deze communicatie.

- Mobiel afvalbrengstation

Omschrijving (toelichting)

Om een extra service te verlenen bij het aanbieden van klein huishoudelijk afval dat niet in een ondergrondse container past of hoort (zoals wasrekje, zwembadje en kleine elektrische apparaten) starten we in 2024 met een mobiel inzamelmiddel te weten een mobiel afvalaanbiedstation. Het mobiel afvalaanbiedstation komt op vaste dagen en tijden naar een centraal punt in een wijk. Inwoners kunnen hier ook terecht met vragen over afval en afval scheiden.

- 196 - We gaan concreet aan de slag met hittestress. We gaan meer inzicht creëren in hittegevoelige plekken; waar zit de hitte, waar is schaduw te vinden en welke plekken zijn koel.

Omschrijving (toelichting)

We onderzoeken, op basis van de definitieve verdiepende hittestresskaarten, welke locaties we willen aanpakken en welke koppelkansen zijn met andere projecten. Er wordt onderzocht hoe hittestress meegenomen gaat worden in de prestatieafspraken met de woningbouw organisaties.

- 198 - We werken de gebiedsvisie Rivieroevers verder uit; het uitgangspunt is een gezonde, woon, werk- en leefomgeving (zie ook punt Rivieroevers bij buitenruimte).

Omschrijving (toelichting)

De kwaliteitscriteria uit de gebiedsvisie werken we verder uit als kader om marktinitiatieven te toetsen. De ambitie uit de Gebiedsvisie om een oeverpark te realiseren waarbij elke ontwikkeling bijdraagt aan een bereikbare en beleefbare rivieroever, is leidend in de gesprekken over een marktinitiatieven.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Fijnstofuitstoot en geluidsoverlast rondom de snelwegen.

Ridderkerk wordt doorkruist door de snelwegen A15, A16, A38 en de Rotterdamseweg. Om de continue fijnstofuitstoot op te vangen zorgen we voor vegetatie rondom de snelwegen. Ook planten we extra bomen om geluidsoverlast te reduceren. Waar mogelijk nemen we maatregelen om geluidsoverlast van verkeer te verminderen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 201 - Bij de aanpak van het Oosterpark wordt gekeken op welke manier we extra vegetatie kunnen toevoegen om de groenstructuur en biodiversiteit te versterken.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 start de uitvoering mits er geen beroepsprocedures met betrekking tot bestemmingsplan moeten worden doorlopen.

Wat mag het kosten? (NS)

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
8 Volksgezondheid en milieu						
Lasten	-16.304.700	-19.504.500	-19.702.500	-19.716.300	-19.595.300	-19.667.500
Baten	13.628.100	15.072.400	16.195.000	16.259.800	16.242.000	16.352.500
Saldo - Lasten en baten	-2.676.600	-4.432.100	-3.507.500	-3.456.500	-3.353.300	-3.315.000
Onttrekkingen	1.470.600	1.470.600	72.600	10.600	10.600	10.600
Saldo - Reserves	1.470.600	1.470.600	72.600	10.600	10.600	10.600
Totaal 08 Volksgezondheid en milieu	-1.206.000	-2.961.500	-3.434.900	-3.445.900	-3.342.700	-3.304.400

Beleidsdocumenten

Document	Vastgesteld College	Vastgesteld Raad	Te herzien beleid	Nieuw beleid
Aansluitregeling Riolering Ridderkerk 2006	X			
Aanvalsplan zwerfafvalarm	X			

Aanwijzingsbesluit locatieplan verzamelcontainers	X		
Actieplan Geluid 2019 - 2023	X		X
Algemene verordening ondergrondse Infrastructuren Ridderkerk		X	
BGE (Basis Geluid Emissie, Omgevingswet)			X
Actieplan Luchtkwaliteit 2018 - 2022	X		X
Beleidsplan van Afval naar grondstoffen		X	
Bodemkwaliteitskaarten 2019 - 2023	X		X
Bodemkwaliteitskaarten PFAS 2021	X		X
Convenant tussen het Gemeentebestuur van gemeente Ridderkerk en het Beleidsplatform Natuur, Milieu en Duurzaamheid		X	
Geluidbelastingkaarten 2022 - 2027	X		X
Handboek Kabels en leidingen 2022	X		
Klimaatvisie Ridderkerk		X	
Nota Bodembeheer 2021		X	
Programma Stedelijk Water 2023-2027		X	
Regionale Energie Strategie		X	
Regionale Nota Bodembeheer		X	
Richtlijnen voor locatiebepaling GFT-cocons	X		
Strategie Klimaatadaptatie		X	
Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Ridderkerk 2021	X		X
Uitvoeringsprogramma Klimaatvisie Ridderkerk		X	

Verduurzaming openbare verlichting - Van lamp naar led (2018)	X		
Verordening Afvalstoffenheffing Ridderkerk 2021		X	X
Visie Externe Veiligheid		X	
Warmtetransitie - Duurzame warmte voor Bolnes	X		
Warmtevisie Ridderkerk 'de route naar 2050'		X	

Indicatoren

Nr.	Omschrijving	Bron	Toelichting/Eenheid	Waarde
65	Hoeveelheid restafval uit Ridderkerk dat vanuit afval aanbestedstation in verbrandingsoven terecht komt	NV BAR Afvalbeheer	In kg	905.000
66	Vergroten van het afvalscheidingspercentage in Ridderkerk	NV BAR Afvalbeheer	In %	69,2%
67	Omvang huishoudelijk afval	NV BAR Afvalbeheer	Hoeveelheid restafval per inwoner	131,8
68	Waardering van de kwaliteit van de gemeentelijke begraafplaatsen en rouwcentra in Ridderkerk	Burgerpeiling	In % (helemaal) mee eens (helemaal) oneens	73,0% 4,0%
69	Waardering algehele persoonlijke gezondheid in Ridderkerk.	Burgerpeiling	Score 1-10	7,6
70	Hernieuwbare elektriciteit.	Waarstaatjegemeente.nl	In %	9,1 (2021)
71	CO2-uitstoot	Waarstaatjegemeente.nl	Miljoen kg	4,6 (2021)
72	Aantal opgevangen zwerfdieren.	Gemeente		30,0

Programma 9 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

De groene kraag van Ridderkerk.

Rond Ridderkerk ligt een groene kraag, met gebieden als het Reijerpark, het Oosterpark, de Gorzen, de Donckse velden en de Crezéepolder. Het is belangrijk dat deze groene kraag intact blijft.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 128 - Ontwikkelingen binnen de gebiedsvisie Rivieroevers leveren elk hun bijdrage aan het groene raamwerk Oeverpark Rivieroevers. Bij marktinitiatieven vergroenen we de aangrenzende buitenruimte.

Omschrijving (toelichting)

Dit is een vaststaande randvoorwaarde die bij elk marktinitiatief reeds bij het eerste gesprek aan de orde komt en waarbij we ook de Groenvisie als uitgangspunt nemen.

- 129 - Vanuit de gebiedsvisie Rivieroevers onderzoeken en benutten we de kansen voor de aanleg van getijdennatuur: in combinatie met onderhoudswerkzaamheden en als onderdeel van ontwikkellocaties door marktpartijen.

Omschrijving (toelichting)

We laten een nadere verkenning uitvoeren voor de realisatie getijdennatuur en benutten daarvoor de ervaring uit de regio vanuit de Rivier als getijdenpark XL.

- 130 - De Rivieroevers bereikbaar en beleefbaar maken. Daarvoor zijn meer open plekken aan de rivier nodig. We gaan met het Waterschap in gesprek over aankoop van de leegstaande opslagplaats aan de Ringdijk voor de realisatie v.e. open plek a.h. water

Omschrijving (toelichting)

Onze interesse is al bekend, het gestarte gesprek vervolgen we nadat het Waterschap heeft bepaald dat ze de locatie wil afstoten.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Het Ridderkerkse woningaanbod.

We streven naar een woningaanbod dat bij het Ridderkerkse dorps karakter past. We zetten bij nieuwbouw in op maximaal 30% sociale woningbouw met een maximale toewijzing aan lokaal woningzoekenden. Hierover voeren we overleg met onze woningcorporaties.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 212 - We gaan een toetsingskader voor de beeldkwaliteit van het Centrum ontwikkelen.

Omschrijving (toelichting)

Begin 2024 zal het Ruimtelijk Kwaliteitskader Centrum aan de gemeenteraad worden voorgelegd ter vaststelling. Dit kwaliteitskader is een aanvulling op de Welstandsnota. Hiermee kan de Welstandscommissie (en later de commissie Ruimtelijke Kwaliteit) bouwplannen langs de centrumring beoordelen.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Toekomststrategie voor woningaanbod.

Als aanvulling op de Woonvisie werken we aan een toekomststrategie om in wijken met een verouderd eenzijdig woningaanbod een kwaliteitsimpuls toe te passen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 213 - We analyseren per wijk welke verbeteringen noodzakelijk/haalbaar zijn en ontwikkelen instrumentarium om eigenaren van koopwoningen te verleiden hieraan mee te werken. Met woningcorporaties onderzoeken we hoe hun bouwplannen hieraan bijdragen.

Omschrijving (toelichting)

Op basis van de Woonvisie beoordelen we per wijk aan welk type huisvesting behoefte is. Daarbij kijken we ook naar de wens van huisvesting voor specifieke doelgroepen zoals bijvoorbeeld senioren. Met projectontwikkelaars en woningcorporaties bespreken we hoe hun plannen aan de woningbehoefte in de wijken bijdragen.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Lokaal woonruimtebemiddelingssysteem.

Om onze inwoners een hogere kans te bieden op een huis in de eigen gemeente werken we aan een lokaal woonruimtebemiddelingssysteem.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 214 - We onderzoeken de haalbaarheid van een lokaal woonruimtebemiddelingssysteem.

Omschrijving (toelichting)

We evalueren de huidige Huisvestingsverordening waarop het woonruimtebemiddelingssysteem is gebaseerd. Op basis van deze evaluatie wordt een nieuwe Huisvestingsverordening opgesteld. In de nieuwe Huisvestingsverordening worden ook wijzigingen in nieuwe landelijke wetgeving meegenomen.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Wooninformatie voor Ridderkerkse jongeren.

We vinden het van belang dat Ridderkerkse jongeren wanneer zij 18 worden, geïnformeerd worden over de mogelijkheden om een eerste woning te betrekken. Hierbij informeren we ze onder andere over het inschrijven in het woonruimtebemiddelingssysteem en over de starterslening.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 216 - Middels een mediacampagne informeren we jongeren tijdig over de mogelijkheden om in te schrijven voor een huur- dan wel koopwoning.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 starten we een mediacampagne om dit onder de aandacht te brengen. Daarnaast wordt deze informatie geactualiseerd bij de vernieuwing van het 18+ boekje en wordt onder andere via sociale media frequenter gecommuniceerd over de inschrijfmogelijkheden.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Zelfbewoningsplicht onder voorwaarden.

Om ongewenst (ver)huurgedrag tegen te gaan voeren we onder andere een zelfbewoningsplicht onder voorwaarden in. Ook zetten we in op het voorkomen van grootschalige bewoning door (illegale) arbeidsmigranten in de reguliere woningvoorraad.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 217 - We stellen regelgeving op om ongewenst (ver)huurgedrag te voorkomen en tegelijkertijd wenselijke ontwikkelingen niet te belemmeren.

Omschrijving (toelichting)

We stellen, op basis van de Wet goed verhuurderschap, per 1 januari 2024 een meldpunt in waar huurders slecht verhuurdersgedrag kunnen melden. We zorgen er voor dat deze meldingen worden opgepakt door daarvoor geschikte instanties. Daar waar nodig zal de gemeente handhavend

optreden. Op basis van de meldingen beoordelen we of het invoeren van een vergunningstelsel voor de verhuur van woningen noodzakelijk is.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Onderzoek tijdelijke woonvoorziening.

Een tijdelijke woonvoorziening voor arbeidsmigranten en tijdelijk herhuisvesten (bij herontwikkelingen) voor woningcorporaties worden onderzocht.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 218 - We onderzoeken de wenselijkheid en mogelijke locaties voor tijdelijke woonvoorzieningen.

Omschrijving (toelichting)

Initiatieven op het gebied van flexwonen worden op haalbaarheid getoetst. We onderzoeken de mogelijkheden voor het realiseren van (tijdelijke) huisvesting op (tijdelijke) locaties voor onder andere internationale medewerkers en spoedzoekers.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Aandacht voor multifunctionele en toekomstbestendige bouw.

Bij nieuwbouwprojecten van niet-woningen vragen we aandacht voor multifunctionele en toekomstbestendige bouw, zodat het gebouw later omgevormd kan worden naar een andere bestemming op basis van de veranderende behoefte en demografische ontwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 220 - We gaan kaders opstellen over multifunctionele en toekomstbestendige bouw.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 stellen we een startnotitie op om de opdracht helder te krijgen. Daarna worden de kaders voor vaststelling aangeboden.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Hoogbouw in Ridderkerk.

De ruimte in Ridderkerk om woningen te bouwen is schaars. Bij herontwikkelingen van gestapelde woningen, zoals bijvoorbeeld aan de Koninginneweg, staan we positief tegenover woningbouw maximaal tot en met zes lagen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 221 - We onderzoeken waar hoogbouw wenselijk is en waar niet en stellen een kaart op waarbij globaal en richtinggevend wordt aangegeven hoe hoog (in bouwlagen) bebouwing mag zijn. Daarbij wordt ook rekening gehouden met reeds vastgesteld beleid.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 wordt een hoogbouwvisie opgesteld en aan de raad voorgelegd. Deze wordt daarna opgenomen in de actualisatie van de Omgevingsvisie.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Locaties voor woningbouw in de komende jaren.

Er zijn een aantal locaties waar woningbouw in de komende jaren mogelijk wordt gemaakt. Gedacht wordt aan de voormalige Beverbol en het oude Gemini College. Daarnaast pakken we door op woningbouwontwikkeling rondom de voormalige gemeentewerf.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 028 - Het huidige politiebureau aan de Kievitsweg willen we verwerven om ruimtelijke ontwikkeling op deze locatie mogelijk te maken. Dit doen we in samenhang met de ontwikkeling van de oude Gemini-locatie.

Omschrijving (toelichting)

De gemeente is in afwachting van een formele reactie van de politie of het besluit over de nieuwbouw definitief is (van voorgenomen naar definitief besluit). Op het moment dat het besluit definitief is kan er gestart worden met verwerving van het vastgoed. Tot op heden is er nog geen formele reactie door de politie gegeven.

- 222 - We actualiseren onze "Omgevingsvisie Ridderkerk 2035" zodat we over een actuele visie beschikken.

Omschrijving (toelichting)

We stellen een startnotitie op voor het actualiseren van de 'Omgevingsvisie Ridderkerk 2035', die in 2017 door de gemeenteraad is vastgesteld. In die startnotitie benoemen we op welke punten we de omgevingsvisie (en het bijbehorende uitvoeringsprogramma) actualiseren. Door de omgevingsvisie te actualiseren, beschikken we over een strategisch, integraal langetermijnbeleid voor de fysieke leefomgeving. De omgevingsvisie kunnen we uiteindelijk door vertalen in een nog op te stellen omgevingsplan.

- 223 - In overleg met de buurt stellen we een gebiedsvisie op voor de herontwikkeling van het oude Gemini College en starten vervolgens een marktconsultatie en een aanbesteding.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 gebruiken we het pand als tijdelijke onderwijslocatie. Het opstellen van een gebiedsvisie verwachten we vanaf 2025.

- 224 - We stellen stedenbouwkundige randvoorwaarden op voor de het gebied PC Hooftpark en omgeving en zullen vervolgens een aanbesteding of marktconsultatie starten.

Omschrijving (toelichting)

Trelleborg heeft op 1 juli 2023 zijn bedrijfsactiviteiten op het terrein beëindigd. De grond is nog steeds in eigendom bij Trelleborg, zij is zich aan het beraden op welke wijze zij het terrein gaat ontwikkelen. De gemeente is in afwachting van de volgende ontwikkelstap. De gemeente zal het initiatief tot ontwikkeling aan de markt overlaten. Indien zich een ontwikkelpartij meldt zal de gemeente randvoorwaarden meegeven voor de gewenste ontwikkeling.

De voormalige gemeentewerf zal ingebracht worden in de ontwikkeling van het gebied. Voorlopig zal het terrein worden gebruikt als tijdelijke huisvesting voor OBS de Noord.

- 225 - We werken de visie rivieroeveren uit met een gebiedsfonds en een aanpak en realiseren de ambitie uit de visie. Dit gebeurt in combinatie met marktinitiatieven en ook via lopende (onderhoud) werkzaamheden.

Omschrijving (toelichting)

Een aantal projecten waar de gemeente aan zet is voeren we in 2024 uit. De ambitie uit de Gebiedsvisie om een oeverpark te realiseren waarbij elke ontwikkeling bijdraagt aan een bereikbare en beleefbare rivieroever, is leidend voor toekomstige marktinitiatieven. In 2024 kunnen we deze niet faciliteren vanwege de te stellen prioriteiten.

- 226 - We gaan verder met de uitwerking van de visie grondposities op grond van het beschikbaar gestelde voorbereidingskrediet en vastgestelde Woonvisie en houden rekening met de uitkomsten uit het verkeersonderzoek.

Omschrijving (toelichting)

Indien de uitkomsten uit het verkeersonderzoek mogelijkheden biedt, starten we met de ontwikkeling van de locatie Beverbol aan de Amerstraat in Bolnes. Voor de andere locaties bepalen we in 2024 de prioritering.

- 227 - We stellen een visie op voor het gebied centrum Oost.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 worden de transformatiescenario's, het plan-milieueffectrapport en de gebiedsvisie opgesteld.

- 228 - We gaan een Uitvoeringsnota Mobiliteit Slikkerveer opstellen.

Omschrijving (toelichting)

De start van dit project is gepland in 2024.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Woonbestemming voor de voormalige Huishoudschool.

Met het oog op de grote behoefte aan (nieuwe) woningen krijgt de voormalige Huishoudschool aan de Koninginneweg primair een woonbestemming. Met behoud van de status als gemeentelijk monument zien we mogelijkheden om het gebouw te transformeren naar woningen. Samen met onder andere Wooncompas werken we aan de herontwikkeling van de Koninginneweg als toegangspoort tot het centrum.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 230 - We stellen stedenbouwkundige randvoorwaarden op voor de toegangspoort tot het centrum (gebied Koninginneweg, Huishoudschool, Joriskerk, SLOR).

Omschrijving (toelichting)

Samen met Wooncompas wordt gewerkt aan visie op het gehele gebied rondom de Koninginneweg. Naar verwachting zal deze visie in 2024 ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

- 232 - We starten op basis van de kaders en randvoorwaarden een aanbesteding of marktconsultatie voor de voormalige Huishoudschool.

Omschrijving (toelichting)

De verwachting is dat we in 2024 starten met een aanbesteding of marktconsultatie.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Combinatie van wonen en sporten voor gebied sportpark Bolnes.

Voor het gebied van sportpark Bolnes staan we voor een invulling met een combinatie van wonen en sporten. Daarbij geven we extra aandacht aan de verkeersafwikkeling.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 233 - We inventariseren de wensen en behoeften voor sportpark Bolnes, hierbij houden we rekening met de uitkomsten van het verkeersonderzoek.

Omschrijving (toelichting)

In 2024 vindt de inventarisatie plaats van de wensen van de gebruikers van het sportpark. Wonen zien wij niet langer meer als passend in dit gebied.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Recreatieve invulling met sport en groen.

Voor de gronden tussen de Kruisweg en het Reijerpark onderzoeken we de mogelijkheden voor een recreatieve invulling met sport en groen. De gronden aan de Bolnesserkade en tussen de Mauritsweg en de Geerlaan behouden hun agrarische bestemming. Door heel Ridderkerk blijven de gronden met een agrarische bestemming zo veel als mogelijk hun bestemming behouden.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 238 - We stellen een visie op over de agrarische gronden.

Omschrijving (toelichting)

Hiervoor verwijzen wij naar punt 099 in programma 6 Sport, cultuur en recreatie.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Accommodaties voor maatschappelijke instellingen.

We dragen zorg voor goede huisvesting voor scholen. Gemeentelijke accommodaties worden ingezet voor bijvoorbeeld (wijk)verenigingen, jongerensozen en andere maatschappelijke partners. Het voormalig schoolgebouw aan de Randweg wordt geschikt gemaakt voor maatschappelijke instellingen.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 242 - Onderzocht wordt hoe de locatie Randweg geschikt gemaakt kan worden om maatschappelijke partners te huisvesten.

Omschrijving (toelichting)

Begin 2024 volgt het raadsvoorstel voor renovatie Randweg 3 ten behoeve van Voedselbank Ridderkerk, Kledingbank Ridderkerk en andere.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Zwembad De Fakkel.

De laatste jaren is er veel geïnvesteerd in het onderhoud en de veiligheid van zwembad De Fakkel. Het zwembad is echter op onderdelen gedateerd en niet duurzaam. We onderzoeken verschillende scenario's voor de toekomst van het zwembad.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 244 - We onderzoeken verschillende scenario's voor de toekomst van recreatiecentrum de Fakkel.

Omschrijving (toelichting)

Een te selecteren onderzoeksbureau gaat verschillende scenario's op haalbaarheid onderzoeken. Onder deze scenario's vallen nieuwbouw, renovatie en gedeeltelijke nieuwbouw. De resultaten van het onderzoek zullen in 2024 worden gepresenteerd. Aan de hand van een voorkeursscenario zullen we de raad vragen om een investeringskrediet.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Ondersteuning bij huur van maatschappelijke voorziening.

Wanneer een (sport)vereniging financieel draagkrachtig is om een nieuwe maatschappelijke voorziening te huren, zullen we daarin investeren.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 245 - We investeren in nieuwe maatschappelijke voorzieningen voor (sport) verenigingen die draagkrachtig genoeg zijn.

Omschrijving (toelichting)

We stellen beleid en een werkproces op hoe we aan (sport)verenigingen kostprijsdekkende huur in rekening brengen. Tegelijk stellen we beleid op waarbinnen we kaders vaststellen hoe en wanneer (sport) verenigingen in aanmerking komen voor subsidie(s). Hierbinnen valt ook de financiële levensvatbaarheid. Indien blijkt dat voldaan wordt aan de verschillende kaders kan overwogen worden om te investeren in desbetreffende (sport)vereniging. Hiervoor geldt, dat indien het gaat om investeringen die een ruimtelijke impact hebben, deze ruimte ook voldoet aan de diverse ruimtelijke kaders en tevens beschikbaar is.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Kostprijsdekkende huur bij de verhuur van gemeentelijk vastgoed.

Bij de verhuur van gemeentelijk vastgoed vragen we aan onze maatschappelijke partners een kostprijsdekkende huur. Door middel van subsidie leveren we een bijdrage in de huurkosten. Hiermee

worden de feitelijke kosten transparant. Voor de subsidie kunnen maatschappelijke tegenprestaties worden gevraagd.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 246 - We starten als eerste met het in beeld brengen van kostprijsdekkende huur bij buiten sportaccommodaties. Gevolgd door binnen sportaccommodaties en overig maatschappelijk vastgoed.

Omschrijving (toelichting)

De kostprijsdekkende huren voor de binnen- en buitensportaccommodaties zullen in 2024 in beeld gebracht worden.

Wat mag het kosten? (NS)

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
9 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing						
Lasten	-21.932.500	-4.726.600	-4.886.700	-3.399.500	-3.219.300	-3.219.500
Baten	10.338.500	3.190.800	2.813.000	1.380.000	1.380.000	1.380.000
Saldo - Lasten en baten	-11.594.000	-1.535.800	-2.073.700	-2.019.500	-1.839.300	-1.839.500
Stortingen	-1.192.400	-1.192.400	-478.800	-478.800	-478.800	-478.800
Onttrekkingen	2.233.800	2.233.800	388.800	334.000	223.900	161.800
Saldo - Reserves	1.041.400	1.041.400	-90.000	-144.800	-254.900	-317.000
Totaal 09 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-10.552.600	-494.400	-2.163.700	-2.164.300	-2.094.200	-2.156.500

Beleidsdocumenten

Document	Vastgesteld College	Vastgesteld Raad	Te herzien beleid	Nieuw beleid
Actualisatie Integraal Accommodatieplan Ridderkerk 2019		X		
Beeldkwaliteitsplan De Oude Boomgaert – onderdeel Welstandsnota Ridderkerk (2018)		X		
Beeldkwaliteitsplan Nieuw Reijerwaard – onderdeel Welstandsnota Ridderkerk (2014)		X		
Beeldkwaliteitsplan woningbouw Lagendijk 104-106 – onderdeel Welstandsnota Ridderkerk (2011)		X		
Beleidsregel vergroting hoofdgebouw van karakteristieke bestaande woningen in linten (2002)	X			
Beleidsregels toewijzen huurstandplaatsen woonwagens Ridderkerk 2021	X			

Beleidsregel Vestigingsbeleid detailhandel Noordenweg (2011)	X	
Bestuursovereenkomst Samenwerkingsverband Wonen regio Rotterdam 2020		X
Geactualiseerd Regioakkoord 2022 Wonen Nieuwe Woningmarktafspraken Regio Rotterdam 2018 - 2030	X	
Gebiedsvisie Centrum Oost (Noordenweg en omgeving)		
Gebiedsvisie P.C. Hoofdstraat en omgeving (2017)		X
Gebiedsvisie Plein Oost en omgeving (2018)		X
Gebiedsvisie Rivieroevers		X
Gebiedsvisie Sportpark Bolnes		
Gebruiksreglement rouwcentrum Ridderkerk (2020)	X	
Handboek Openbare Ruimte Centrum Ridderkerk (2021)	X	
Handboek Openbare Ruimte Ridderkerk (2015)	X	X
Huisvesting Integrale Kindcentra bij nieuwbouw en uitbreiding schoolgebouwen'	X	
Huisvestingsplan onderwijs en integrale kindcentra 2023-2026		X
Integraal Accommodatieplan Ridderkerk		X
Nota Grondprijzen 2021		X

Omgevingsvisie Ridderkerk 2035 (2017)		X	
Prestatieafspraken 2020-2024 Wooncompas, gemeente Ridderkerk, bewonersraad Progressie (2020)	X		X
Procedureverordening voor advisering tegemoetkoming in planschade gemeente Ridderkerk (2008)		X	
Sociaal Beheer (2019)		X	
Uitvoeringsbesluit grafbedekking (2020)	X		
Uitvoeringsbesluit graven, asbezorging en overige (2020)	X		
Uitvoeringsbesluit tijden van begraven en bezorging van as (2020)	X		
Verordening Algemene begraafplaatsen Ridderkerk 2020		X	
Verordening gemeentelijke adviescommissie Commissie ruimtelijke kwaliteit 2021		X	
Verordening sociale huur en middeldure huur 2022		X	
Verordening Starterslening Ridderkerk 2019		X	
Verordening Stimuleringslening 2021- 2024		X	
Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Ridderkerk 2021		X	
Verordening Woonruimtebemiddeling regio Rotterdam 2020 (2020)		X	
Visie Grondposities	X		
Welstandsnota Ridderkerk (2009)		X	

Wijziging van de legesverordening 2023 in het kader van de Omgevingswet	X
---	---

Woonvisie Ridderkerk 2021 - 2026	X
----------------------------------	---

Indicatoren

Nr.	Omschrijving	Bron	Toelichting/Eenheid	Waarde
73	Koopwoningen ten opzichte van aantal huurwoningen	Waarstaatjegemeente.nl	In %	56,8%
74	Particuliere huurwoningen ten opzichte van sociale huurwoningen	Waarstaatjegemeente.nl	In %	4,4%
75	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishoudens	Waarstaatjegemeente.nl	In euro 's	842
76	Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishoudens	Waarstaatjegemeente.nl	In euro 's	746
77	Uitvoering Wet WOZ	Waarderingskamer	Waardering	Voldoende
78	Afgeronde bezwaarschriften WOZ voor eind oktober van het jaar	Gemeente	In %	95,0%
79	Bezwaarschriften WOZ onder het landelijke afwijkingspercentage	Gemeente	In % Aantal bezwaarschriften	1,6% 542
80	Gemiddelde WOZ-waarde	Waarstaatjegemeente.nl	In euro 's	286.000
81	Nieuw gebouwde woningen	Waarstaatjegemeente.nl	Aantal per 1.000 woningen	6,2
82	Woonlasten in vergelijking met omliggende gemeenten	Coelo	Vergelijking gemaakt met Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk (zie paragraaf Lokale heffingen)	

Niet in de programma's opgenomen baten en lasten

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Financiële positie van Ridderkerk.

De financiële positie van Ridderkerk is op orde. We vinden het belangrijk dat onze financiële positie gezond is. Daar hoort een structureel sluitende begroting bij.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 249 - We gaan het P&C instrumentarium nog eens tegen het licht houden voor verdere optimalisatie.

Omschrijving (toelichting)

Wij gaan de indicatoren terugbrengen tot de set wettelijke indicatoren volgens de regeling beleidsindicatoren gemeenten.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Maximaliseren van subsidie inkomsten.

We vinden het belangrijk om gebruik te maken van de subsidies die vanuit Europa, het Rijk en de Provincie beschikbaar zijn. We stellen een subsidioloog aan die zo veel als mogelijk subsidies voor Ridderkerk verwerft.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 251 - We stellen een subsidioloog aan.

Omschrijving (toelichting)

De komende periode zal onderzocht worden op welke wijze de rol van subsidioloog de meeste toegevoegde waarde voor de gemeente kan realiseren. Hiervoor zullen eerst de verwachtingen van deze functie expliciet gemaakt worden waarna hier invulling aangegeven kan worden.

Wat willen we bereiken? (coalitieakkoord)

Eerlijke verdeling van Rijksmiddelen.

We zetten ons samen met andere gemeenten in bij het Rijk en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) voor eerlijke verdeling van Rijksmiddelen voor onder andere de inzet op jeugdhulp.

Wat gaan we daarvoor doen? (collegeprogramma)

- 252 - Wij volgen hiervoor de landelijke ontwikkelingen en steunen organisaties zoals de VNG en de Provincie om de bestuurlijke verhoudingen met het Rijk te blijven benoemen. Gemeenten moeten voldoende middelen krijgen om haar taken te uitvoeren.

Omschrijving (toelichting)

Door een nieuwe financieringssysteem vanaf 2026 is echter sprake van een forse achteruitgang binnen het gemeentefonds (ravijnjaar). Dit zien wij graag hersteld om zo het huidige gemeentelijke takenpakket en de ambities van het kabinet ongewijzigd te kunnen blijven uitvoeren.

Wat mag het kosten? (NS)

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Niet in de programma's opgenomen baten en lasten						
Lasten	-18.458.400	-20.787.200	-27.669.400	-27.060.200	-26.185.400	-26.268.100
Baten	101.388.150	102.382.350	119.708.800	121.676.600	114.550.300	114.438.000
Saldo - Lasten en baten	82.929.750	81.595.150	92.039.400	94.616.400	88.364.900	88.169.900

Stortingen	0	0	-463.600	-463.600	-463.600	-463.600
Onttrekkingen	4.216.000	4.216.000	2.923.000	2.725.100	2.547.600	2.370.000
Saldo - Reserves	4.216.000	4.216.000	2.459.400	2.261.500	2.084.000	1.906.400
Totaal 13 Niet in de programma's opgenomen baten en lasten	87.145.750	85.811.150	94.498.800	96.877.900	90.448.900	90.076.300

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf staat informatie over de gemeentelijke belastingen en gebonden heffingen, het beleid rondom de lokale heffingen, een overzicht van de tarieven, een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid en de lokale lastendruk in het tijdvak 2024-2027.

Algemene uitgangspunten lokale heffingen

In de Belastingnota 2020 zijn de uitgangspunten vastgelegd voor de heffing en inning van gemeentelijke belastingen, overige heffingen en het tarievenbeleid.

Woonlasten en tarieven

De gemeentelijke woonlasten bestaan uit de uitgaven van burgers aan onroerendezaakbelastingen (OZB), afvalstoffenheffing en rioolheffing. In deze paragraaf wordt ter vergelijking een overzicht gegeven van de woonlasten van omliggende gemeenten.

Inflatiecorrectie

Voor de OZB-tarieven geldt dat de lokale lasten waar mogelijk niet meer dan trendmatig zullen stijgen (inflatiecorrectie). Het zogenoemde indexeringspercentage voor 2024 ten opzichte van 2023 is 3,2%.

De gebonden heffingen (Afvalstoffenheffing, Rioolheffing, Lijkbezorgingsrechten, Marktgeden en Leges) mogen wettelijk maximaal 100% kostendekkend zijn, inclusief toe te rekenen compensabele btw, mutaties in voorzieningen en reserves en toe te rekenen kosten voor overhead.

De kosten van oninbare vorderingen zijn doorberekend in de tarieven. De perceptiekosten die genoemd worden bij de onderbouwing van de tarieven voor de verschillende heffingen hebben betrekking op de lasten die heffing en invordering met zich meebrengen.

Uitvoering belastingtaken door SVHW

De uitvoering van de heffing en inning van gemeentelijke belastingen en de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) is met ingang van 2023 uitbesteed aan het Samenwerkingsverband Vastgoed Heffing en Waardebepaling (SVHW). Daaronder valt ook de behandeling van verzoeken voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen. Tenslotte verzorgt SVHW tevens de waardebepaling in het kader van de Wet WOZ.

Invoering Omgevingswet per 1 januari 2024

Als onderdeel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet, zijn nieuwe bepalingen voor leges opgenomen voor het in behandeling nemen van verzoeken voor het verstrekken van een vergunning op grond van die wet.

Overzicht geraamde belastingen en lokale heffingen

Hierna treft u een totaaloverzicht aan van in de begroting geraamde opbrengsten van de ongebonden heffingen en de gebonden heffingen. Deze laatst genoemde heffingen zijn wettelijk gebonden aan de norm van maximaal 100% kostendekkendheid.

Ongebonden heffingen	Rekening		Begroting		Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Onroerende zaakbelastingen	12.015.677	12.694.000	13.819.800	13.996.200	14.082.300	14.158.900	
Baatbelasting	1.946	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300	
Straatparkeren/parkeerboetes	321.211	407.200	407.200	407.200	407.200	407.200	

Gebonden heffingen	Rekening		Begroting		Meerjarenraming		
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
Afvalstoffenheffing	7.021.249	7.287.100	7.322.100	7.384.100	7.375.100	7.385.500	
Rioolheffing	4.403.200	4.947.000	5.202.500	5.350.800	5.486.400	5.616.500	
Lijkbezorgingsrechten	1.320.908	795.400	819.300	819.300	819.300	819.300	
Leges burgerzaken	650.396	510.100	941.400	941.400	941.400	941.400	
Leges omgevings- en APV-vergunning	1.499.138	1.191.600	857.000	857.000	857.000	857.000	
Marktgeden	32.396	33.500	34.600	34.600	34.600	34.600	

De raad stelt in december de definitieve tarieven vast.

Algemene beleidsontwikkelingen

Benchmark woonlasten

Voor de benchmark gebruiken we de publicaties van het Centrum voor Onderzoek naar de Economie

van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen. De benchmark van het COELO beoogt, door middel van meer vergelijking van de woonlasten, de informatievoorziening over de ontwikkeling van de lokale lasten te bevorderen, zodat hiermee door de gemeenten ten aanzien van de keuzes omtrent de ontwikkeling van de lokale lasten rekening gehouden kan worden. We gebruiken hiervoor de benchmark van de woonlasten provincie Zuid-Holland van het COELO.

Tarieven 2024

Kostenonderbouwing tarieven

In deze paragraaf zijn kostenonderbouwingen voor de berekening van de belasting opgenomen. Deze geven inzicht in hoe de geraamde baten c.q. belastingopbrengsten en de geraamde lasten met elkaar in verhouding staan. Dit geldt met name voor de gebonden heffingen.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De geraamde OZB-opbrengst wordt bepaald door de totale waarde van de onroerende zaken in het lopende belastingjaar te vermenigvuldigen met het dan geldende OZB-tarief. Er wordt hierbij rekening gehouden met een geschatte waardeontwikkeling van de WOZ-waarde en areaaluitbreiding. Met betrekking tot de areaaluitbreiding van de niet- woningen constateren we dat de groei achterblijft ten opzichte van de begroting 2023.

Jaarlijks ontvangen we in juli van het SVHW een raming van de heffingsmaatstaven van de verschillende belastingen en heffingen. Op basis hiervan wordt de berekening gemaakt van de opbrengsten en de tarieven voor de lokale heffingen voor de begroting. In het najaar wordt voor de definitieve vaststelling van de tarieven een laatste controle op de waardeontwikkeling. Hierdoor kunnen de werkelijke tarieven afwijken van de tarieven in de begroting. Hierdoor worden ongewenste stijgingen van de woonlasten zoveel mogelijk voorkomen.

Op basis van het voorgaande zien de tarieven OZB voor 2024 er als volgt uit:

Tarieven Onroerendezaakbelastingen

Onroerendezaakbelastingen (OZB)	2023	2024*
<i>(als percentage van de waarde)</i>		
Eigenaren woningen	0,0907%	0,0896%
Eigenaren niet-woningen	0,4800%	0,4880%

* Voorlopig percentage o.b.v. actuele WOZ-waarde 2023 en verwachte waardeontwikkeling in 2024

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven om de kosten te betalen die de gemeente maakt voor het (laten) inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Voor de afvalstoffenheffing hanteren wij kostendekkende tarieven in combinatie met een inzet van de daarvoor gevormde reserve.

Kostendekkendheid

In Belastingnota 2020 is het uitgangspunt dat bij de berekening van de hoogte van de tarieven van de afvalstoffenheffing 100% kostendekkende tarieven wordt gehanteerd. De afvalstoffenheffing is kostendekkend.

Kostenonderbouwing tarieven

Ter onderbouwing van de tarieven voor afvalstoffenheffing wordt hierna een kostenonderbouwing tarieven afvalstoffenheffing gegeven.

Tarieven afvalstoffenheffing

De berekende tarieven voor de afvalstoffenheffing zien er als volgt uit:

Omschrijving	2024
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	-3.590.000
Lasten vanuit de gemeente, inclusief (omslag)rente	-2.602.300
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	280.700
Netto lasten taakveld(en)	-5.911.600
Perceptiekosten	-141.800
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	-51.900
Overhead, inclusief (omslag)rente	-107.200
Compensabele BTW	-1.109.600
Totale kosten	-7.322.100
Opbrengst heffingen	7.322.100
Opbrengst	7.322.100
Dekkingspercentage	100%

Afvalstoffenheffing	2023*	2024	2025	2026	2027
---------------------	-------	------	------	------	------

Eenpersoonshuishouden	279,48	279,72	278,64	274,80	274,08
Tweepersoonshuishouden	375,24	375,84	375,60	371,88	370,08
Meerpersoonshuishouden	386,52	386,76	386,04	385,08	384,84
Extra mini-container 240 liter	150,00	150,00	150,00	150,00	150,00

* Volgens Belastingverordening

Rioolheffing

Het uitgangspunt van de rioolheffing is om gemeenten in staat te stellen de kosten te verhalen die gepaard gaan met de gemeentelijke wateropgave. De gemeentelijke watertaken die uit de heffing bekostigd mogen worden, zijn de taken die betrekking hebben op:

- De inzameling, de berging en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater en op de zuivering van huishoudelijk afvalwater door middel van kleinere individuele installaties voor de behandeling van afvalwater (IBA).
- De inzameling en de verdere verwerking van afvloeiend hemelwater.
- Het treffen van maatregelen ter voorkoming of beperking van nadelige gevolgen van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming.

Kostenonderbouwing tarieven

De in de rioolheffing te dekken kosten zijn opgenomen in de kostenonderbouwing van tarieven rioolheffing.

Omschrijving	2024
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	-4.723.700
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	49.000
Netto lasten taakveld(en)	-4.674.700
Perceptiekosten	-100.900
Vanuit andere activiteiten toe te rekenen kosten	-243.800
Overhead, inclusief (omslag)rente	-392.100
Compensabele BTW	-779.300
Totale kosten	-6.190.800
Inzet voorziening Beklemden middelen	988.300
Opbrengst heffingen	5.202.500
Opbrengst	6.190.800
Dekkingspercentage	100%

De tarieven voor 2024 zien er als volgt uit:

Rioolheffing	2023*	2024	2025	2026	2027
Eigenaar/gebruiker tot 500 m3	103,20	107,64	109,80	111,96	114,24
Groot waterverbruik:					
501 m3 - 1.000 m3 / per 100 m3	110,16	114,84	117,12	119,40	121,80
1.001 m3 - 3.000 m3 / per 100 m3	99,36	103,56	105,72	107,76	109,92
3.001 m3 - 6.000 m3 / per 100 m3	88,32	92,04	93,96	95,76	97,68
6.001 m3 - 10.000 m3 / per 100 m3	77,40	80,64	82,32	83,88	85,68
boven 10.000 m3 / per 100 m3	60,24	62,88	64,08	65,40	66,72

* Volgens Belastingverordening

Overige lokale heffingen

Parkeerbelasting

Parkeerbelasting wordt geheven in het kader van parkeerregulering. Betaling vindt plaats via een geldige parkeervergunning of bij de parkeerapparatuur, zoals de parkeermeter en parkeerautomaat. Als er niet of onvoldoende parkeergeld is betaald, wordt een naheffingsaanslag parkeerbelasting opgelegd. De hoogte van de naheffingsaanslag is wettelijk vastgelegd. De hoogte van de tarieven van de parkeervergunning is vastgelegd in het parkeerbeleid van Ridderkerk.

Lijkbezorgingsrechten

Voor het verlenen van diensten door en/of het gebruik van de faciliteiten van de begraafplaatsen Vredenhof en Rusthof worden rechten geheven voor onder andere begraven, onderhoudsrechten en andere lijkbezorgingsrechten.

Om te komen tot kostendekkende tarieven wordt komende jaren een kostenstijging van circa 3% per jaar boven de inflatiecorrectie voorzien. Een en ander conform de Belastingnota 2020. Jaarlijks wordt aan de hand van de op te stellen kosten en batenanalyse bepaald of deze tariefstijging noodzakelijk is.

Kostenonderbouwing tarieven

De in de lijkbezorgingsrechten te dekken kosten zijn als volgt bepaald:

Omschrijving	2024
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	-1.579.300
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	580.600
Netto lasten taakveld(en)	-998.700
Overhead, inclusief (omslag)rente	-331.000
Bespaarde rente voorziening Onderhoud graven	123.100
Totale kosten	-1.206.600
Opbrengst heffingen	819.300
Dekkingspercentage	68%

Marktgeden

Voor het gebruik of genot van een standplaats voor het uitstallen, aanbieden of verkopen van goederen of voorwerpen, op het krachtens de 'Marktverordening van de gemeente Ridderkerk' aangewezen marktterrein, wordt onder de naam van "marktgeld" een recht geheven. De markt is voorzien van elektra-aansluitingen. Voor het gebruik van deze voorziening zijn er afzonderlijke tarieven in de verordening opgenomen.

De uit de marktgeden te dekken totale kosten bedragen:

Omschrijving	2024
Lasten taakveld(en), inclusief (omslag)rente	-36.600
Inkomsten taakveld(en), exclusief heffingen	0
Netto lasten taakveld(en)	-36.600
Overhead, inclusief (omslag)rente	-11.000
Compensabele BTW	0
Totale kosten	-47.600
Opbrengst heffingen	34.600
Dekkingspercentage	73%

Leges

Onder de naam leges worden rechten geheven voor verstrekte diensten en producten. Een aantal tarieven van leges is wettelijk gemaximeerd, zoals het tarief voor paspoorten, aanwezigheidsvergunning speelautomaten of bijvoorbeeld een uittreksel Burgerlijke stand. Voor het overige geldt ook hier dat de tarieven van de leges maximaal kostendekkend mogen zijn.

De Commissie BBV heeft in de 'Notitie Lokale Heffingen 2021' een nieuw model aangereikt voor het inzichtelijk maken van de kostendekkendheid van leges. Dit model is overgenomen in deze paragraaf. De kosten en opbrengsten van leges zien er als volgt uit:

Onderwerp legesverordening	Kosten	Overhead	BTW	Totaal kosten	Opbrengst	Kostendekkendheid
Algemene dienstverlening						
Burgerlijke stand	-53.900	-35.000	-	-89.900	62.200	69%
			1.000			
Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	-	-147.800	-	-647.300	604.100	93%
	498.000		1.500			
Rijbewijzen	-	-67.000	-	-238.900	201.700	84%
	170.400		1.500			
Verstrekingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	-19.600	-11.500	-500	-31.600	11.800	37%
Bijzondere wetten	-44.000	-39.700	0	-83.700	61.600	74%
Totaal leges Algemene dienstverlening	-	-301.000	-	-1.091.400	941.400	86%
	785.900		4.500			

Onderwerp legesverordening	Kosten	Overhead	Totaal kosten	Opbrengst	Kostendekkendheid
Dienstverlening in het kader van de Omgevingswet					
Omgevingsvergunning	-939.000	-765.800	-1.704.800	847.700	50%
Totaal leges Omgevingswet	-939.000	-765.800	-1.704.800	847.700	50%

Onderwerp legesverordening	Kosten	Overhead	BTW	Totale kosten	Opbrengst	Kostendekkendheid
Horeca	-10.700	-5.900	-900	-17.500	6.700	38%

Organiseren evenement of markt	-5.200	0	-	-6.300	0	0%
Niet benoemde vergunning, ontheffing of andere beschikking	-3.100	-2.100	-100	-5.300	2.600	49%
Totaal leges Dienstverlening volgens Europese dienstenrichtlijn	-19.000	-8.000	-	-29.100	9.300	32%
			2.100			

Onderwerp legesverordening	Kosten	Overhead	BTW	Totale kosten	Opbrengst	Kostendekkendheid
Kostendekkendheid totale tarieventabel	-1.743.900	-1.074.800	-6.600	-2.825.300	1.798.400	64%

Kwijtscheldingsbeleid

Indien de belastingplichtige niet, of slechts met veel moeite, de aanslag kan betalen, kan deze onder wettelijk vastgestelde voorwaarden in aanmerking komen voor gehele of gedeeltelijke kwijtschelding. De kwijtscheldingen hebben betrekking op de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de onroerende zaakbelastingen. In de begroting zijn de volgende bedragen opgenomen voor kwijtschelding:

Kwijtschelding lokale heffingen	Rekening		Begroting
	2022	2023	2024
Onroerende zaakbelastingen	0	-2.600	-2.700
Rioolheffing	-64.384	-50.100	-81.700
Afvalstoffenheffing	-254.828	-154.800	-259.800

Woonlasten (lokale lastendruk) Ridderkerk

Tot de woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. De woonlasten vormen het grootste deel van de opbrengst uit de gemeentelijke heffingen en daarmee grotendeels de lokale lastendruk. Hierna worden de woonlasten voor burgers (woningen) en het bedrijfsleven (niet woningen/ bedrijven) inzichtelijk gemaakt.

Om de gemiddelde woonlasten in 2024 te berekenen, wordt uitgegaan van de berekende tarieven en de verwachte gemiddelde WOZ-waarde in 2024.

Lastendruk burgers (woningen)

Omschrijving	2022	2023	2024	Afwijking	
				Absoluut	In %
<i>+ = stijging en - = daling van lasten</i>					
Eenpersoonshuishouden met een huurwoning					
Rioolgebruik	92,76	103,20	107,64	4,44	4,3%
Afval***	232,56	279,48	279,72	0,24	0,1%
Totaal*	325,32	382,68	387,36	4,68	1,2%
Tweepersoonshuishouden met een huurwoning					
Rioolgebruik	92,76	103,20	107,64	4,44	4,3%
Afval***	328,56	375,24	375,84	0,60	0,2%
Totaal*	421,32	478,44	483,48	5,04	1,1%
Meerpersoonshuishouden met een huurwoning					
Rioolgebruik	92,76	103,20	107,64	4,44	4,3%
Afval***	328,56	386,52	386,76	0,24	0,1%
Totaal*	421,32	489,72	494,40	4,68	1,0%
Eenpersoonshuishouden met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 386.800					
Rioolgebruik	92,76	103,20	107,64	4,44	4,3%
Afval***	232,56	279,48	279,72	0,24	0,1%
OZB-eigendom **	327,87	335,83	346,57	10,74	3,2%
Riooleigendom	92,76	103,20	107,64	4,44	4,3%
Totaal*	745,95	821,71	841,57	19,86	2,4%
Tweepersoonshuishouden met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 386.800					
Rioolgebruik	92,76	103,20	107,64	4,44	4,3%
Afval***	328,56	375,24	375,84	0,60	0,2%
OZB-eigendom **	327,87	335,83	346,57	10,74	3,2%
Riooleigendom	92,76	103,20	107,64	4,44	4,3%
Totaal*	841,95	917,47	937,69	20,22	2,2%
Meerpersoonshuishouden met een koopwoning met een WOZ-waarde van € 386.800					

Rioolgebruik	92,76	103,20	107,64	4,44	4,3%
Afval***	328,56	386,52	386,76	0,24	0,1%
OZB-eigendom **	327,87	335,83	346,57	10,74	3,2%
Riooleigendom	92,76	103,20	107,64	4,44	4,3%
Totaal*	841,95	928,75	948,61	19,86	2,1%

* Absoluut en gewogen %.

** OZB-grondslag voor 2022 en 2023 is de gemiddelde WOZ-waarde uit Coelo. OZB 2024 uitgaande van 4,5% stijging WOZ en concept tarief 2024.

*** Het bedrag bij het jaar 2022 is inclusief gemiddeld variabel tarief: 1ph + € 9 en mph + € 18.

Lastendruk bedrijven (niet-woningen)

Omschrijving	2022	2023	2024	Afwijking	
				Absoluut	In %
+ = stijging en - = daling van lasten					
E: Niet-woning/bedrijf in eigendom met een WOZ-waarde van € 240.800					
Rioolgebruik	92,76	103,20	107,64	4,44	4,3%
OZB-eigendom **	1.169,77	1.139,04	1.175,10	36,06	3,2%
Riooleigendom	92,76	103,20	107,64	4,44	4,3%
Totaal*	1.355,29	1.345,44	1.390,38	44,94	3,3%

* Absoluut en gewogen %.

** OZB 2024: uitgaande van een waardeverhoging van 1,5% tegen concept tarief 2024.

Ridderkerk ten opzichte van buurgemeenten

De woonlasten van de omliggende gemeenten voor het belastingjaar 2024 zijn nog niet beschikbaar. Om de woonlasten te kunnen vergelijken wordt gebruik gemaakt van de woonlasten van deze gemeenten van 2023 ten opzichte van 2022. Hiermee wordt inzicht gegeven in de ontwikkeling van de woonlasten. Er is hierbij uitgegaan van de woonlasten van een eenpersoonshuishouden en een gezin (meerpersoonshuishouden) met zowel een koopwoning (woningeigenaren) als een huurwoning (huurders). Daarnaast is een overzicht gegeven van de geldende tarieven (2023) van gemeentelijke belastingen van deze gemeenten.

Tarieven per gemeente - eenpersoonshuishoudens

Gemeente	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	OZB-tarief	Gem. woningwaarde	Woonlasten eigenaar*	Woonlasten huurder*
Ridderkerk	279	206	0,0907%	370.000	822	383
Zwijndrecht	322	322	0,0862%	375.000	932	644
Hendrik-Ido Ambacht	289	170	0,0918%	442.000	802	459
Barendrecht	216	65	0,0873%	470.000	692	282
Albrandswaard	267	221	0,1038%	494.000	1.000	487

* COELO-Atlas 2023

Tarieven per gemeente - meerpersoonshuishoudens

Gemeente	Afvalstoffenheffing	Rioolheffing	OZB-tarief	Gem. woningwaarde	Woonlasten eigenaar *	Woonlasten huurder *
Ridderkerk	387	206	0,0907%	370.000	929	490
Zwijndrecht	347	306	0,0862%	375.000	957	654
Hendrik-Ido Ambacht	404	202	0,0918%	442.000	949	606
Barendrecht	396	193	0,0873%	470.000	999	589
Albrandswaard	381	294	0,1038%	494.000	1.188	675

* COELO-Atlas 2023

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Aanleiding en achtergrond

De Gemeente Ridderkerk voert actief beleid op de beheersing van de risico's die de gemeente loopt. Gekeken wordt naar de maatregelen die worden getroffen om de risico's af te dekken. Voor de risico's waarvoor geen maatregelen getroffen kunnen worden bijvoorbeeld omdat het verzekeren ervan te duur zou zijn, wordt ingeschat welke buffer noodzakelijk is. Dit is de benodigde weerstandscapaciteit. Op basis van de continu geïnventariseerde risico's en de beschikbare financiële middelen (beschikbare weerstandscapaciteit) is het weerstandvermogen berekend. In dit risicoprofiel worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen benoemd en meegewogen.

Risicoprofiel

Door actieve risicobeheersing heeft de gemeente in beeld wat de risico's zijn en is het mogelijk om het weerstandsvermogen te bepalen. Alle risico's worden voor zover mogelijk twee maal per jaar herijkt en er wordt continu geanticipeerd op nieuwe risico's. Het getoonde risicoprofiel is bepaald vanuit de inventarisatie en analyse zoals uitgevoerd tot en met 23 juni 2023. We kijken vanuit de huidige omstandigheden vooruit met als doel een actueel risicoprofiel te presenteren waarin rekening wordt gehouden met realistische scenario's voor de nabije toekomst.

De belangrijkste trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op het risicoprofiel worden kort toegelicht. De gevolgen van externe invloeden zoals die van de oorlog in Oekraïne, de aanhoudend hoge inflatie, de krappe arbeidsmarkt en de brandstofprijzen laten zich zien en voelen over de hele breedte van het risicoprofiel. De gedeeltelijke ontvlechting van de BAR-organisatie is verwerkt in het cluster risico met betrekking tot de BAR-organisatie (nieuwe stijl) zoals u die aantreft in de top 10. Het betreft hierbij de risico-inschattingen gericht op de begroting van 2024 zoals deze op dit moment kunnen worden gedaan. De risico's zullen in de loop van 2024 op basis van de werkelijke situatie verder worden aangescherpt. In deze berekening is reeds rekening gehouden met een aan de BAR-organisatie nieuwe stijl toegekende algemene reserve van maximaal 2% van haar begroting (initiële stand van deze reserve is € 500.000). Het risico van de BAR-organisatie nieuwe stijl is hierdoor in dit gemeentelijk risicoprofiel flink afgenomen.

In het volgende overzicht worden de belangrijkste (geconsolideerde) risico's gepresenteerd die de grootste invloed hebben bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij ieder risico worden kort de beheersmaatregelen weergegeven. De lijst met belangrijkste risico's omvat circa 90% van alle geïdentificeerde risico's.

Nr. Risico	Maatregelen/Opmmerkingen	Klasse	Financieel gevolg	Invoerd
1	Risicocluster tekorten uitvoering gedecentraliseerde taken	BAR-organisatie nieuwe stijl, monitoring/benchmarking, business intelligence, competentie-ontwikkeling, SPP	4	max. € 21,43% 1.500.000
2	Risicocluster uitvoering wet- en regelgeving beveiliging data/informatie/gegevens/ privacy	BAR-organisatie nieuwe stijl, proces meldpunt datalekken, beheer register gegevensverzamelingen, compliance	4	max. € 18,35% 1.000.000
3	Risicocluster uitvoering Jeugdwet- tekorten die ontstaan in de uitvoering van de Jeugdwet	Beperkte invloed, transformatie keten, monitoring/benchmarking, business intelligence	4	max. € 15,36% 1.000.000
4	Risico dat de BAR-organisatie nieuwe stijl haar taken niet kan uitvoeren binnen het beschikbaar gestelde budget	BAR-organisatie nieuwe stijl, monitoring, business intelligence, competentieontwikkeling	4	max. € 11,97% 890.000
5	Risico tekorten in open eind-regelingen Schulddienstverlening, Schuldhulpverlening, bijzondere bijstand	Schulddienstverlening: preventie, competentieontwikkeling, business intelligence	4	max. € 7,54% 500.000
6	Cluster WMO gerelateerde risico's, overschrijding van budget(ten)	Beperkte invloed, monitoring, business intelligence	5	max. € 5,02% 400.000
7	Financiële en imago-risico's op door de gemeente gesubsidieerde instellingen	Frequent toepassen audits, voortgangsrapportages van instellingen	3	max. € 4,78% 400.000
8	Risico's niet te dekken binnen grondexploitaties	Uitkomst risico-inventarisatie	4	max. € 2,72% 111.000
9	Arbeidsongeschiktheid van collegelid/-leden	Geaccepteerd risico in plaats van verzekeren	1	max. € 1,76% 1.287.000
10	Risicocluster Assetmanagement Vastgoed	Meerjarig onderhoudsplan	3	max. € 1,42% 162.000

Totaal van alle risico 's: € 9.932.000

Het voorgaande overzicht toont risico's die incidenteel schade op kunnen leveren met daarbij het maximale financiële gevolg. De onderstaande tabel geeft aan hoe groot de kans is in lengte van tijd en hoe de spreiding in tijd is terug te vertalen.

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kansklasse	Toelichting kansklasse
10%	0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5 – 10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2 – 5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen.
70%	1 keer per 1 – 2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of meer	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag € 9.932.000 ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente Ridderkerk bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

Bij de berekening van het weerstandscapaciteit en de ratio weerstandsvermogen wordt gebruik gemaakt van het saldo van de geprognostiseerde algemene reserve per 31 december 2024.

Weerstandsvermogen	Geprognostiseerd saldo
Algemene reserve	33.477.400
Onvoorzien	25.000
Totaal weerstandscapaciteit	33.502.400

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

Uit de tabel met zekerheidspercentages volgt dat 90% zeker is dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 4.581.822 (benodigde weerstandscapaciteit).

Percentage	Bedrag
10%	€ 2.653.883
25%	€ 3.117.165
50%	€ 3.631.653
75%	€ 4.141.844
90%	€ 4.581.822
95%	€ 4.837.435

De normtabel biedt een waardering van het berekende ratio.

Ratio weerstandsvermogen	0	Beschikbare weerstandscapaciteit	0	33.502.400	0	7,3
		Benodigde weerstandscapaciteit		4.581.800		

Normtabel

De normtabel is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio. Het ratio weerstandsvermogen van de gemeente Ridderkerk valt met 7,3 ruimschoots binnen klasse A, wat staat voor een uitstekend weerstandsvermogen.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig

E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Ontwikkeling risicoprofiel

Trends & ontwikkelingen risicoprofiel Ridderkerk

In deze paragraaf worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen in relatie gebracht met de risico's van de gemeente. De gemeente kan onzekerheden positief beïnvloeden door te investeren en maatregelen te treffen. In deze paragraaf worden onzekerheden en risico's toegelicht en daarbij worden negatieve scenario's als input gebruikt.

1. **Decentralisaties/ nieuwe & aangepaste wettelijke taken.** Het transformeren naar een uitgebalanceerde uitvoeringsorganisatie voor de vanuit de het rijk gedecentraliseerde taken als wel het implementeren en ten uitvoer leggen van nieuwe en aangepaste wetten en regelgeving is en blijft een zeer complexe en uitdagende opgave en vormt een groot risico.
2. **ICT/ Informatiebeveiliging.** De bescherming van alle gevoelige informatie en het aanbieden van moderne en veilige digitale product- en dienstverlening ontkomen ook niet aan oplopende kosten van noodzakelijk onderhoud, beheer en doorontwikkeling. De kosten voor ICT en informatiebeveiliging lopen de laatste jaren snel op. Burgers verwachten daarbij steeds meer op het gebied van digitale dienstverlening. De gemiddelde kosten op ICT gebied per inwoner ontwikkelt zich komende periode voorbij de € 100. Het risico dat wordt opgenomen in het risicoprofiel neemt qua invloed toe en stijgt in de top 10.
3. Binnen het **sociaal domein** is landelijke een aanhoudende trend te zien van stijgende kosten als het gaat om de Wmo, de Jeugdwet en de Participatiewet. De omvangrijke bezuinigingsplannen van het kabinet op de uitvoering van de Jeugdzorg zijn vooruit geschoven maar zullen komende jaren uitgevoerd gaan worden. De toenemende hulpvraag onder jongeren is zorgelijk en de beperkte beschikbaarheid van passende hulpverlening dragen bij aan het aanhouden van stevige risico's in het gemeentelijk risicoprofiel.
4. De **BAR-organisatie nieuwe stijl** zal zich in 2024 specifiek bezig gaan houden met de bedrijfsvoering voor en namens de gemeente en is niet langer de uitvoeringsorganisatie. De mensen werkzaam binnen de primaire taakvelden gaan met ingang van 2024 over naar de drie gemeenten. Het risico bestaat dat de krappe arbeidsmarkt niet of minder voorziet in geschikte kandidaten voor de diverse vacatures die hier straks vacant zijn/komen. Het ziekteverzuim ligt over een langere periode al boven het landelijke gemiddelde en vormt ook komende periode een risico. De kans dat er meer kosten worden gemaakt voor inhuur is hiermee groot.
5. **Schuldhelpverlening, bijzondere bijstand:** De groep huishoudens die het risico loopt de vaste lasten niet meer te kunnen betalen neemt toe en beperkt zich niet tot vooral de lage inkomens. Een groeiende groep inwoners en ondernemers zal naar verwachting een beroep gaan doen op ondersteuning bij het voorkomen/beperken van schulden en/of faillissement.

Kengetallen

De financiële positie van de gemeente wordt onder andere in beeld gebracht met kengetallen. De gehanteerde kengetallen worden onder meer berekend op basis van de geprognostiseerde balans. De waarden van de kengetallen zijn ingedeeld in drie categorieën. Deze categorieën sluiten aan bij de landelijk vastgestelde signaleringswaarden. Categorie A is het minst risicovol, categorie C het meest. De normeringen bij deze kengetallen geven een indicatie van de houdbaarheid van de financiën. De kengetallen samen geven een algemeen beeld over de financiële gezondheid.

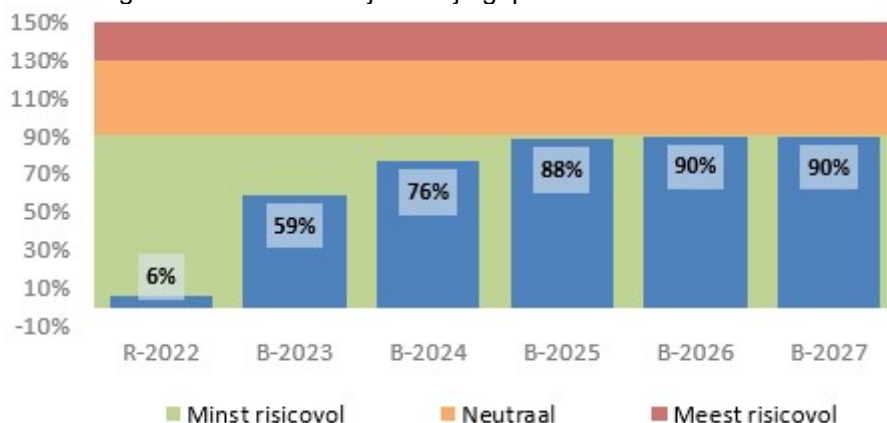
Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd	<90%	90-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
Belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

Kengetallen	Jaarrekening 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Netto schuldquote	6,1%	58,9%	76,4%	87,9%	89,9%	89,7%
Netto schuldquote gecorrigeerd	2,1%	54,8%	72,5%	84,0%	86,0%	85,7%

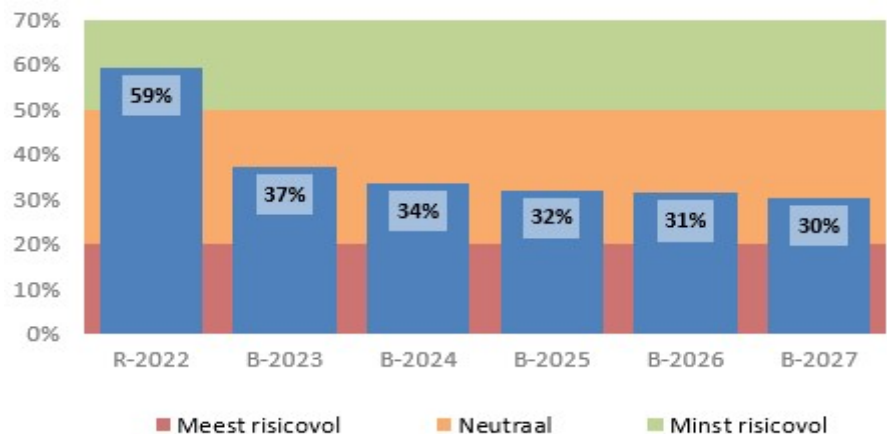
Solvabiliteitsratio	59,3%	37,3%	33,6%	32,1%	31,4%	30,3%
Grondexploitatie	-4,6%	-0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	1,2%	-7,4%	3,0%	3,1%	-1,4%	-1,5%
Belastingcapaciteit	93,1%	98,4%	98,6%	98,1%	96,3%	94,7%

De **netto schuldquote** geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de opbrengsten. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

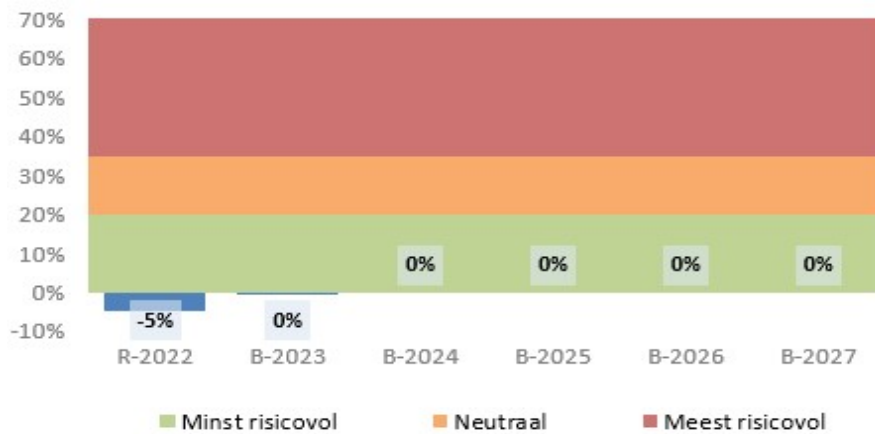
De schuldquote blijft binnen categorie A. De stijging van de schuldquote wordt veroorzaakt door het aantrekken van leningen om het financieringstekort op te vangen als gevolg van de ambities en investeringen die de komende jaren zijn gepland.

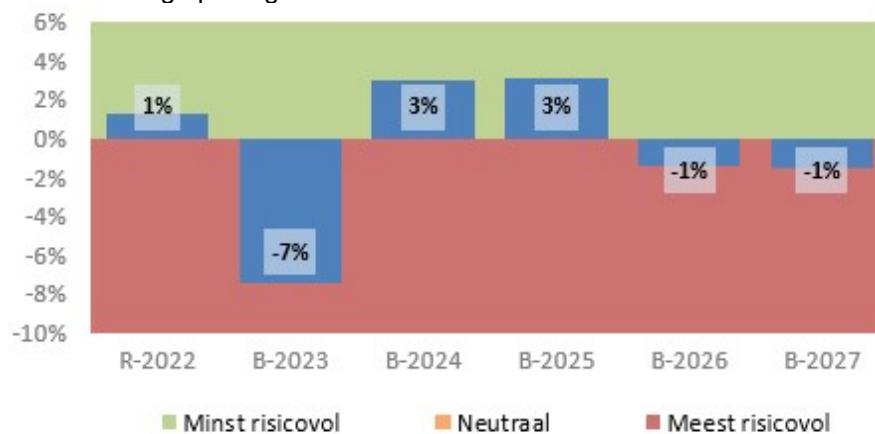
De **solvabiliteitsratio** geeft aan welk gedeelte van het bezit met eigen vermogen is gefinancierd. We zien een dalende solvabiliteitsratio. Dit is te verklaren door het aantrekken van aanvullend vreemd vermogen, waardoor de solvabiliteit terugloopt. De ratio komt hierdoor in categorie B.

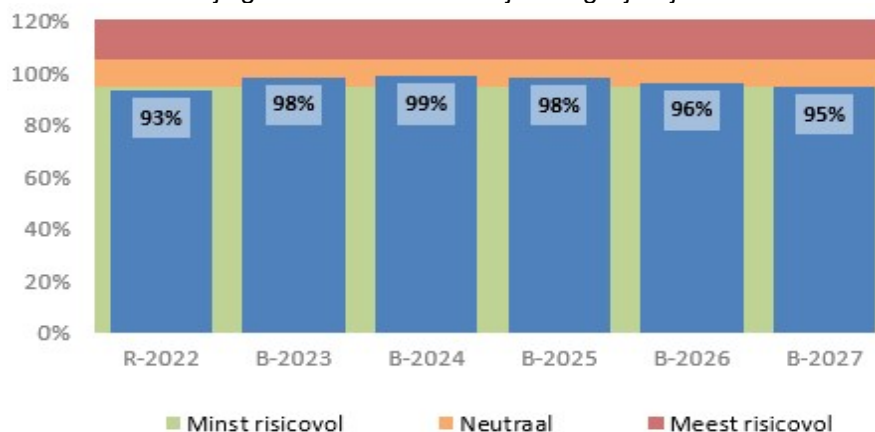
Het kengetal **grondexploitatie** geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond, kosten minus de opbrengsten in de grondexploitatie, is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. Het eindigen van de grondexploitatie heeft als logisch gevolg dat het kengetal 0 procent aangeeft.

De **structurele exploitatieruimte** is van belang om te kunnen beoordelen of de structurele ruimte voldoende is om structurele lasten te dragen. De marge tussen categorie A en C is klein. De meerjarige ontwikkeling laat nog altijd een schommeling net rond de 0 zien, waarbij de waarde voor de jaren 2024 en 2025 een klein positief percentage laat zien en voor de jaren 2026 en 2027 een klein negatief percentage laat zien. Dit heeft te maken met het negatieve begrotingsaldo als gevolg van de korting op het gemeentefonds.

De benutte **belastingcapaciteit** geeft inzicht hoe de belastingdruk zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde van 2023. De belastingdruk ligt nog onder het landelijke gemiddelde, maar schuift wel dichterbij de 100% (het landelijk gemiddelde). Ook meerjarig wordt de ontwikkeling van de lastendruk vergeleken met het gemiddelde in 2023. Gegevens van 2024 zijn nog niet bekend en dus geeft de vergelijking een scheef beeld. Het landelijk gemiddelde zal namelijk niet gelijk zijn aan die van 2023.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer van de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen. Deze openbare ruimte bevat kapitaalgoederen. Dit zijn wegen, openbare verlichting, riolering, civiele kunstwerken, water, groen en gebouwen. Kapitaalgoederen hebben onderhoud nodig, zodat wij een veilig gebruik kunnen waarborgen. Zowel meerjarig groot onderhoud als klein onderhoud. De kosten daarvan en de planning worden vastgelegd in beheerplannen.

Onze uitgangspunten daarbij zijn: het actuele beleidskader, het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, de nota Reserves en Voorzieningen 2021-2024 en de Financiële Verordening 2017 (inclusief afschrijvingstabel). In het kader van het financieel toezicht hecht ook de provincie grote waarde aan actuele beheerplannen. De beheerplannen laten zien of de budgetten de komende jaren voldoende zijn om aan de vastgestelde beleidskaders te voldoen.

In onderstaande tabel zijn de beschikbare beheerplannen weergegeven.

Beheerplannen	Vastgesteld	Looptijd t/m	Herziening in	Reserve
Openbare verlichting	2020	2024	2024	Nee
Civiele Kunstwerken	2020	2024	2024	Nee
Groen- en recreatiegebieden	2020	2024	2023	Nee
Speelterrinen	2020	2024	2024	Nee
Wegen	2020	2024	2023	Ja
Programma Stedelijk Water (voorheen GRP)	2023	2027	2027	Ja
Waterhuishouding	2020	2024	2024	Nee
Haven	2018	2023	2023	Ja
Meerjarenonderhoudsplannen gebouwen	2018	2021	2023	Ja
Meerjarenonderhoudsplannen sportaccommodaties	2018	2021	2024	Ja

Openbare verlichting

Kerncijfers

- 3.187 led-armaturen
- 5.345 conventionele armaturen
- 5.345 lampen
- 8.373 lichtmasten

Beheer

Naast de gemeente zijn ook andere beheerders verantwoordelijk voor de openbare ruimte met openbare verlichting. Zoals bijvoorbeeld de wegen met verlichting in eigendom van het Waterschap Hollandse Delta. De lichtmasten worden gemiddeld elke vier jaar visueel geïnspecteerd tijdens de lampvervanging en bij het schoonmaken van led-armaturen. Eventuele stabiliteits-/sterktemetingen van lichtmasten vinden plaats wanneer lichtmasten 40 jaar of ouder zijn. Onveilige situaties, vaak gemeld door burgers en bedrijven, worden veelal direct opgelost. Armaturen hebben een theoretische levensverwachting van bijna 25 jaar.

Vooruitblik

Op 24 februari 2023 is de EU-richtlijn ingegaan, die de productie van fluorescentie PL/TL-lampen verbiedt. Het verbod op de productie en import van fluorescentielampen is het gevolg van de RoHS-richtlijn. Deze Europese regelgeving beperkt het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur, zoals kwik in fluorescentielampen. De richtlijn heeft ook gevolgen voor de PL/TL-lamp. De productie van de PL/TL-lampen is op 24 augustus 2023 gestopt. Op dit moment kan er bij de fabrikant geen PL/TL-lampen meer worden ingekocht. In de periode 2024 tot en met 2028 worden de armaturen met deze lamp vervangen door led-armaturen.

Naar verwachting stopt de productie van de gasontladingslampen in 2026. In de periode 2024 tot en met 2028 worden de armaturen met deze lamp ook vervangen door led-armaturen.

Budget

Openbare verlichting	Begroot
Klein onderhoud	289.600
Groot onderhoud	491.800
Investeringen	280.200
Totaal openbare verlichting	1.061.600

Civiele kunstwerken

Kerncijfers

- 69 fiets-/voetbruggen
- 23 verkeersbruggen/viaducten
- 156 overige kunstwerken

Beheer

Onder de categorie civiele kunstwerken vallen bruggen, tunnels, viaducten, duikers, damwanden, kademuuren, steigers en dijktrappen. Een civiel kunstwerk wordt elke vijf jaar uitgebreid geïnspecteerd volgens de CUR 117 aanbeveling categorie B2 (toestandsinspectie), B5 (herstel advies) en C2 (meerjarenonderhoudsplanning en budgetraming). Houten bruggen en kunstwerken, die meer onderhoud vragen, worden in de tussenliggende periode een aantal keer visueel geschouwd. Op basis van de inspectieresultaten worden de jaarlijkse onderhouds- en vervangingsmaatregelen bepaald. Deze maatregelen kunnen variëren van klein onderhoud tot grootschalige vervangingen.

Vooruitblik

In 2024 wordt 30% van alle kunstwerken geïnspecteerd. Het klein onderhoud zal zich voornamelijk toespitsen op schoonmaken, conserveren en het repareren van kleine schades. In het eerst kwartaal van 2024 wordt het groot onderhoud van het ponton aan De Schans uitgevoerd. De voorbereidingen voor het herstel van de damwanden aan de Boelewerf/Werfkade lopen door in 2024.

Budget

Civiele kunstwerken	Begroot
Klein onderhoud	416.800
Groot onderhoud	50.000
Investerings	1.000.000
Totaal civiele kunstwerken	1.466.800

Openbaar groen, inclusief recreatiegebieden

Kerncijfers

- 18.450 bomen
- 280.838 m² cultuurbeplanting
- 1.435.232 m² gras
- 8.894 m² haag
- 351.547 m² natuurlijke beplanting

Beheer

De gemeente beheert de recreatiegebieden de Gorzen, Ridderhaven en het Reijerpark. De Grienden en de Crezeepolder zijn in beheer bij de Stichting Zuid-Hollands Landschap. De Donckse Velden, het Oosterpark en de Wevershoek zijn in beheer bij het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde. Het Donckse Bos valt onder de Stichting Het Huys ten Donck. Voor het Waalbos is een beheerovereenkomst afgesloten met Staatsbosbeheer. De surfbocht bij het Waalbos is in beheer van het Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (NRIJ). Er vindt nog overleg plaats over de toekomst van het NRIJ.

De kwaliteit van het bomenbestand wordt bewaakt door middel van boomveiligheidscontrole-onderzoeken. Uit deze 3-jaarlijkse controles volgen de maatregelen die genomen moeten worden om het bomenbestand vitaal en veilig te houden. In sommige gevallen is het nodig om bomen te kappen. In veel gevallen kan worden volstaan met snoei-onderhoud.

Vooruitblik

In 2024 worden met name de acties voortvloeiend uit de Groenvisie en Werken vanuit Ecologie zichtbaar in de buitenruimte. Dit is te zien aan betere en met name in omvang grotere groeiplaatsen voor bomen, de inrichting qua soort van bomen en de beplanting. Er wordt gewerkt aan beter groen dat klimaatbestendig is. Meer aandacht voor biodiversiteit en ander onderhoud van gazons. Er wordt bijna 10 hectare gazon naar kruidenrijk gras omgevormd. Ook start er een proef met een rondtrekkende schaapskudde.

Het te onderhouden areaal wordt in 2024 uitgebreid met Cornelisland, De Oude Boomgaert en de nieuwe gedeeltes van Het Zand.

Budget

Openbaar groen	Begroot
Onderhoud, incl. groot onderhoud	2.656.300

Speelvoorzieningen

Kerncijfers

- 38.272 m2 kunstmatige valondergrond
- 175 speelplekken
- 817 speeltoestellen

Beheer

De gemiddelde levensduur van speeltoestellen is twaalf tot vijftien jaar. Hierbij is geen rekening gehouden met vandalisme, wel met slijtage door veelvuldig gebruik en speelschade. De speelvoorzieningen worden vervangen aan de hand van een flexibel vervangingschema waarbij de budgetten voor vervanging beschikbaar zijn in het theoretische vervangingsjaar. Het moment van werkelijke vervanging van een toestel wordt mede bepaald door de technische staat van het toestel. Geprobeerd wordt om speellocaties zoveel mogelijk in zijn geheel te renoveren. Dit biedt opties om de nieuwe inrichting beter aan te laten sluiten op vraag en gebruik. De werkelijke gebruikers worden zoveel mogelijk bij de nieuwe inrichting betrokken. Door middel van enquêtes waarin de bewoners en in het bijzonder de kinderen hun voorkeur voor speeltoestellen en andere wensen voor de speelplek door kunnen geven. Al deze gegevens worden gebruikt voor het maken van een nieuwe inrichting van de speelplek.

Vooruitblik

De speeltoestellen worden jaarlijks vier keer op veiligheid geïnspecteerd. Aan de hand van de resultaten van de laatste veiligheidsinspectie van het jaar wordt de planning voor 2024 gemaakt. Naast veiligheid kunnen sterk gewijzigde demografische gegevens in een wijk of het einde van de levensduur van de speeltoestellen een aanleiding zijn om een speelplek in de planning voor herinrichting op te nemen. Tijdens de voorbereidingen voor de herinrichting van een speelplek worden de gebruikers en buurtbewoners bij het proces betrokken. Eerst wordt de mogelijkheid geboden ideeën kenbaar te maken. Daarna worden op basis van de meest realistische ideeën twee ontwerpen met speeltoestellen gemaakt. Tenslotte kan iedereen, maar bij voorkeur de kinderen, hieruit een keuze maken. Het ontwerp met de meeste stemmen wordt aangelegd.

Budget

Speelvoorzieningen	Begroot
Klein onderhoud	553.900
Groot onderhoud	30.500
Investeringen	652.400
Totaal speelvoorzieningen	1.236.800

Wegen, fiets- en voetpaden (verhardingen)

Kerncijfers

- 588.386 m2 asfalt
- 1.763.947 m2 bestrating
- 942 m goot
- 21.096 kolken
- 53.651 m2 overige verharding

Beheer

Naast landelijk geldende uitgangspunten voor onderhoud aan wegen is rekening gehouden met de vastgestelde kwaliteitsniveaus. Het onderhoudsprogramma wordt gemaakt op basis van de inspectie, onderzoeken, levensduur, uitstraling (kwaliteitsniveau) en binnenstedelijke ontwikkelingen. Bij asfaltwerken dient vertraging van het noodzakelijk onderhoud voorkomen te worden in verband met kapitaalvernietiging. Stellen wij het onderhoud aan het asfalt te lang uit? Dan zijn zwaardere of duurdere maatregelen nodig. Elementenverharding kent geen kapitaalvernietiging. Bij uitstel loopt enkel de beeldkwaliteit terug. Naast planmatig (groot) onderhoud vindt er dagelijks (klein) onderhoud plaats. Waar planmatig onderhoud gericht is op het in goede staat brengen, is dagelijks onderhoud gericht op het in goede staat houden, bijvoorbeeld plaatselijk herstel van verzakte bestrating. Binnen het dagelijks onderhoud worden de gevaarlijke situaties direct verholpen. Waar de veiligheid in het geding is, wordt dus direct onderhoud gepleegd. Dit kan bijvoorbeeld een spoelgat in de weg of losse tegels door boomwortels zijn.

Vooruitblik

In 2024 wordt de verharding vervangen binnen de volgende projecten:

- Herinrichting Bloemenbuurt fase 2
- Herinrichting Rivierenbuurt fase 2
- Herinrichting West-Centrum fase 1
- Herinrichting Pruimendijk Oostendam

In 2024 wordt de voorbereiding gestart voor het vervangen van de volgende straten:

- Rijksstraatweg tussen de Noldijk en Voorweg
- Middenmolendijk tussen de Donkerslootweg en Hugo de Groothof

Groot onderhoud vindt plaats op onder andere de Ruwaardstraat tussen de Prinses Margrietstraat en de Brederodestraat, en de Klooslaan tussen de Merodelaan en de Perkstraat.

De kwaliteitsverbetering van de elementenverharding wordt in 2024 voortgezet. De wegininspectie, in combinatie met beeldkwaliteitschouw, is daarbij leidend. Verhardingen op het kwaliteitsniveau C en D krijgen prioriteit.

Budget

Wegen	Begroot
Klein onderhoud	2.664.100
Groot onderhoud	1.353.900
Investerings	11.316.000
Saldo van storting en onttrekking reserve	-141.200
Totaal wegen	15.192.800

Stand reserve per 1 januari 2024	3.665.400
Storting	1.084.900
Onttrekking	-1.226.100
Stand reserve per 31 december 2024	3.524.200

Riolering

Kerncijfers

- 294 km riolering
- 50 km drukriolering en persleidingen
- 22.000 rioolaansluitingen
- 48 rioolgemalen
- 119 drukrioleringspompen
- 2 tunnelgemalen
- 3 oppervlaktegemalen
- 9 bergbezinkvoorzieningen
- 2 bergingsriolen

Beheer

Riolering is van belang voor de volksgezondheid, de kwaliteit van de leefomgeving, de bodem en het grond- en oppervlaktewater. De gemeente is verantwoordelijk voor de inzameling van het stedelijk afvalwater en hemelwater (dat een particulier niet redelijkerwijs zelf kan verwerken). We proberen eventuele nadelige gevolgen van de grondwaterstand te beperken. Het beleid ten aanzien van het beheer en onderhoud van riolering is verankerd in het Programma Stedelijk Water 2023-2027 (PSW), dat op 25 mei 2023 door de raad is vastgesteld.

De kosten worden gedekt binnen de rioolheffing. De kosten zijn opgedeeld in twee stromen:

1. Het beheer- en onderhoud, exploitatiekosten.
2. Vervangingsinvesteringen, die betrekking hebben op alle onderdelen van de (afval)waterketen.

Klimaatverandering betekent dat de extremen groter worden: er valt meer regen in kortere tijd en de temperaturen zijn extremer. We spelen in op klimaatverandering. Bij nieuwbouwprojecten of herontwikkelingen worden openbare ruimten zo ontworpen dat pieken in neerslag goed opgevangen kunnen worden.

Vooruitblik

Het belangrijkste aandachtspunt voor de komende periode is klimaatadaptatie. Bij het ontwerp van een nieuw rioolstelsel wordt getoetst met zwaardere buien en moet een ruime berging aanwezig zijn in de openbare ruimte, zodat overlast in woningen en winkels wordt voorkomen. Dit doen we in samenspraak met onze inwoners, ondernemers en woningbouwverenigingen. De gemeente heeft

hierbij een stimulerende rol, bijvoorbeeld in het vergroenen van tuinen en het afkoppelen van daken. We vervangen riolering wijkgericht en volgen een integrale aanpak.

In 2024 maken we een start met het vervangen van riolering in de wijken West en Centrum en in de Rivierenbuurt in Bolnes. In het gebied rondom de Donckselaan koppelen we de openbare verharding van het riool af, waardoor hemelwater direct naar het oppervlaktewater wordt gebracht. De rioleringswerkzaamheden aan de Markstraat en Dintelstraat worden afgerond. We gaan verder met het vervangen van het riool in de Bloemenbuurt in een volgende fase. De afvoerstructuur vanuit de Kerkepolder (omgeving Noordenweg) wordt verbeterd. We gaan starten met herinrichting van het Centrumgebied (Ridderhof en Jorisplein). Binnen dit project koppelen we verharding af van het gemengde rioolstelsel.

Budget

Riolering	Begroot
Onderhoud	1.842.800
Investerings	2.749.000
Totaal riolering	4.591.800

Waterhuishouding

Kerncijfers

- 40.433 m natuurlijke oever
- 14.148 m natuurvriendelijke oever
- 27.283 m oeverbeschoeiing
- 338.614 m² watergangen

Beheer

Het waterschap is verantwoordelijk voor de waterkwaliteit en de waterkwantiteit van al het water in de gemeente. Daarbij onderhoudt het waterschap de hoofdwatergangen. Het overige water wordt grotendeels door de gemeente onderhouden. Maar ook Rijkswaterstaat, de provincie, diverse natuurorganisaties en particulieren zijn deels verantwoordelijk voor het onderhoud van sommige watergangen.

Het waterschap controleert of het onderhoud naar behoren wordt uitgevoerd. Zo mogen er bijvoorbeeld niet te veel bagger of waterplanten aanwezig zijn in het water. Het beleid van het waterschap is daarom sterk richtinggevend voor het waterbeheer van de gemeente. Op basis van metingen van de baggeraanwas op de waterbodem bepalen we welke watergangen worden gebaggerd.

Het waterschap baggert zelf de hoofdwatergangen. Is de aanliggende grond van de gemeente, dan zijn wij verplicht deze bagger te ontvangen. De gemeente betaalt dan ook voor het transporteren en afvoer ervan.

Beschoeiingen worden op basis van inspecties vervangen. Daarbij is veiligheid vaak doorslaggevend. Voordat over wordt gegaan tot vervanging wordt onderzocht of het mogelijk is een natuurlijke oever te maken. Dan is geen nieuwe beschoeiing nodig en krijgt de flora en fauna een kans beter tot ontwikkeling te komen. Bij oeverbeschoeiing is er aandacht voor het plaatsen en in stand houden van eendentrappen.

Vooruitblik

In Ridderkerk zal in 2024 vermoedelijk een aantal watergangen worden gebaggerd, vaak naar aanleiding van de resultaten uit steekproeven en meldingen van inwoners. Het waterschap heeft nog geen inzicht in het baggerwerk. In alle watergangen zal maaionderhoud plaatsvinden. Riet en waterplanten worden zo veel mogelijk verwijderd, vaak zal gefaseerd worden gemaaid of blijven er delen staan. Hierbij is ook extra aandacht voor vislocaties. Door de lange warme zomers zijn er wel vaker problemen bij het (maai)onderhoud en door blauwalg in verband met de hoge watertemperatuur. Op een beperkt aantal locaties zal beschoeiing worden vervangen.

Budget

Waterhuishouding	Begroot
Klein onderhoud	390.100
Groot onderhoud	181.200
Investerings	82.200
Totaal waterhuishouding	653.500

Afvalinzameling

Kerncijfers

655 verzamelcontainers, waarvan 44 voor glas, 137 voor oud papier/karton, 251 voor gft en 223 voor PMD+restafval.

Beheer

In de huidige situatie is het onderhoud, de reiniging en de garantie van de ondergrondse containers geborgd in een onderhoudsovereenkomst van de gemeente met de leverancier. Het betreft in totaal 655 containers voor restafval, papier/karton, gft en glas. De (ondergrondse) container is onderdeel van de openbare ruimte (onroerende goederen) en komt als investering ten laste van de gemeente. De N.V. BAR Afvalbeheer faciliteert de gemeente in de aanschaf, plaatsing en het onderhoud van de ondergrondse containers.

Haven

Kerncijfers

De gemeente Ridderkerk bezit een eigen haven aan de rivier De Noord. Twee delen zijn te onderscheiden. Aan de noordzijde een industriehaven met twee watergebonden bedrijven en een passantensteiger. Aan de zuidzijde een recreatiehaven met twee jachthavens. Behalve de passantensteiger worden de overige delen verhuurd.

Beheer

Binnen het groot onderhoud (reserve) wordt nu nog gerekend met het eens in de vijf jaar baggeren van de haven. Als gevolg van onder andere toename van scheepsbewegingen bij De Noord, onzekerheden over de aanwas van baggerslib en verplaatsing van baggerslib binnen de haven, is er de komende jaren meer behoefte aan monitoring door dieptemetingen. Doelstelling hiervan is het in 2024 structureel kunnen prognosticeren van de hoeveelheid baggerslib en de baggerfrequentie. De aanwezige constructies worden incidenteel vervangen. Hier worden geen structurele middelen voor gereserveerd. Indien nodig wordt extra budget aangevraagd.

Vooruitblik

Intentie is om onze eigen haven meer toekomstbesteding te maken. Hiervoor ondernemen we de volgende acties:

- De huurcontracten worden in 2024 opnieuw bekeken en verlengd waar nodig.
- Monitoring (dieptemeting) van baggerslib wordt in 2024 voortgezet.
- Als gevolg van de monitoring wordt een lange termijnplanning voor het baggeren opgesteld.
- Met de jachthavens worden afspraken gemaakt over de verdeling van de baggerkosten
- Het verder uitbreiden van voorzieningen voor onze passantensteiger wordt onderzocht.

Budget

Haven	Begroot
Klein onderhoud	43.900
Saldo van storting en onttrekking reserve	32.700
Totaal haven	76.600

Stand reserve per 1 januari 2024	895.600
Storting	32.700
Onttrekking	
Stand reserve per 31 december 2024	<hr/> 928.300

Gebouwen

In 2024 zullen we groot onderhoud aan de gebouwen uitvoeren conform het nieuw opgestelde MJOP Gebouwen 2023 – 2037. De inhoudelijke en financiële gevolgen van het nieuwe MJOP Sportaccommodaties 2024 – 2038 implementeren we in 2024.

Kerncijfers

Op 31 december 2022 had de gemeente 52 accommodaties in eigendom. Dit zijn:

- Het gemeentehuis en de voormalige gemeentewerf.
- (Voormalige) onderwijsgebouwen.
- Binnensportaccommodaties (gymzalen/sporthallen).
- Sportcomplexen.
- Peuterspeelzaal en kinderdagverblijven.
- Wijkcentra.

- Een rouwcentrum.
- Enkele bedrijfsruimten.
- Enkele woningen.

Beheer

In 2023 is het MJOP gebouwen opgesteld. In het MJOP zijn de kwaliteitscriteria voor de gebouwen die van strategisch belang zijn vastgesteld. De algemene conditie van onze gebouwen is tussen 5 (matig) tot 3 (voldoende).

Op basis van het beleid passen wij duurzaam beheer toe en voldoen we aan de Arbo- en veiligheidsvoorschriften. In 2024 zal het MJOP sportaccommodaties worden opgeleverd.

Onderwijsgebouwen

Jaarlijks stelt de gemeente een jaarprogramma vast op basis van aanvragen door schoolbesturen. In dit jaarprogramma zijn alle uitbreidingen en nieuwbouw van schoolgebouwen opgenomen, inclusief de financiële consequenties daarvan. De aanvragen voor het jaarprogramma worden getoetst aan Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Ridderkerk 2021.

Sport- en Welzijnsaccommodaties

Voor een aantal gebouwen als gymzalen P.C. Hoofdstraat, Da Costalaan en recreatiecentrum de Fakkell wordt alleen hoogstnoodzakelijk onderhoud uitgevoerd in verband met planontwikkelingen.

Rouwcentrum

Bij de begraafplaats Vredenhof bevindt zich een rouwcentrum voor rouwbezoeken en uitvaartplechtigheden. Het rouwcentrum wordt gebruikt voor diensten voorafgaande aan een begrafenis op Vredenhof en Rusthof, maar ook als wordt gekozen voor crematie of elders begraven is de aula geschikt voor een plechtigheid vooraf.

Vooruitblik

Naar verwachting zullen de projecten Sporthal Drievliet in 2023 en De Noord in 2024 worden opgeleverd. Er zal dan ook een nieuwe MJOP worden vastgesteld. Dit heeft als consequentie dat de onderhoudsreserve per die datum zal worden verhoogd.

Budget

Gemeentelijke gebouwen	Begroot
Klein onderhoud	2.271.300
Groot onderhoud	907.900
Investeringen	400.000
Saldo van storting en onttrekking reserve	-284.200
Totaal gemeentelijke gebouwen	3.295.000

Stand reserve per 1 januari 2024	2.861.900
Storting	512.100
Onttrekking	-796.300
Stand reserve per 31 december 2024	2.577.700

Sportaccommodaties	Begroot
Klein onderhoud	3.403.500
Groot onderhoud	328.800
Investeringen	2.982.200
Saldo van storting en onttrekking reserve	-59.600
Totaal sportaccommodaties	6.654.900

Stand reserve per 1 januari 2024	1.313.800
Storting	250.000
Onttrekking	-309.600
Stand reserve per 31 december 2024	1.254.200

Onderwijsgebouwen	Begroot
Onderhoud	2.488.400
Investeringen	15.565.500
Totaal onderwijsgebouwen	18.053.900

Paragraaf 4 Financiering

Inleiding

In de paragraaf financiering beschrijven we de plannen en acties op het gebied van liquiditeitsbeheer, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's voor de jaren 2024 tot en met 2027. Naast enkele onderwerpen die verplicht onderdeel uitmaken van deze paragraaf, gaan we ook in op een aantal ontwikkelingen die van belang zijn voor een goede uitvoering van de treasuryfunctie.

Wettelijke kaders en treasurystatuut

De wettelijke kaders rondom de financieringsfunctie zijn vastgelegd in de Wet financiering decentrale overheden (Fido). Beheersing van de financiële risico's speelt daarin een belangrijke rol. De uitwerking van deze kaders zijn vastgelegd in de Financiële verordening 2017 en het Treasurystatuut 2017.

In 2017 zijn de financiële verordening en het treasurystatuut herzien en vastgesteld. Het college heeft in 2021 de nota garantstellingen en leningen 2021 vastgesteld. In deze nota zijn de spelregels en beleidskaders rondom garantstellingen en leningen vastgelegd bedoeld als uitwerking van hetgeen in het treasurystatuut is opgenomen.

Rentevisie en rentebeleid

Rente speelt een belangrijke rol in de begroting. Het is, gezien de omvang van de bedragen, gewenst uw raad inzicht te geven in de keuzemogelijkheden en de factoren die invloed op de rente hebben. Dit alles vatten wij samen onder de term 'rentebeleid'. We maken daarbij onderscheid tussen korte rente en lange rente. Van korte rente is sprake bij leningen tot maximaal 1 jaar en van lange rente bij termijnen van 1 jaar of langer.

Het is van belang de renteontwikkelingen op de kapitaalmarkt te volgen vanwege de mogelijke risico's die ze voor ons inhouden. Wij volgen deze ontwikkelingen nauwlettend en maken gebruik van de (online) informatie van een aantal geldverstrekkers.

Rentevisie BNG

De inflatie blijft zowel dit jaar als in 2024 duidelijk boven de doelstelling van de Europese Centrale Bank (ECB). De centrale bank zal het monetaire beleid verder verkrappen. Hierdoor lopen de rentetarieven in met name de kortere looptijden verder op. Op het moment van schrijven is voor het eerst in jaren, de rente op langlopende geldleningen lager dan kortlopende leningen.

	Actueel	Over een jaar Prognose BNG
euribor 3 mnd	3,35%	4,0-4,2%
euroswap 5 jaar	2,96%	3,7-3,9%
euroswap 10 jaar	2,94%	3,4-3,6%
euroswap 30 jaar	2,61%	2,9-3,1%

Renterisicobeheer

Algemeen

In dit onderdeel krijgt u inzicht in de renterisico's van de gemeente. Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet Fido. Voor de bepaling van de renterisico's die verbonden zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie zijn twee normen verplicht gesteld: de rente-risiconorm heeft betrekking op leningen met een looptijd vanaf 1 jaar en de kasgeldlimiet op leningen met een looptijd tot maximaal 1 jaar. Het doel van deze normen is om de budgettaire risico's als gevolg van rentestijging te beperken.

Kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet heeft de wetgever een norm gesteld voor het maximum bedrag aan kortlopende middelen (looptijd tot maximaal een jaar) waarmee de gemeente haar activiteiten mag financieren. Het doel van deze limiet is het risico te voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct grote impact hebben op de rentelasten tijdens het boekjaar.

Wanneer in drie opeenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet wordt overschreden, dient dit te worden gemeld bij de toezichthouder, de Provincie, inclusief een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet.

Hieronder is een prognose opgenomen van de kasgeldlimiet over 2024. Als er sprake is van een liquiditeitstekort, wegen wij af of het zinvol is om gebruik te maken van kortlopende of langlopende financiering, afhankelijk van de rentestand en de financieringsbehoefte.

Kasgeldlimiet	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
---------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Totaal vlottende schuld	12.000.000	12.000.000	12.000.000	12.000.000
Totaal vlottende middelen	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Gemiddeld saldo schuld (-) of overschot	-11.000.000	-11.000.000	-11.000.000	-11.000.000
Kasgeldlimiet				
Begrotingstotaal 2024	156.304.400			
Bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	8,5%			
Kasgeldlimiet	13.285.900	13.285.900	13.285.900	13.285.900
Ruimte onder kasgeldlimiet	2.285.900	2.285.900	2.285.900	2.285.900

Renterisiconorm

De renterisiconorm heeft als doel de risico's te beperken van een toekomstig stijgende kapitaalmarktrente bij herfinanciering (van aflossingen op bestaande leningen) en renteherzieningen op bestaande langlopende leningen.

Door toepassing van deze norm ontstaat een goede spreiding van de langlopende leningenpositie, waardoor dit renterisico gelijkmatig over de jaren wordt verdeeld. Jaarlijks komt maximaal 20% van het begrotingstotaal in aanmerking voor herfinanciering en/of renteherziening.

Van renteherziening is sprake als in de leningsovereenkomst is bepaald dat de rente gedurende de looptijd in een bepaald jaar wordt aangepast. Onder herfinanciering verstaan we het afsluiten van nieuwe leningen ter vervanging van bestaande financieringen en/of aflossingen op de bestaande leningenportefeuille.

Het onderstaande overzicht maakt duidelijk dat er ruimte is binnen de renterisiconorm om ook eventuele extra investeringen of uitgaven ten behoeve van de grondexploitatie met lang vreemd vermogen te financieren.

Renterisico op vaste schulden		2024	2025	2026	2027
1.	Netto renteherziening op vaste schuld	0	0	0	0
2.	Betaalde aflossingen	3.753.800	3.300.000	3.300.000	3.300.000
3.	Renterisico op vaste schuld (1+2)	3.753.800	3.300.000	3.300.000	3.300.000
Renterisiconorm					
4.	a. Begrotingstotaal 2024	156.304.400			
4.	b. Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage	20%			
4.	Renterisiconorm	31.260.880	31.260.880	31.260.880	31.260.880
Toets Renterisiconorm					
5.	Ruimte onder renterisiconorm (4-3)	27.507.080	27.960.880	27.960.880	27.960.880

De liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte

Algemeen

De financieringspositie wordt bepaald door diverse factoren, zoals de ontwikkeling van het investeringsniveau en –tempo, wisselende baten in de grondexploitaties en mutaties in de geldleningenportefeuille. Met een liquiditeitsplanning brengen we meer structuur aan in de verwachte inkomsten en uitgaven.

Verwachte financieringsbehoefte voor de komende jaren

Voor 2024 tot en met 2027 staan hoge uitgaven voor investeringen gepland. Het totaalbedrag over deze periode bedraagt circa € 79,8 miljoen. In de afgelopen jaren hebben we geen gebruik hoeven te maken van langlopende financiering en onze leningenportefeuille sterk afgebouwd. Dit investeringsvolume en daarmee de financieringstekorten kunnen we echter niet volledig financieren met (voordelige) kortlopende leningen of eigen middelen. In de periode 2024 tot en met 2027 verwachten we daarom nieuwe langlopende leningen te moeten afsluiten.

Overzicht Financieringsbehoefte	2024	2025	2026	2027
Boekwaarde kapitaaluitgaven per 31 december				
Vaste activa	177.827.000	213.070.700	234.783.400	228.781.100
Grondbedrijf	-163.400	0	0	0

Totaal te financieren kapitaalgoederen	177.663.600	213.070.700	234.783.400	228.781.100
Boekwaarde financieringsmiddelen per 31 december				
Geldleningen	28.337.100	54.583.300	49.783.300	44.983.300
Reserves	79.797.200	76.922.900	74.581.600	72.711.300
Voorzieningen	13.609.900	12.881.800	12.371.000	12.038.100
Totaal financieringsmiddelen	121.744.200	144.388.000	136.735.900	129.732.700
Financieringsoverschot (+)/-tekort (-)	-55.919.400	-68.682.700	-98.047.500	-99.048.400

Leningenportefeuille

Bij een structureel liquiditeitstekort sluiten we een langlopende geldlening af. We hanteren de marktrente en berekenen jaarlijks de gemiddelde rente over de bestaande langlopende leningen (per 1 januari 2024 is deze gemiddeld 3,08%).

In onderstaand overzicht is het verloop van de reeds opgenomen langlopende leningen en de, op grond van de financieringsbehoefte, verwachte nieuw af te sluiten langlopende leningen opgenomen. Zoals uit het bovenstaande financieringsoverzicht blijkt, zijn de begrote inkomsten en uitgaven, de investeringsbedragen en de inkomsten en uitgaven uit grondexploitaties niet voldoende om deze met eigen middelen of kortlopende leningen (meerjarig) te kunnen financieren. Uitgaande van de begrote investeringsplanning betekent dit dat in 2024 een langlopende lening van € 30 miljoen benodigd is. Door de toename van de langlopende leningen daalt de solvabiliteitsratio, maar blijft meerjarig wel in categorie B – neutraal (zie paragraaf 2. Weerstandsvermogen en risicobeheersing). Aanpassingen van de investeringsplanning of de grondexploitaties en de daaruit voortvloeiende wijzigingen in de financieringsbehoefte verwerken we in de tussenrapportages.

Overzicht langlopende leningen (1 januari)	2023	2024	2025	2026	2027
Stand leningen	32.090.900	28.337.100	54.583.300	49.783.300	44.983.300
Nieuwe leningen	0	30.000.000	0	0	0
Reguliere aflossingen	-3.753.800	-3.753.800	-3.300.000	-3.300.000	-3.300.000
Aflossing nieuwe leningen	0	0	-1.500.000	-1.500.000	-1.500.000
Gemiddeld rentepercentage	3,089%	3,243%	3,311%	3,329%	3,113%

Uitzettingen

Algemeen

Op grond van de Regeling Schatkistbankieren zijn decentrale overheden verplicht om overtollige liquide middelen aan te houden in 's Rijks schatkist. Overtollige middelen kunnen ook tijdelijk via deposito's bij de schatkist worden aangehouden. De hoogte van de rentevergoeding is gelijk aan de rente waartegen de Nederlandse Staat zichzelf financiert op de geld- en kapitaalmarkten (de zogenoemde 'inleenrente'). Op dit moment is deze inleenrente negatief, waarbij in de Regeling Schatkistbankieren is opgenomen dat in dergelijke gevallen de rentevergoeding gelijk wordt gesteld aan nul. Bij overliquiditeit maken wij daarom geen gebruik van de mogelijkheid om dit op een deposito te zetten.

Volgens het treasury statuut kunnen, in het geval van tijdelijke liquiditeitstekorten en -overschotten, de BAR -organisatie en de drie gemeenten elkaar onderling kasgeldleningen verstrekken tegen een marktconforme rente.

Renteomslag

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat rente via de taakvelden wordt toegerekend aan de programma's. Door gebruik te maken van een renteomslag wordt de manier van verantwoorden van de rente in de begroting geharmoniseerd. Op advies van de commissie BBV wordt voor het berekenen van de renteomslag onderstaand model gebruikt. Hiermee geven we inzicht in de rentelasten voor externe financiering, het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening. Het BBV schrijft voor dat de gehanteerde omslagrente niet meer dan 0,5% mag afwijken van de berekende omslagrente. Conform onderstaande berekening komen we voor 2024 uit op een gemiddelde renteomslag percentage van 1,24%. Voor 2024 hanteren we een omslagpercentage van afgerond 1,1% (afwijking betreft alleen afronding en is dus niet meer dan 0,5%).

Schema rentetoerekening		
Externe rentelasten financiering	+/+	2.102.300
Externe rentebaten financiering	-/-	0

Saldo rentelasten en rentebaten		2.102.300
Rente die doorberekend wordt aan de grondexploitaties	-/-	15.300
Rente over het eigen vermogen	+/+	123.100
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		2.210.100
Werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	-/-	2.024.000
Renteresultaat op het taakveld Treasury		186.100
Toe te rekenen rente		2.210.100
Boekwaarde per 1-1-2024		177.827.000
Gemiddelde rente		1,24%

Garantstelling

In het verleden zijn regelmatig garantstellingen geweest voor leningen aan derden. Met het oog op de financiële risico's die de gemeente hierbij loopt, gaan wij terughoudend om met het honoreren van deze aanvragen. Alleen als het maatschappelijk belang ermee gediend is en er voldoende zekerheden gesteld worden, wordt een garantie verleend.

In 2021 heeft het college de nota garantstellingen en leningen vastgesteld. In deze nota zijn de beleidskaders beschreven en geven we handvatten voor de besluitvorming door het formuleren van criteria en voorwaarden, waarmee we de risico's zoveel mogelijk beperken en meer inzichtelijk maken. Per 1 januari 2023 is het totaal van de directe garantstellingen € 46,7 miljoen. Het totaal van de garantstellingen met een achtervangfunctie via het Waarborgfonds Sociale Woningbouw is € 40 miljoen. Het risico dat de gemeente loopt bij deze garantstellingen is meegenomen in de berekening van ons weerstandvermogen.

Kas- en relatiebeheer

Met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) vindt periodiek overleg plaats waarbij we nieuwe ontwikkelingen bespreken. Verschillende kredietverstrekkers geven regelmatig adviezen over het aantrekken en uitzetten van gelden. Ook in 2024 maken we gebruik van de verschillende adviserende instanties om optimaal te kunnen profiteren van de beschikbare financiële instrumenten. In ons treasurystatuut hebben wij de administratieve organisatie, interne controle en informatievoorziening uitvoerig beschreven.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Om de programma's uit de begroting te kunnen realiseren, is een goede bedrijfsvoering belangrijk. Bedrijfsvoering gaat over de bedrijfsprocessen om de beleidsdoelstellingen te realiseren en de sturing en de beheersing daarvan. Bedrijfsvoeringsprocessen zorgen voor een efficiënte en effectieve uitvoering van de beleidsprogramma's, volgens de geldende wetgeving.

Sinds 1 januari 2014 heeft de gemeente Ridderkerk haar ambtelijke organisatie ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling BAR-organisatie (BAR). De BAR voert haar werkzaamheden uit voor de drie deelnemende gemeenten (Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk). Dit betreft tot 1 januari 2024 zowel bedrijfsvoeringstaken als beleids- en uitvoeringstaken.

Met ingang van 2024 heeft de gemeente Ridderkerk weer een eigen ambtelijke organisatie. De beleids- en uitvoeringstaken zijn dan ontvlochten van de BAR en ondergebracht in de Ridderkerkse ambtelijke organisatie. Voor de bedrijfsvoeringstaken blijft de BAR de uitvoerende organisatie voor Ridderkerk. De paragraaf Bedrijfsvoering in de begroting 2024 van de BAR gaat hier nader op in.

Ambtelijke organisatie

Met ingang van 2024 heeft Ridderkerk weer eigen ambtelijke organisatie. Het beleid en de dienstverlening wordt binnen de nieuw gevormde clusters en teams door Ridderkerkse medewerkers vormgegeven en uitgevoerd. 2024 staat in het teken van bouwen en ontwikkelen van een organisatie die goed in staat is om de dienstverlening aan, en voorzieningen voor de inwoners, ondernemers en maatschappelijke instellingen te verzorgen. Er zal tijdens het bouwen en ontwikkelen nadrukkelijk aandacht zijn voor de mens en de cultuur die we nastreven.

De ondersteunde bedrijfsvoeringstaken blijven door de afgeslankte BAR-organisatie uitgevoerd worden. Het Hulpteam Toeslagen, dat zich bezighoudt met de uitvoering van de Wet hersteloperatie toeslagen, is een tijdelijk organisatieonderdeel. Het buiten de BAR-organisatie organiseren van deze taak heeft behoorlijke juridische gevolgen, zodat gekozen is dit team in de BAR-organisatie te houden.

Personeelskosten

Omdat de plaatsing van de medewerkers nog niet afgerond is ten tijde van het opstellen van de begroting is begroot op basis van de inschaling niet mogelijk. Voor de loonkostenbegroting is daarom uitgegaan van: formatie x werkgeverslasten, maximum schaal x 98,5%. Hiermee is aansluiting gezocht bij ervaringscijfers van de BAR. In de toekomst zullen de loonkosten worden begroot op basis van de werkelijke lasten.

Ten aanzien van de overige personeelslasten, bijvoorbeeld de kosten voor vergoeding van woon-werk verkeer, dienstreizen, thuiswerkvergoeding, gratificaties en reservering spaarverlof, is dit geraamd op basis van de historische ramingen. Hierbij zijn vaste bedragen per fte begroot.

Opleidingskosten

De opleidingskosten zijn begroot op 2% van de loonsom. Hiermee wordt aangesloten bij de landelijke norm en het percentage dat bij de ontvlechting van BAR met de Ondernemingsraad is afgesproken.

Overige kosten

Voor de uitvoering van hun taken hebben de teams ondersteunende middelen nodig zoals abonnementen, licenties, materialen, dienstkleding, verzekeringen en belastingen aanverwante zaken. Dit is ook als post opgenomen in deze begroting.

Specificatie lasten en baten van de organisatie

Organisatie Ridderkerk, zonder teams Albrandswaard

Lasten	Begroot 2024
Loonkosten	-23.843.200
Overige personeelskosten	-274.000
Opleidingskosten	-441.500
Overige kosten	-482.900
Totale lasten	-25.041.600

Teams Albrandswaard

Lasten	Begroot 2024
Loonkosten	-5.697.700
Overige personeelskosten	-153.900
Opleidingskosten	-113.900
Overige kosten	-38.800
Totale lasten	-6.004.300

Baten	
Bijdragen Albrandswaard	6.004.300
Totale baten	6.004.300
Saldo	0

Bijdrage BAR-organisatie

De BAR voert per 1 januari 2024 de volgende bedrijfsvoeringstaken uit: Human Resource Management (HRM), Informatie en Communicatie Technologie (ICT) inclusief Informatieveiligheid en Privacy, Control (AO/IC), Financiën met uitzondering van Planning en Control-taken, Juridische zaken en inkoop, Facilitaire zaken, Administratie Zorg en Uitkeringen. De bijdrage van de deelnemende gemeenten is per 2024 op basis van inwonersaantallen en zijn voor Ridderkerk begroot volgens onderstaande tabel.

	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Bijdrage GR BAR-organisatie	-12.691.000	-12.367.000	-12.351.800	-12.422.800

Arbeidsmarkt

Vanwege de spanningen op de arbeidsmarkt staan de bestuurlijke ambities onder druk. Op dit moment is er veel vraag naar mensen en er is slechts een beperkt aanbod. Hierdoor is het steeds moeilijker om de juiste mensen te vinden voor de realisatie van onze ambities en plannen. Naast het geld is de beperkte beschikbare capaciteit een factor die moet worden meegenomen in de prioritering van projecten en investeringen.

Communicatie

Team communicatie richt zich op de ambities uit het collegeprogramma en onze identiteit als gemeente. Daar vloeien verschillende ambities uit:

Inwoners vertrouwen erop dat zij tijdige en duidelijke informatie van ons krijgen, wij naar hen luisteren, betrokken zijn en ruimte bieden voor dialoog en het uitoefenen van invloed. Laagdrempelig en via voor hen vertrouwde media en aansluitend bij hún leefwereld. We bouwen aan reputatie en relaties met onze stakeholders. We luisteren, monitoren, zoeken interactie, online en offline. We realiseren ons dat iedereen 24/7 meekijkt en we werken aan geloofwaardigheid en vertrouwen. We leveren vakwerk in de realisatie van middelen en activiteiten, zoals sociale mediacampagnes, publiciteit, speeches, web et cetera. Daarnaast zijn we proactief betrokken bij het communicatiever maken van de organisatie, issue management, (online) participatie en bij timing en afstemming van interne en externe communicatie.

De kosten voor communicatie-inzet bij projecten of programma's worden begroot bij de programma's zelf. Communicatie beschikt over een werkbudget voor activiteiten die de hele organisatie betreffen.

Huisvesting

Het hebben van een eigen organisatie heeft ook gevolgen voor de huisvesting. Het grootste gedeelte van onze eigen medewerkers worden gehuisvest in ons gemeentehuis. De buitendienst was tot en met 2023 centraal gehuisvest op de gemeentewerf in Barendrecht, waar al het gezamenlijke materiaal en materieel zich bevindt, maar heeft nu eigen een locatie aan de Kolenbranderstraat 6 in Ridderkerk. Voorlopig zal deze locatie worden gehuurd. Deze locatie is door de verhuurder voor ons geschikt gemaakt en voldoet aan de benodigde interne en externe ruimte. Op een later moment moet worden bepaald of deze locatie ook toekomstbestendig is.

Rechtmatigheid

Op 31 mei 2022 is het wetsvoorstel 'Versterking decentrale rekenkamers' aangenomen. Een onderdeel van dit wetsvoorstel is de rechtmatigheidsverantwoording. Met de ingang van het controlejaar 2023 komt de verstrekking van de rechtmatigheidsverklaring over de jaarrekening bij het college te liggen. De accountant controleert de afgegeven verklaring dan nog wel op de getrouwheid. Op basis van de nieuwe regels zijn in de jaarstukken 2020, 2021 en 2022 bij wijze van proef al rechtmatigheidsverantwoordingen opgesteld. De ervaringen uit 2023 en de proeffaren gebruiken we om rechtmatigheidsverantwoording en de controle op de interne processen te verbeteren. Dit zal in nauw overleg met de accountant. Omdat nog steeds een aanzienlijk deel van de processen door de BAR worden uitgevoerd. De afgelopen jaren heeft de BAR veel ervaring opgedaan met interne- en verbijzonderde interne controles wordt ook nauw samengewerkt met Concern control van de BAR

gebeuren. De kaderstelling op het gebied van rechtmatigheid wordt geregeld in Financiële verordening en het normenkader.

Datagedreven werken

In het collegeprogramma heeft de gemeente de ambitie uitgesproken om meer data-gedreven te werken. Voor een deel werken we al met data. Nu maken we de beweging van pionieren en ontdekken naar professionaliseren en verbreden. We willen doorgroeien van een Databenieuwde naar een Databewuste organisatie. Data-gedreven werken wordt de norm zonder de menselijke maat uit het oog te verliezen. Door de verschillende bouwstenen (waaronder datakwaliteit, medewerkers, architectuur en ethiek) te ontwikkelen bewegen we naar het gewenste niveau toe.

Om dit te bereiken en een stap richting professionalisering en data-bewust werken te kunnen maken wordt in 2024 een visie en strategie uitgewerkt.

Belangrijk is hierbij om medewerkers de vaardigheden te leren om data te vertalen in zinvolle inzichten en om te handelen op basis van die inzichten. Vanuit de maatschappelijke opgave is het nodig om de informatiebehoefte hiervoor in beeld brengen. Vanuit de data is het nodig om basisregistraties op orde brengen, om databeheer borgen en om informatie te ontsluiten voor medewerkers. Om het bovenstaande te bereiken moeten we stappen zetten in het volwassenheidsniveau van werken met data.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Visie verbonden partijen

Er wordt een 'Adviesnota Verbonden Partijen' opgesteld met daarin aandacht voor doel, inhoud en strekking van de verschillende handelingsperspectieven. Hiernaast bevat deze adviesnota een voorstel ten aanzien van de organisatie, inrichting en rollen die het beleid ten aanzien van de verbonden partijen mogelijk maken.

De nieuwe kadernota sluit aan bij de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen die per 1 juli 2022 van kracht is en tot doel heeft de democratische legitimatie te versterken. Als de uitvoering van een publieke taak aan een verbonden partij is overgedragen, is het onvermijdelijk dat (volledige) directe invloed/sturing door de gemeente niet langer aan de orde is. Dit omdat de verbonden partij een eigen bestuur heeft waarin meerdere gemeenten zijn vertegenwoordigd. Om de invloed van de gemeente op verbonden partijen te optimaliseren is in de nota een methodiek opgenomen die deze optimalisatie van invloed moet bewerkstelligen. De invloed van het gemeentebestuur op een verbonden partij is het grootst als deze zich richt op de voorkant van de processen van de verbonden partij. De methodiek die kan worden ingezet om de invloed passend te laten zijn bij de situatie bestaat uit: het proces van positiebepaling; een governance-scan, het bepalen van een passend aansturingsscenario en het daarbij passende instrumentarium.

Besteding per verbonden partij

In het volgende overzicht zijn de verbonden partijen opgenomen met de gerealiseerde en geraamde bijdrage van de gemeente, c.q. het te ontvangen dividend.

Nr.	Omschrijving	Begroting na wijziging 2023	Begroting 2024
Gemeenschappelijke regelingen			
1	Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond	-2.696.000	-3.216.500
2	DCMR Milieudienst Rijnmond	-1.013.200	-1.183.200
3	Natuur- en recreatieschap IJsselmonde incl. landschapstafel	-378.300	-393.000
4	Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond	-362.700	-483.300
5	Jeugdhulp Rijnmond	-8.075.100	-8.664.200
6	Nieuw Reijerwaard	0	0
7	Metropoolregio Rotterdam Den Haag	-134.500	-141.100
8	BAR-organisatie	-39.067.400	-12.665.300
9	Beschermde wonen regio Rotterdam		0
10	Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling		-599.000
Vennootschappen en corporaties			
10	Stedin Groep	247.800	247.800
11	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	154.000	154.000
12	N.V. BAR-Afvalbeheer	-3.445.700	-3.590.000
13	Oasen N.V.	0	0
14	Sport Service Ridderkerk	-3.484.900	-1.946.600
Overige verbonden partijen			
15	Centrum Jeugd & Gezin Rijnmond	-1.626.000	-1.790.600

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR)		Vestigingsplaats Rotterdam	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemende partijen	13 gemeenten uit het Rijnmond gebied.		
Stemverhouding	7,7%		
Openbaar belang			
(Brand)veiligheid, vervoer van zieken en ongeval slachtoffers, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen, rampenbestrijding en crisisbeheersing met inbegrip van de multidisciplinaire samenwerking en de Gemeenschappelijke meldkamer. De vorming van veiligheidsregio's heeft als doelstelling de versterking van de bestuurlijke aansturing van de rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionaal en nationaal niveau, alsmede de versterking van de geneeskundige hulpverlening en het regionale beheer van de brandweer.			
Bestuurlijk belang			
Burgemeester is lid van dagelijks bestuur en algemeen bestuur. Bij het nemen van besluiten door het algemeen bestuur brengen de leden voor de gemeente die zij vertegenwoordigen ieder één stem uit, met uitzondering van de leden die een gemeente vertegenwoordigen met een inwonertal boven 50.000. Zij brengen voor elk volgend 50.000-tal, of gedeelte daarvan, één stem meer uit tot een maximum van elf stemmen per gemeente.			
Actuele ontwikkelingen			
Maatschappelijke, bestuurlijke en technologische ontwikkelingen hebben invloed op het werk van de VRR. Zo hebben ze te maken met een toenemende vergrijzing, klimaatverandering, de energietransitie en neemt de concentratie van mensen en bedrijven in dunbevolkte			

gebieden al jaren af, terwijl het in dichtbevolkte gebieden juist verder toeneemt. Daarbij is hun manier van communiceren, zakendoen en samenwerken compleet veranderd. De economische en maatschappelijke afhankelijkheid leidt tot complexere incidenten en grotere effecten, terwijl risico's steeds minder worden geaccepteerd in de sterk geïndividualiseerde samenleving.

Financiële positie – Verbonden partij		Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2024	31-12-2024	
<i>Eigen vermogen</i>	5.763.000	381.000	Aandelenkapitaal
<i>Vreemd vermogen</i>	115.541.000	111.898.000	Leningen/garantstellingen
<i>Resultaat 2024</i>	-4.221.000		Bijdrage gemeente 2024
			-3.216.474

Risico's

Duurzame piketorganisatie, vakbekwaamheid, vrijwaring van gemeenten niet verzekerbare risico's, personele capaciteit, bouwsteen verplichte karakter, spreiding en beschikbaarheid ambulancezorg, niet of beperkt verzekerbare schade, fiscale risico's, alarmering bevolking, ontwikkeling GHOR.

DCMR milieudienst Rijnmond		Vestigingsplaats Schiedam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	13 Rijnmondgemeenten en de provincies Zuid-Holland en Zeeland				
Stemverhouding	1,8%				
Openbaar belang					
Advisering en ondersteuning van gemeentelijke milieutaken. De DCMR heeft een algemene adviestaak met betrekking tot milieu, adviseert ten aanzien van vergunningverlening en handhaving in het kader van de wettelijke taken als gevolg van de Wet Milieubeheer en ondersteunt de gemeente bij de uitvoering van het Besluit Bodemkwaliteit.					
Bestuurlijk belang					
De wethouder Milieu is lid van het algemeen bestuur en oefent in die functie invloed uit op de besluitvorming.					
Actuele ontwikkelingen					
De invoering van de Omgevingswet (nu per 1 januari 2024) vraagt de aandacht. Samen met alle participanten bereidt DCMR zich voor op de naderende wetwijziging, onder andere door inzicht te krijgen in de (milieu)kwaliteit van het gebied op basis van toegankelijke data. De ingezette ontwikkeling naar een datagedreven DCMR wordt in 2024 doorgezet. Het toezicht wordt weer gebiedsgericht georganiseerd, met behulp van steeds meer innovatie rond meldkamer en toezichtinstrumenten.					
Financiële positie – Verbonden partij		Financieel belang – Gemeente			
	01-01-2024	31-12-2024			
<i>Eigen vermogen</i>	2.903.000	2.630.000	Aandelenkapitaal		
<i>Vreemd vermogen</i>	12.414.000	12.414.000	Leningen/garantstellingen		
<i>Resultaat 2024</i>	0		Bijdrage gemeente 2024	-1.183.211	
Risico's					
Controle over en sturing op het financieel resultaat. De komst van de Omgevingswet zorgt voor wat onzekerheid in deze. Daarnaast het werven van nieuwe mensen in de huidige moeilijke markt en het behouden van de kennis.					

Natuur- en recreatieschap IJsselmonde (NRIJ)		Vestigingsplaats Schiedam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Ridderkerk, Zwijndrecht				
Stemverhouding	14%				
Openbaar belang					
Ontwikkelen en in stand houden van intergemeentelijke buitenstedelijke recreatie en bescherming van natuur en landschap. Beheer, ontwikkeling en onderhoud van recreatieve groengebieden op IJsselmonde en specifiek voor Ridderkerk (Donckse Velden, Oosterpark, Wevershoek, Waalbocht)					
Bestuurlijk belang					
De wethouder Beheer openbare ruimte en een raadslid zijn lid van het algemeen bestuur/dagelijks bestuur. Op deze wijze wordt invloed uitgeoefend op de besluitvorming.					
Actuele ontwikkelingen					
Het is van belang om helderheid te verkrijgen hoe de financiële situatie na 2025 ontwikkelt in relatie tot de Provinciale bijdrage en de bijdrage van de gemeente Rotterdam.					
Financiële positie – Verbonden partij		Financieel belang – Gemeente			
	01-01-2024	31-12-2024			
<i>Eigen vermogen</i>	3.999.800	3.604.800	Aandelenkapitaal		
<i>Vreemd vermogen</i>	2.757.900	2.043.200	Leningen/garantstellingen		
<i>Resultaat 2024</i>	0		Bijdrage gemeente 2024	-392.979	
Risico's					
Structurele tekorten op middellange termijn.					

Gemeentelijke Gezondheidsdienst Rotterdam-Rijnmond (GGD-RR)		Vestigingsplaats Rotterdam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	13 gemeenten, regio Rijnmond				

Stemverhouding	7,7%			
Openbaar belang				
Gezamenlijke uitvoering wettelijke verplichtingen van gemeenten in het kader van de Wet Publieke Gezondheid. De doelstelling: een evenwichtig productenaanbod zoveel mogelijk gericht op lokale problematiek. In zijn algemeenheid het verbeteren van de volksgezondheid van de bevolking.				
Bestuurlijk belang				
De gemeente heeft bestuurlijke inbreng als lid van het algemeen bestuur (AB).				
Actuele ontwikkelingen				
Na de ervaringen met de coronacrisis is de GGD-organisatie in 2022 gestart met een traject van GGD 3.0, waarin is gewerkt aan een visie voor de toekomst. In dit traject heeft de GGD drie scenario's uitgewerkt. Uiteindelijk heeft het AB op 29 juni 2023 gekozen voor de minimale variant, waarmee het minimale basistakenpakket in stand wordt gehouden. Dit betekent dat de GGD bepaalde toepassingen uit de coronaorganisatie niet kan behouden, maar wel een stap voorwaarts zet ten opzichte van de GGD van vóór de coronapandemie. Aan ambities die benoemd staan in GGD 3.0 wordt geen invulling gegeven.				
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal	n.v.t.
<i>Eigen vermogen</i>	niet bekend	niet bekend	Leningen/garantstellingen	n.v.t.
<i>Vreemd vermogen</i>	niet bekend	niet bekend	Bijdrage gemeente 2024	-483.296
<i>Resultaat 2024</i>	niet bekend			
Risico's				
In tegenstelling tot andere gemeenschappelijke regelingen zijn op dit moment niet de deelnemende gemeenten risicodragend voor de GGD-RR, maar is dit de gemeente Rotterdam. De GGD-RR is onderdeel van de gemeentelijke organisatie van Rotterdam en legt verantwoording af aan het college van de gemeente Rotterdam. Hoewel op dit punt momenteel geen veranderingen verwacht worden blijven wij hier alert op.				

Jeugdhulp Rijnmond		Vestigingsplaats Rotterdam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Goeree-Overflakkee, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Voorne aan Zee.				
Stemverhouding	3%				
Openbaar belang					
De GR heeft tot taak de gemeenschappelijke inkoop van jeugdhulp zodanig vorm te geven dat lokale ambities kunnen worden gerealiseerd. De visie en doelen van de GR zijn daarmee een optelsom van de beleidsvoornemens van de deelnemende gemeenten. Doel:					
<ul style="list-style-type: none"> · Het beschikbaar houden van specialistische zorg en van 24/7 crisisopvang. · Het realiseren van schaalvoordelen. · Het delen van kennis en expertise. 					
Bestuurlijk belang					
De wethouder Jeugd is lid van het algemeen bestuur en oefent op die wijze invloed uit op de besluitvorming.					
Actuele ontwikkelingen					
Er is sprake van stijging van intensieve zorgbehandeling. De oorzaak wordt nader onderzocht. Ook heeft de gemeente te maken met een afwijking in de verwerking van de wets-aanpassing van het woonplaatsbeginsel. Tevens zijn op verzoek van de Tweede Kamer, de lonen in de zorg dit jaar extra verhoogd en is er extra indexatie toegevoegd.					
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente		
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal		
<i>Eigen vermogen</i>	0	0	Leningen/garantstellingen		
<i>Vreemd vermogen</i>	10.800.000	10.800.000	Bijdrage gemeente 2023		-8.664.192
<i>Resultaat 2023</i>	0				
Risico's					
Alle deelnemende gemeenten zijn volledig risicodragend. Het zorgverbruik wordt echter per gemeenten afgewikkeld. In 2021 zijn stappen gezet om de managementinformatie over het zorgverbruik en wachttijden te verbeteren waardoor gedurende het jaar steeds beter inzicht is in het zorgverbruik bijvoorbeeld via dashboards.					

Nieuw Reijerwaard (GRNR)		Vestigingsplaats Ridderkerk		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	Barendrecht, Ridderkerk en Rotterdam				
Stemverhouding	33,3%				
Openbaar belang					
De gemeenten Barendrecht, Ridderkerk en Rotterdam hebben gezamenlijk de ontwikkeling van Nieuw Reijerwaard op zich genomen. Hiertoe hebben zij per 1 januari 2012 de Gemeenschappelijke Regeling Nieuw Reijerwaard (GRNR) opgericht.					
Bestuurlijk belang					
Het algemeen bestuur bestaat uit tien leden, de voorzitter inbegrepen. De raden van Ridderkerk en Barendrecht wijzen, uit hun midden en uit wethouders, elk vier leden en twee plaatsvervangend leden aan. De raad van Rotterdam wijst twee leden en twee plaatsvervangende leden aan. Van deze vier leden respectievelijk twee plaatsvervangend leden dienen ten minste twee leden					

respectievelijk één plaatsvervangend lid deel uit te maken van het college van burgemeester en wethouders. De raad van Rotterdam wijst uit de voorzitter van de raad en uit de wethouders, twee leden en twee plaatsvervangende leden aan. Het voorzitterschap rouleert jaarlijks.

Actuele ontwikkelingen

De marktontwikkelingen zijn positief, er is veel interesse vanuit de markt voor uit te geven bedrijfskavels.

Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal	
<i>Eigen vermogen</i>		0	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	69.891.000	3.937.000	Bijdrage gemeente 2024	0
<i>Resultaat 2024</i>		0		

Risico's

Bij een negatief resultaat bij het afsluiten van de grondexploitatie moet Ridderkerk 1/3 van het negatieve saldo bijdragen.

Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH)	Vestigingsplaats Den Haag	Gemeenschappelijke regeling		
Deelnemende partijen	21 gemeenten in Rotterdam Rijnmond en Haaglanden			
Stemverhouding	3,47%			
Openbaar belang				
Verbetering van het economisch vestigingsklimaat en de bereikbaarheid van de regio.				
Bestuurlijk belang				
De burgemeester is lid van het algemeen bestuur. De wethouder Verkeer is lid van de bestuurscommissie Vervoersautoriteit en het Presidium en de wethouder Regionale economie is lid van de bestuurscommissie Economisch vestigingsklimaat. In die functies oefenen zij invloed uit op de besluitvorming.				
Actuele ontwikkelingen				
Het openbaar vervoer staat onder druk door personeelstekorten en al een tijdje zijn er tekorten voor de financiën.				
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal	
<i>Eigen vermogen</i>	36.669.725	44.316.763	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	1.564.260.496	1.670.425.206	Bijdrage gemeente 2024	-141.100
<i>Resultaat 2024</i>		0		
Risico's				
Een te kleine risicobuffer binnen een bepaald project, kan leiden tot vertraging of een lagere bijdrage voor andere projecten. Door corona is het aantal reizigers in het OV afgenomen, wat voor de vervoersondernemingen heeft geleid tot minder opbrengsten. In 2023 moeten de structurele gevolgen blijken. De gevolgen kunnen van invloed zijn op de MRDH, omdat zij railvoertuigen en -infrastructuur en bussen financiert. De MRDH heeft voor deze financieringen echter een aantal reserves gevormd. Hiermee vangen zij het risico (gedeeltelijk) op.				

BAR-organisatie	Vestigingsplaats Ridderkerk	Gemeenschappelijke regeling		
Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk			
Stemverhouding	33,3%			
Openbaar belang				
Doel van de regeling is het bewerkstelligen van een kwalitatief hoogwaardige en een doelmatige uitvoering door het openbaar lichaam van de door de deelnemende gemeenten opgedragen taken.				
<ul style="list-style-type: none"> · In samenwerking ten behoeve van de drie gemeenten het werkgeverschap en de inkoopfunctie uit te voeren; · Het doel van de samenwerking is om door het samenvoegen van grote delen van de ambtelijke organisaties de burgers van de drie gemeenten kwalitatief hoogstaande dienstverlening te bieden; · Er wordt invulling gegeven op de zeven inhoudelijk verbindende thema's van de drie gemeenten. Deze thema's zijn: Duurzaamheid, Veiligheid, Economie, Maatschappij, Voorzieningen, Ruimte en Mobiliteit. 				
Bestuurlijk belang				
Het algemeen bestuur van de BAR-organisatie bestaat uit de colleges van de drie gemeenten (Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk). Het Dagelijks bestuur bestaat uit zes leden (van het algemeen bestuur), twee van elke deelnemende gemeente, te weten één wethouder en de burgemeester, de voorzitter meegerekend. Op deze wijze oefent iedere deelnemende gemeente in gelijke mate invloed uit op de besluitvorming in de BAR-organisatie.				
Actuele ontwikkelingen				
Met ingang van 1 januari 2024 gaan beleid en uitvoering terug naar de gemeenten. De belangrijkste ambitie voor 2024 is te zorgen dat de overgang van taken van de BAR-organisatie naar de gemeenten goed verloopt.				
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal	
<i>Eigen vermogen</i>		0	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	4.951.700	4.717.900	Bijdrage gemeente 2024	-12.665.300
<i>Resultaat 2024</i>		0		
Risico's				

Uitvoering/implementatie van nieuwe wet- en regelgeving, informatiebeveiliging, ver(der)gaande digitalisering van de werkprocessen en dienstverlening. Voldoende en gekwalificeerd personeel om de opdrachten en taken uit te voeren.

Beschermd wonen regio Rotterdam		Vestigingsplaats Rotterdam		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Ridderkerk en Rotterdam.				
Stemverhouding	14,3%				
Openbaar belang					
Het bevorderen van het herstel en participatie van mensen met een psychische kwetsbaarheid in de eigen omgeving en er wordt vanwege de aard van de problematiek voor gekozen om voor de doelgroep beschermd wonen gezamenlijk op te trekken in beleid en uitvoering.					
Bestuurlijk belang					
De wethouder Sociaal domein is lid van het algemeen bestuur en oefent op die wijze invloed uit op de besluitvorming.					
Actuele ontwikkelingen					
De wet woonplaatsbeginsel is uitgesteld. De steefdatum is 1 januari 2025. Door de val van het kabinet is deze datum nog onzeker.					
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente		
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal		
<i>Eigen vermogen</i>	niet bekend	niet bekend	Leningen/garantstellingen		
<i>Vreemd vermogen</i>	niet bekend	niet bekend	Bijdrage gemeente 2024		0
<i>Resultaat 2024</i>	niet bekend				
Risico's					
Geen risico, de huidige situatie blijft gehandhaafd.					

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling		Vestigingsplaats Klaaswaal		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	Altena, Alblasserdam, Albrandswaard, Barendrecht, Goeree-Overflakkee, Hoekssche Waard, Hardinxveld-Giessendam, Krimpenerwaard, Lansingerland, Nieuwkoop, Ridderkerk, Voorne aan Zee en Waterschap Hollandse Delta				
Stemverhouding	5,0%				
Openbaar belang					
Het SVHW houdt zich bezig met de heffing en invordering van gemeentelijke belastingen, de waardebeoordeling, in het kader van de wet Waardering onroerende zaken.					
Bestuurlijk belang					
Het Algemeen Bestuur is het hoogste bestuursorgaan van het SVHW. De gemeente is vertegenwoordigd in de Ambtelijke Commissie: 1 lid (accounthouder VP) en het Algemeen Bestuur: 1 lid.					
Actuele ontwikkelingen					
Met ingang van 2024 komt er een nieuwe deelnemer bij. Gemeente Drimmelen heeft om toetreding tot de SVHW gevraagd. Hierop is positief besloten door het Algemeen Bestuur van SVHW.					
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente		
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal		
<i>Eigen vermogen</i>	765.000	765.000	Leningen/garantstellingen		
<i>Vreemd vermogen</i>	5.931.000	5.832.000	Bijdrage gemeente 2024		-599.000
<i>Resultaat 2024</i>	0				
Risico's					
Uittreding van deelnemers waardoor de kosten voor de overgebleven deelnemers kunnen gaan stijgen. Andersom heeft toetreding van nieuwe deelnemers invloed op de kosten die door meerdere deelnemers gedragen kunnen worden.					

Stedin Groep		Vestigingsplaats Rotterdam		Naamloze vennootschap	
Deelnemende partijen	44 gemeenten				
Stemverhouding	1,13%				
Openbaar belang					
Stedin Groep (Netwerkbedrijf) draagt zorg voor de gas- en elektriciteitsnetten binnen haar voorzieningsgebied. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal omdat dit maatschappelijk nut heeft. Daarnaast zorgt ze voor financiële opbrengsten (dividend). Door de splitsing van Eneco en Stedin per 31 januari 2017 is geen discussie ontstaan over een verkoop van Stedin. Uiteraard mag je als gemeente je aandelen te koop aanbieden, maar uitsluitend aan publieke partijen en niet aan private partijen.					
Bestuurlijk belang					
Vertegenwoordiging/stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders door de wethouder Financiën. Als aandeelhouder wordt op deze manier invloed uitgeoefend.					
Actuele ontwikkelingen					

Om de versnelling van de energietransitie mogelijk te maken, de economische groei te faciliteren en de kwaliteit van het huidige netwerk te borgen, zal Stedin naar verwachting van 2023 tot en met 2030 ruim € 8 miljard nodig hebben om te investeren in de netten. De komende jaren is € 1,8 miljard nodig. Daarover is Stedin in gesprek met huidige en mogelijke nieuwe aandeelhouders zoals het Rijk, provincies en niet-aandeelhoudende gemeenten.

Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal	3.394.450
<i>Eigen vermogen</i>	niet bekend	niet bekend	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	niet bekend	niet bekend	Dividend 2024	247.800
<i>Resultaat 2024</i>	niet bekend			

Risico's

Stedin heeft een laag risicoprofiel als gevolg van een gereguleerde markt. Er is echter sprake van dalende gereguleerde nettariëven waarin de gemaakte kosten niet direct of gedurende een langere periode aan de klant mogen worden doorgerekend. Door een combinatie van toename van het investeringsprogramma met name als gevolg van de energietransitie en de daarmee fors stijgende kosten staat zowel de financiering als de dividenduitkering van Stedin onder druk.

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) Vestigingsplaats Den Haag Naamloze vennootschap

Deelnemende partijen	355 gemeenten
Stemverhouding	0,16%

Openbaar belang

BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Ze verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. De klanten zijn overwegend overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal van de BNG vanwege dit maatschappelijke belang en dus niet primair uit een oogpunt van geldbelegging.

Bestuurlijk belang

Vertegenwoordiging/stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders door de wethouder Financiën. Als aandeelhouder wordt op deze manier invloed uitgeoefend.

Actuele ontwikkelingen

BNG heeft haar strategie aangescherpt om zich exclusief te richten op de publieke sector. Daarbij ligt de focus op Sustainable Development Goals (SDG's).

Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal	225.500
<i>Eigen vermogen</i>	niet bekend	niet bekend	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	niet bekend	niet bekend	Dividend 2024	154.000
<i>Resultaat 2024</i>	niet bekend			

Risico's

Er is sprake van onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten. De BNG heeft voldoende buffers en een AAA-rating. Voor verliesmakende klanten treft de BNG jaarlijks een voorziening. De kredietportefeuille is kwalitatief sterk.

N.V. BAR-Afvalbeheer Vestigingsplaats Albrandswaard Naamloze vennootschap

Deelnemende partijen	Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk
Stemverhouding	33,3%

Openbaar belang

Inzameling van de huishoudelijke afvalstoffen op een duurzame manier tegen zo laag mogelijke tarieven.

Bestuurlijk belang

De NV BAR-Afvalbeheer is een zelfstandige uitvoeringsorganisatie die werkt binnen de kaders die de gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk voor hun eigen gemeente stellen. Het lokale afvalbeleid is de verantwoordelijkheid van de gemeenten. De colleges van burgemeester en wethouders van de 3 gemeenten zijn aandeelhouder en worden vertegenwoordigd in de algemene vergadering van aandeelhouders door de wethouder milieu. Als aandeelhouder wordt op deze manier invloed uitgeoefend.

Actuele ontwikkelingen

Verwerkingsprijzen en opbrengsten grondstoffen fluctueren.

Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal	
<i>Eigen vermogen</i>	300.000	300.000	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	0	0	Bijdrage gemeente 2024	-3.590.000
<i>Resultaat 2024</i>	0			

Risico's

Beperkt. Eigendom van afval en dus risico op extra verwerkingskosten is bij de gemeente gebleven. De NV kent vooral bedrijfsvoeringaangelegenheden.

Oasen N.V. Vestigingsplaats Gouda Naamloze vennootschap

Deelnemende partijen	De gemeenten in het voorzieningsgebied			
Stemverhouding	6,28%			
Openbaar belang				
Oasen draagt zorg voor de watervoorziening binnen het voorzieningsgebied. Oasen maakt drinkwater voor 750.000 mensen en 7.200 bedrijven, in 24 gemeenten waaronder Ridderkerk. Het gaat om totaal zo'n 45 miljard liter drinkwater. Hiervoor worden 7 zuiveringsstations, 9 pompstations en een watertoren gebruikt. Onze gemeente neemt deel in het aandelenkapitaal omdat het bedrijf nut heeft voor de inwoners van onze gemeente en dus niet uit een oogpunt van geldbelegging.				
Bestuurlijk belang				
Vertegenwoordiging/stemrecht in de algemene vergadering van aandeelhouders door de wethouder Financiën. Als aandeelhouder wordt op deze manier invloed uitgeoefend.				
Actuele ontwikkelingen				
Watertekort en vervuiling van water zijn onderwerpen die actueel en belangrijk zijn. Oasen zoekt actief naar oplossingen om het drinkwater veilig te houden.				
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente	
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal	
<i>Eigen vermogen</i>	niet bekend	niet bekend	Leningen/garantstellingen	
<i>Vreemd vermogen</i>	niet bekend	niet bekend	Bijdrage gemeente 2024	0
<i>Resultaat 2024</i>	niet bekend			
Risico's				
Drinkwater en de tarieven worden steeds meer gereguleerd. Met name de Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft een grote invloed op de tariefstelling en daarmee op de resultaten. Vervuiling van drinkwater kan zorgen voor andere zuiveringstechnieken en daarmee hogere reinigingskosten.				

Sport Service Ridderkerk B.V.		Vestigingsplaats Ridderkerk		Gemeenschappelijke regeling	
Deelnemende partijen	Ridderkerk				
Stemverhouding	100%				
Openbaar belang					
Het exploiteren en coördineren van het sport gerelateerd maatschappelijk vastgoed in Ridderkerk.					
Bestuurlijk belang					
Vertegenwoordiging in het bestuur door de wethouders Sport, Maatschappelijk vastgoed en Financiën.					
Actuele ontwikkelingen					
Renovatie danwel nieuwbouw van het zwembad De Fakkel. Het advies wordt voor de zomer van 2024 verwacht.					
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente		
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal		
<i>Eigen vermogen</i>	niet bekend	niet bekend	Leningen/garantstellingen		
<i>Vreemd vermogen</i>	niet bekend	niet bekend	Bijdrage gemeente 2024		-1.946.600
<i>Resultaat 2024</i>	niet bekend				
Risico's					
SSR heeft nog steeds te maken met zeer hoge gas- en elektriciteitsprijzen voor alle accommodaties, maar vooral voor het zwembad De Fakkel. Onzekerheid over regeling ter compensatie vanuit het Rijk.					

Centrum Jeugd & Gezin Rijnmond (CJG)		Vestigingsplaats Rotterdam		Stichting	
Deelnemende partijen	Albrandswaard, Barendrecht, Goeree-Overflakkee, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Voorne aan Zee.				
Stemverhouding	3,6%				
Openbaar belang					
CJG Rijnmond treedt op als uitvoerder van de wettelijke gemeentelijke taken op het gebied van de jeugdgezondheidszorg. Het CJG is de plek waar ouders en verzorgers, kinderen, jongeren en professionals terecht kunnen voor ondersteuning en advies over opgroeien, opvoeden en gezondheid.					
Bestuurlijk belang					
Vertegenwoordiging in de Raad voor het Publiek Belang					
Actuele ontwikkelingen					
Stabiel					
Financiële positie – Verbonden partij			Financieel belang – Gemeente		
	01-01-2024	31-12-2024	Aandelenkapitaal		
<i>Eigen vermogen</i>			Leningen/garantstellingen		
<i>Vreemd vermogen</i>			Bijdrage gemeente 2024		-1.790.600
<i>Resultaat 2024</i>					
Risico's					

Onverwachte kostenstijgingen door overheidsmaatregelen of verhoging van premies, beperkte beschikbaarheid zorgprofessionals op de arbeidsmarkt, ziekteverzuim, discrepantie tussen toekomstig profiel personeel versus huidig personeelsbestand, onvoldoende informatiebeveiliging, implementatie CJG Next.

Paragraaf 7 Grondbeleid

Doel

- *Algemeen doel:* met de informatie uit deze paragraaf kan de gemeenteraad beleidslijnen vast- en bijstellen. Het is een middel om te sturen.
- *Specifiek doel:* regie houden op ruimtelijke ontwikkelingen in onze gemeente, zowel inhoudelijk als financieel.
- *Achtergrondinformatie:* via grondbeleid kunnen we bij het uitvoeren van bepaalde programma's uit deze begroting meer bepalen. Bijvoorbeeld over thema's als groen, water, wonen, werken en recreëren. Tegelijkertijd kan het grondbeleid zowel tot (extra) baten als (extra) lasten leiden. Deze eventuele baten en lasten, en de financiële risico's van het grondbeleid zijn van groot belang voor de totale financiële positie van de gemeente.

Inleiding

Aan het in exploitatie brengen van gronden door de gemeente zijn financiële risico's verbonden. Zowel aan de kostenkant (grondverwerving, bouw- en woonrijp maken, bodemsaneringen en financieringskosten) als aan de opbrengstenkant (grondverkoop woningbouw en bedrijventerreinen). Daarmee moeten wij rekening houden bij het in exploitatie brengen van grond.

Niet alleen de gemeente kan grond in exploitatie brengen. Ook marktpartijen kunnen grond in exploitatie brengen. Bij exploitatie door marktpartijen is de gemeente verplicht om de gemeentelijke kosten te verhalen op de exploitant. Deze kosten zijn wettelijk vastgelegd en daardoor beperkt. Dit leidt ertoe dat we soms niet alle gemaakte kosten kunnen verhalen. Daardoor ontstaan er dus ook risico's voor de gemeente bij de exploitatie van grond door marktpartijen.

In deze paragraaf beschrijven wij een actueel beeld:

- Van het te verwachten eindresultaat van de in exploitatie genomen complexen, en;
- De risico's die er zijn ten aanzien van het behalen van deze eindresultaten.

Visie op het grondbeleid in relatie tot de realisatie van de doelstellingen uit de programma's

Het gemeentelijke grondbeleid is vastgelegd in de door de gemeenteraad op 19 november 2020 vastgestelde Nota Grondbeleid 2020 – 2023. Ridderkerk voert in sommige gevallen een actief grondbeleid. Dit betekent dat de gemeente actief locaties (her)ontwikkelt om zodoende de gewenste ruimtelijke ontwikkeling te bewerkstelligen. Niet altijd is de gemeente eigenaar van de grond. Wanneer een ontwikkeling wel gewenst is sluiten we daarover een anterieure overeenkomst ex artikel 6.24 Wet ruimtelijke ordening met derden. Soms in combinatie met een samenwerkingsovereenkomst.

Dit leidt tot:

- Een verantwoorde strategie voor aankoop van grond.
- Een verantwoord financieel beheer over de grond die de gemeente in bezit heeft.
- Een actieve rol in de planontwikkeling in samenwerking met marktpartijen.
- Uitgifte van bouwrijp gemaakte grond, meestal door verkoop, incidenteel door erfpacht.

Strategische aankopen

Het kan voorkomen dat bij het aankopen van gronden om strategische redenen snelle actie is geboden. Dit kan betekenen dat er geen tijd is om het gebruikelijke traject - bestemmingsplan, exploitatieopzet - met de gemeenteraad te doorlopen. In dat geval is het college gemachtigd de gronden aan te kopen. Het college overlegt hier dan eerst over met het Presidium.

Financiële risico's

Algemeen

Een prognose van de uitkomst van de totale grondexploitatie is hieronder opgenomen. Deze prognose is geactualiseerd op basis van geactualiseerde parameters voor de grondexploitatie. De parameters zijn:

- Rentepercentage 1,21% per jaar.
- Kostenstijgingen 6% 2023, 4% 2024/2025 en 2% 2026 en verder.
- Opbrengstenstijgingen 0% 2023/2024, 1% 2025 en 2% 2026 en verder.

Daarnaast zijn de exploitaties Het Zand en Cornelisland herzien in het kader van de Meerjarenprognose Grondexploitaties 2023 (MPG). Ook zijn deze geactualiseerde grondexploitaties op 29 juni 2023 door de raad vastgesteld.

Verder heeft de raad op 8 juni 2023 de nieuwe grondexploitatie Prunuslaan vastgesteld, die in de Meerjarenprognose Grondexploitaties 2024 zal worden meegenomen. Tenslotte wordt op dit moment de Beverbol-locatie voorbereid om in exploitatie te worden genomen, een locatie die is opgenomen in de Notitie grondposities. De verwachting is dat deze locatie een positief resultaat zal opleveren.

Prognose en analyse van de grondexploitaties

Grondexploitatie	Prognose afsluitingsjaar	Korte toelichting/stand van zaken (onder andere inzake winstneming of verlies)
Cornelisland	2023	Bedrijfsterrein is nagenoeg bouw- en woonrijp. Behoudens twee locaties van de voormalige vrachtwagenparkeerplaats zijn alle gronden verkocht of in optie uitgegeven. In totaal wordt een winst verwacht van € 17.539.000. Hiervan is € 15.237.000 in de jaren 2017 tot en met 2022 tussentijds al gerealiseerd.
Het Zand	2024	Het woonrijp maken van fase 7 en het aanleggen van de fietsverbinding naar de Donkerslootweg zijn in voorbereiding en zullen medio 2023 zijn aanbesteed en gegund. Prognose is dat dit binnen de gestelde budgetten kan plaatsvinden.
Prunuslaan	2025	Het woonprogramma bestaat uit zorg- en sociale woningen. De omgevingsvergunning zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2024 worden afgegeven, waarna met de bouwactiviteiten kan worden gestart. In totaal wordt er een positief resultaat van ongeveer €400.000 verwacht.

Cornelisland

Stand van zaken project

De belangstelling van bedrijven om zich te vestigen op Cornelisland is groot. Dat blijkt ook uit de vele grondverkoop in vooral 2018 en 2019. Momenteel is er nog een perceel in optie en resteert alleen nog het tijdelijke vrachtwagenparkeerterrein, dat na ontmanteling bouwrijp wordt gemaakt en uitgegeven. Deze uitgifte zal naar verwachting in het vierde kwartaal plaatsvinden. Naar aanleiding van taxatie dit jaar zal de grondopbrengst met circa € 60.000 toenemen. Het gebied is grotendeels bouw- en woonrijp gemaakt.

Voor het najaar staat de aanplant van groen en de aanleg van een langzaam verkeersverbinding naar Rotterdam gepland voor uitvoering.

Risico's

Grote delen van Cornelisland zijn al bouw- en woonrijp gemaakt. In de ramingen van de nog te maken kosten zitten daarom niet veel risico's meer. Door de omvangrijke grondverkoop in de afgelopen jaren, is intussen een hoge opbrengst gerealiseerd. Hierdoor is de boekwaarde van de grondexploitatie intussen negatief geworden (meer opbrengsten dan kosten). Dit is gunstig voor de financieringskosten. Ook is de afgelopen jaren tussentijds winst genomen. Er zijn geen noemenswaardige risico's meer verbonden aan deze grondexploitatie.

Het Zand

Stand van zaken project

Het appartementengebouw in de zesde fase (58 appartementen) is in mei 2023 opgeleverd. Het terrein rondom het gebouw en de aanliggende is woonrijp gemaakt. Het groen zal in het komende plantseizoen worden aangebracht. De speelrichting zal in het najaar worden gerealiseerd.

De eindafrekening (nabetaling) van de grondverkoop met 26 grondgebonden woningen (fase 7 - Knarrenhof) heeft inmiddels plaatsgevonden. Deze woningen zijn in aanbouw. De oplevering wordt uiterlijk begin vierde kwartaal 2023 verwacht.

Het woonrijp maken van fase 7 en de fietsbrug 't Zand en fietsenhelling zijn de laatste civiele onderdelen die nog gerealiseerd moeten worden. De voorbereidingen verlopen nu positief en de prognose is dat de onderdelen binnen de financiële kaders van de GREX gerealiseerd kunnen worden.

Het planonderdeel Driehoek Het Zand (projectnaam Binnenrijk), bestaande uit 91 appartementen en 42 eengezinswoningen, verdeeld over drie bouwblokken is gestart.

Het openbaar gebied van het blok gelegen aan de rotonde Erasmuslaan/Vlietlaan zal in 2023 nog worden aangelegd. Het restant volgt na oplevering van de andere bouwblokken in 2024.

Risico's

In de jaarrekening 2022 is de voorziening met € 478.000 verlaagd van € 641.000 naar € 163.000. Deze verbetering van het negatieve resultaat is grotendeels veroorzaakt door een wijziging van de doorbelastingsystematiek van uren en door het deels vrijvallen van de civiele kostenraming.

Prunuslaan

Stand van zaken project

De gemeente en de ontwikkelende partijen Wooncompas en Stichting Siloah wensen een begeleid wonen complex te realiseren, gecombineerd met sociale woningbouw voor Wooncompas. Het voornemen is om 36 zorgwoningen en 27 sociale huurwoningen te realiseren. Het betreft hier verkoop van gemeentegrond in bouw- en woonrijp gemaakte staat, Hiervoor is een gemeentelijke

grondexploitatie opgesteld die op 7 juni 2023 door de raad is geopend en is vastgesteld. De financiële gevolgen worden verwerkt in de Meerjarenprognose Grondexploitaties (MPG) 2024 en de 2e Tussenrapportage 2023. Verder hebben partijen medio 2023 een gronduitgifte overeenkomst ondertekend.

Risico's

In de grondexploitatie is rekening gehouden met een totaal risicobedrag van € 66.000 dat grotendeels wordt veroorzaakt door hogere plankosten bij een eventuele vertraging van het project.

Onderbouwing winstneming of verlies

Winstneming

Voor het nemen van winst in grondexploitaties zijn voorschriften opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording. Deze voorschriften gelden vanaf 1 januari 2017. De gemeente is verplicht tussentijds winst te nemen op basis van het percentage gerealiseerde kosten en het percentage gerealiseerde opbrengsten.

Bij realisatie van:

- 20% van de geraamde opbrengst, en;
- 70% van de geraamde kosten, dient;
- 14% (20% * 70%) van de geraamde winst genomen te worden aan het eind van het betreffende jaar.

Tussentijdse winstnemingen worden verantwoord in de jaarrekening. Bij afsluiting van een grondexploitatie vindt de eindafrekening plaats. Dit is meestal aan het einde van het boekjaar, bij het opstellen van jaarrekening.

Verlies

Als in een grondexploitatie een verlies wordt verwacht, wordt een verliesvoorziening getroffen ter hoogte van het te verwachten verlies. Het verlies wordt genomen bij afsluiting van een grondexploitatie. Meestal vindt dit plaats aan het einde van een boekjaar, bij het opstellen van de jaarrekening. De getroffen verliesvoorziening wordt dan aangewend om het verlies te dekken. Soms is er sprake van een verschil tussen het daadwerkelijke verlies en de getroffen verliesvoorziening. In zo'n geval komt het verschil ten gunste of ten laste van het resultaat van de jaarrekening.

Paragraaf 8 Openbaarheid

Inleiding

De Wet Open Overheid (Woo), ingangsdatum 1 mei 2022, legt aan bestuursorganen een aantal verplichtingen op. Eén van deze verplichtingen betreft het geven van een impuls aan openbaarheid door in de begroting aan te geven hoe rekening wordt gehouden met de bepalingen uit de Woo. Deze paragraaf is de invulling van deze verplichting voor de begroting 2024.

De Wet Open Overheid kent, samengevat, een viertal belangrijke aspecten:

1. De verplichting voor ieder bestuursorgaan om een Woo-contactfunctionaris aan te wijzen.
2. Verplichtingen gericht op passieve openbaarmaking.
3. Verplichtingen gericht op actieve openbaarmaking.
4. Het op orde brengen van de (digitale) informatiehuishouding.

Het kabinet heeft in de meicirculaire gemeentefonds 2021 zowel incidenteel als structureel budget opgenomen voor de implementatie van de Woo. Ook voor 2024 is budget beschikbaar gesteld.

Woo contactfunctionaris en Passieve openbaarmaking

Dit betreft lopende zaken waar in 2024 geen structurele veranderingen of investeringen te verwachten zijn.

Actieve openbaarmaking

De Woo stelt de verplichting om elf benoemde informatiecategorieën actief te publiceren. Deze verplichting zal niet voor alle elf categorieën tegelijk gelden. Over de ingangsdatum – deze wordt bij Koninklijke Besluiten per informatiecategorie genomen - is nog geen zekerheid tijdens het schrijven van deze openbaarheidsparagraaf. De verwachting is dat enkele van de informatiecategorieën in 2024 gepubliceerd zullen moeten worden. Dit zal investeringen vereisen in software en aanpassingen in werkwijzen en daarmee opleiding en training.

Categorie	Status
Organisatiegegevens	Worden gepubliceerd via website
Raadsstukken	Worden gepubliceerd via website
Convenanten	Worden gepubliceerd via website
Woo-verzoeken	Worden gepubliceerd via website
Wet- en regelgeving	Worden gepubliceerd
Bestuurstukken	tranche-2
Onderzoeken	tranche-2
Beschikkingen	tranche-3
Klachten	tranche-2
Jaarplannen en verslagen	tranche-3
Adviezen van adviescolleges	tranche-3

Informatiehuishouding op orde

De Woo verplicht dat de digitale informatiehuishouding binnen acht jaar – vanaf mei 2022 - op orde wordt gebracht. In de Archiefregeling wordt uiteengezet wat een overheidsorgaan moet doen om archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en houden. De Woo gaat nog een stapje verder. In de Woo staat in artikel 6.2.2 dat er een meerjarenplan moet worden opgesteld om de digitale informatiehuishouding op orde te brengen. De VNG heeft een meerjarenplan voor gemeenten opgeleverd. Dit meerjarenplan gaat in op de Woo, verplichtingen die vanuit wet- en regelgeving gelden voor gemeenten, de activiteiten van de VNG op het gebied van "informatievoorziening op orde en informatie over financiering", planning en governance. Dit plan bevat onder andere een opsomming van eisen die van belang zijn om aan de wet te voldoen, maar geen actieplan. Een dergelijk actieplan hebben wij zelf opgesteld.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

Hieronder treft u het totaaloverzicht van de ramingen van baten en lasten en een overzicht van de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. Deze gegevens vindt u ook terug in de beleidsbegroting onder het kopje 'Wat mag het kosten?' opgenomen in de programma's. Door het samenvoegen van de losse onderdelen is er beter zicht op de baten en lasten van de totale begroting.

Overzicht van de exploitatie (NS)

Exploitatie	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Bestuur en ondersteuning							
Lasten	-6.791.540	-9.806.300	-10.300.600	-5.609.500	-5.496.900	-5.487.700	-5.461.300
Baten	2.874.846	1.284.600	1.297.900	963.800	963.800	963.800	963.800
Totaal 1 Bestuur en ondersteuning	-3.916.694	-8.521.700	-9.002.700	-4.645.700	-4.533.100	-4.523.900	-4.497.500
2 Veiligheid							
Lasten	-4.065.392	-4.925.000	-4.657.500	-5.335.900	-5.780.300	-6.036.400	-6.036.700
Baten	1.590.348	1.216.500	34.500	35.100	35.100	35.100	35.100
Totaal 2 Veiligheid	-2.475.044	-3.708.500	-4.623.000	-5.300.800	-5.745.200	-6.001.300	-6.001.600
3 Verkeer, vervoer en waterstaat							
Lasten	-10.352.118	-11.841.050	-12.308.450	-12.107.400	-12.603.800	-13.304.800	-13.330.900
Baten	1.676.139	1.252.700	1.252.700	1.071.300	574.300	531.300	538.800
Totaal 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	-8.675.979	-10.588.350	-11.055.750	-11.036.100	-12.029.500	-12.773.500	-12.792.100
4 Economie							
Lasten	-2.747.144	-2.881.400	-6.282.800	-910.900	-910.600	-910.600	-910.800
Baten	1.445.194	1.372.700	5.620.400	481.800	481.800	481.800	481.800
Totaal 4 Economie	-1.301.950	-1.508.700	-6.624.000	-429.100	-428.800	-428.800	-429.000
5 Onderwijs							
Lasten	-3.243.806	-4.460.700	-8.305.000	-5.830.100	-6.229.700	-6.911.600	-6.519.900
Baten	1.759.390	2.335.300	2.335.300	588.600	612.600	662.100	661.800
Totaal 5 Onderwijs	-1.484.416	-2.125.400	-5.969.700	-5.241.500	-5.617.100	-6.249.500	-5.858.100
6 Sport, cultuur en recreatie							
Lasten	-10.278.867	-11.042.300	-17.028.600	-15.848.300	-15.739.100	-15.913.700	-15.732.700
Baten	157.192	46.200	1.646.400	1.960.300	1.960.300	1.950.800	1.680.100
Totaal 6 Sport, cultuur en recreatie	-10.121.675	-10.996.100	-15.382.200	-13.888.000	-13.778.800	-13.962.900	-14.052.600
7 Sociaal Domein							
Lasten	-63.667.747	-65.356.500	-63.077.600	-58.403.700	-58.816.400	-58.416.000	-58.407.900
Baten	18.575.193	19.532.900	19.532.900	14.614.300	14.338.300	14.965.300	14.958.300
Totaal 7 Sociaal Domein	-45.092.554	-45.823.600	-43.544.700	-43.789.400	-44.478.100	-43.450.700	-43.449.600
8 Volksgezondheid en milieu							
Lasten	-13.816.598	-16.304.700	-19.504.500	-19.702.500	-19.716.300	-19.595.300	-19.667.500
Baten	13.047.318	13.628.100	15.072.400	16.195.000	16.259.800	16.242.000	16.352.500
Totaal 8 Volksgezondheid en milieu	-769.280	-2.676.600	-4.432.100	-3.507.500	-3.456.500	-3.353.300	-3.315.000
9 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing							
Lasten	-21.662.100	-21.932.500	-4.726.600	-4.886.700	-3.399.500	-3.219.300	-3.219.500
Baten	11.412.475	10.338.500	3.190.800	2.813.000	1.380.000	1.380.000	1.380.000

Totaal 9 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	-10.249.625	-11.594.000	-1.535.800	-2.073.700	-2.019.500	-1.839.300	-1.839.500
Niet in de programma's opgenomen baten en lasten							
Lasten	-17.283.542	-18.458.400	-20.787.200	-27.669.400	-27.060.200	-26.185.400	-26.268.100
Baten	102.829.734	101.388.150	102.382.350	119.708.800	121.676.600	114.550.300	114.438.000
Totaal Niet in de programma's opgenomen baten en lasten	85.547.709	82.929.750	81.595.150	92.039.400	94.616.400	88.364.900	88.169.900
Saldo van baten en lasten	1.460.493	-14.613.200	-14.613.200	2.127.600	2.529.800	-4.218.300	-4.065.100

Overzicht van de reservemutaties (NS)

Reservemutaties	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
1 Bestuur en ondersteuning							
Storting	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Onttrekking	461.208	1.336.200	1.336.200	0	0	0	0
Totaal 1 Bestuur en ondersteuning	412.708	1.287.700	1.287.700	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
2 Veiligheid							
Onttrekking	0	47.000	47.000	0	0	0	0
Totaal 2 Veiligheid	0	47.000	47.000	0	0	0	0
3 Verkeer, vervoer en waterstaat							
Storting	-2.368.600	-1.203.600	-1.203.600	-1.117.600	-1.117.600	-1.117.600	-1.117.600
Onttrekking	3.573.227	2.466.000	2.466.000	1.429.800	1.380.500	1.381.100	1.381.800
Totaal 3 Verkeer, vervoer en waterstaat	1.204.627	1.262.400	1.262.400	312.200	262.900	263.500	264.200
4 Economie							
Onttrekking	34.186	100.000	100.000	0	0	0	0
Totaal 04 Economie	34.186	100.000	100.000	0	0	0	0
5 Onderwijs							
Onttrekking	0	50.000	0	0	0	0	0
Totaal 5 Onderwijs	0	50.000	0	0	0	0	0
6 Sport, cultuur en recreatie							
Storting	-2.100	-817.200	-817.200	-263.700	-255.000	-255.000	-255.000
Onttrekking	422.614	1.957.600	1.957.600	804.200	541.600	541.600	309.600
Totaal 6 Sport, cultuur en recreatie	420.514	1.140.400	1.140.400	540.500	286.600	286.600	54.600
7 Sociaal Domein							
Storting	-1.000.000	0	0	0	0	0	0
Onttrekking	1.489.058	1.078.000	1.078.000	418.500	246.000	0	0
Totaal 7 Sociaal Domein	489.058	1.078.000	1.078.000	418.500	246.000	0	0
8 Volksgezondheid en milieu							
Onttrekking	1.179.131	1.470.600	1.470.600	72.600	10.600	10.600	10.600
Totaal 8 Volksgezondheid en milieu	1.179.131	1.470.600	1.470.600	72.600	10.600	10.600	10.600
9 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing							
Storting	-693.600	-1.192.400	-1.192.400	-478.800	-478.800	-478.800	-478.800
Onttrekking	866.571	2.233.800	2.233.800	388.800	334.000	223.900	161.800
Totaal 9 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	172.971	1.041.400	1.041.400	-90.000	-144.800	-254.900	-317.000

Niet in de programma's opgenomen baten en lasten							
Stortingen	0	0	0	-463.600	-463.600	-463.600	-463.600
Onttrekkingen	1.655.511	4.216.000	4.216.000	2.923.000	2.725.100	2.547.600	2.370.000
Totaal 13 Niet in de programma's opgenomen baten en lasten	1.655.511	4.216.000	4.216.000	2.459.400	2.261.500	2.084.000	1.906.400
Saldo van stortingen en onttrekkingen	5.568.705	11.693.500	11.693.500	3.664.700	2.874.300	2.341.300	1.870.300

Overzicht van het saldo (NS)

Saldo	Realisatie 2022	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2023 na wijziging NS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	-153.907.336	-167.008.850	-167.008.850	-156.304.400	-155.752.800	-155.980.800	-155.555.300
Baten	155.367.828	152.395.650	152.395.650	158.432.000	158.282.600	151.762.500	151.490.200
Stortingen	-4.112.800	-3.261.700	-3.261.700	-2.372.200	-2.363.500	-2.363.500	-2.363.500
Onttrekkingen	9.681.505	14.955.200	14.955.200	6.036.900	5.237.800	4.704.800	4.233.800
Saldo	7.029.197	-2.919.700	-2.919.700	5.792.300	5.404.100	-1.877.000	-2.194.800

Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten van een gemeente waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. In tegenstelling tot specifieke dekkingsmiddelen kan een gemeente algemene dekkingsmiddelen dus vrij besteden.

Omschrijving	2023*	2024	2025	2026	2027
Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is	13.102.500	14.228.300	14.404.700	14.490.800	14.567.400
Algemene uitkeringen	86.874.050	95.845.000	97.805.000	91.067.000	90.877.000
Dividend	401.800	401.800	401.800	401.800	401.800
Saldo van de financieringsfunctie	220.900	225.800	227.000	228.100	229.200
Overige dekkingsmiddelen	3.800	3.900	3.900	3.900	3.900
Totaal	100.603.050	110.704.800	112.842.400	106.191.600	106.079.300

* Begroting na wijziging

Overzicht van de kosten van overhead

Overheadkosten zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Dit betekent dat alle bedrijfskosten die direct verbonden zijn aan activiteiten/taken/producten die gericht zijn op de externe klant, niet tot overhead behoren.

Omschrijving	2023*	2024	2025	2026	2027
Bestuursondersteuning	-170.200	-174.200	-174.200	-174.200	-174.200
Communicatie en voorlichting	-144.700	-123.500	-123.500	-123.500	-123.500
Gemeente-app	-16.500	-16.300	-16.100	-16.000	0
Huisvesting gemeentehuis	-1.930.500	-1.336.500	-1.335.400	-1.326.400	-1.321.100
Juridische zaken	-153.900	-158.800	-158.800	-158.800	-158.800
Overhead vanuit de BAR-organisatie	-13.998.900	-11.400.400	-11.109.900	-11.096.200	-11.159.900
Representatie en overige kosten	-32.900	-34.000	-34.000	-34.000	-34.000
Nieuwe organisatie Ridderkerk	-20.000	0	0	0	0
Toegankelijkheid websites	-30.000	-31.000	-31.000	-31.000	-31.000
Overhead vanuit eigen organisatie		-3.500.900	-3.500.900	-3.500.900	-3.500.900
Totaal	-16.497.600	-16.775.600	-16.483.800	-16.461.000	-16.503.400

* Begroting na wijziging

De mutaties in de post Huisvesting gemeentehuis worden veroorzaakt door fluctuaties in de kosten voor het onderhoud van het gemeentehuis.

Bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting

Omschrijving	2023*	2024	2025	2026	2027
--------------	-------	------	------	------	------

Heffing vennootschapsbelasting	-66.000	-68.100	-68.100	-68.100	-68.100
Totaal	-66.000	-68.100	-68.100	-68.100	-68.100

* Begroting na wijziging

Bedrag voor onvoorzien

Het is een verplichting om de post Onvoorzien op te nemen in de begroting. De omvang van het budget is echter niet wettelijk vastgelegd.

Omschrijving	2023*	2024	2025	2026	2027
Onvoorzien	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000
Totaal	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000

* Begroting na wijziging

Toelichting op overzicht baten en lasten

Gronden waarop de ramingen zijn gebaseerd

Doorwerking structurele effecten uit P&C-documenten

De structurele effecten uit de jaarrekening 2022 en 1e Tussenrapportage 2023 zijn onderdeel van de primitieve begroting 2024.

Investerings 2024-2027

Voor de begroting 2024 wordt volgens de nota Activabeleid 2021 een investeringslijst 2024-2027 opgesteld. Een realistische planning van deze investeringen moet leiden tot een evenwichtige spreiding over de planperiode. De kapitaallasten zijn gerekend vanaf 1 januari van het jaar ná oplevering van de investering.

Indexering eigen begroting - consumentenprijsindex op prijs- en loonstijging-gevoelige uitgaven

Om de (inflatie-gevoelige) budgetten gedeeltelijk mee te laten groeien met de stijging van de inflatie wordt op basis van de prognose van het Centraal Plan Bureau (CPB) in het jaarlijks Centraal Economisch Plan van maart 2023 het inflatiepercentage van de Geharmoniseerde consumentenprijsindex (HICP) gebruikt. Dit percentage bedraagt voor het begrotingsjaar 2024 3,2%.

Regionale indexering (vier grote) gemeenschappelijke regelingen

In december 2022 heeft het college ingestemd met de door de Kring van gemeentesecretarissen voorgestelde financiële kaders voor de op te stellen begrotingen 2024 door gemeenschappelijke regelingen VRR, GGD, DCMR en GRJR binnen de regio Rotterdam-Rijnmond. Dit betekent een (totale) inflatiecorrectie van 8,4%, waarbij ook de afgelopen drie jaren zijn geactualiseerd op basis van de werkelijke inflatiecijfers.

Voor de MRDH geldt een afwijkend percentage. Regio Haaglanden coördineert de indexering van de inwonersbijdrage aan het programma Economisch Vestigingsklimaat. Deze indexering komt voor 2024 uit op 6,7% voor loonkosten en 12,2% voor materiële kosten.

Indexering van (belasting)tarieven en heffingen

Belastingen en heffingen worden conform het tarievenbeleid met de inflatie gecorrigeerd dan wel trendmatig verhoogd. Daarnaast wordt bij de opbrengsten rekening gehouden met de woningbouwplanning (areaaluitbreiding) en verminderingen op aanslagen (in verband met bezwaren). Voor het bepalen van de hoogte en de samenstelling van de tarieven voor (gebonden) heffingen, zoals riool- en afvalstoffenheffing en lijkbezorgingsrechten wordt uitgegaan van maximaal kostendekkende tarieven.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds

De algemene uitkering in de begroting 2024 is berekend op basis van de meicirculaire 2023, gebaseerd op de Voorjaarsnota van het Rijk.

Marktrente financieringstekort

De marktrente voor het te berekenen financieringstekort wordt gebaseerd op de rente (ontwikkelingen) in april 2023 op basis van een 20-jarige lening met jaarlijkse aflossing: 3,5% meerjarig voor nieuw af te sluiten leningen.

Rente grondexploitaties

In de Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG) van maart 2023 zijn de laatste voorschriften uit het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) toegepast. Op basis van de berekening in de jaarrekening 2022 wordt in het (meest actuele) MPG 2023 1,21% rente toegerekend aan de grondbedrijfcomplexen.

Rente investeringen (omslagrente)

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat rente via de taakvelden wordt toegerekend aan de programma's. Door gebruik te maken van een renteomslag wordt de manier van verantwoorden van de rente in de begroting geharmoniseerd. De gehanteerde omslagrente mag niet meer dan 0,5% afwijken van de berekende omslagrente. Voor 2024 hanteren we een omslagpercentage van afgerond 1,1% (voorlopig nog hetzelfde percentage als bij de begroting 2023).

Samenvatting en analyse op hoofdlijnen

Toelichtingen

De toelichtingen bij het overzicht van baten en lasten geven het verschil weer van de gewijzigde begroting 2023 en de begroting 2024.

Onderstaande tabel bevatten een opsomming van de financiële mutaties in de begroting.

Nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
	Begrotingssaldo tot en met structurele gevolgen 1e Tussenrapportage 2023	831.150	1.246.550	-	-
				3.981.650	3.026.350
	Indexering begroting 2024-2027	-	-	-	-
		1.763.300	1.713.500	1.696.500	1.696.500
	Mutaties in kapitaallasten Investerings	544.200	424.400	-549.900	-520.000
Pers.	Omgevingswet, regelanalist, modelleur, casemanager	-241.500	-241.500	-241.500	-241.500
Pers.	Doorontwikkeling Toezicht en handhaving Wmo en Jeugdwet	-110.000	-110.000	-110.000	-110.000
Pers.	Data-analist+regisseur ondermijning	-199.100	-199.100	-199.100	-199.100
Pers.	Storting in voorziening Verlofsparen	-140.200	-140.200	-140.200	-140.200
Pers.	Storting in voorziening Regeling Vervroegd Uittreden	-93.500	-93.500	-93.500	-93.500
1	Herrekening personeelslasten bestuur en ondersteuning	-50.700	-50.700	-50.700	-50.700
1	Verhoging bijdrage VNG (incl. GGU bijdrage)	-28.900	-28.900	-28.900	-28.900
1	Toename inkomsten uit aantal aanvragen documenten publiekszaken	431.300	431.300	431.300	431.300
1	Toename afdrachten uit aantal aanvragen documenten publiekszaken	-237.100	-237.100	-237.100	-237.100
2	Verhoging bijdrage Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond	-411.200	-699.400	-846.600	-846.600
5	Openbaar basisonderwijs, Bijstelling huurinkomsten ivm uitstel oplevering nieuwbouw IKC De Noord en overheveling huurinkomsten de Driemaster naar bijzonder basisonderwijs	-88.500	-64.000	-14.500	-14.800
5	Aanvullend incidenteel budget voor huur gebouwen en terreinen ivm gestegen prijzen	-40.000			
5	Tijdelijke huisvesting CBS De Wingerd	-175.000	-215.000	-360.000	
6	SPUK Brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches	280.200	280.200	270.700	
6	Eenmalige bijdrage verhuis- en inrichtingskosten Muziekschool		-30.000		
7/8	Verhoging bijdrage Centrum Jeugd en Gezin	-164.600	-164.600	-164.600	-164.600
7	Extra inzet wijkteam Toegang en backoffice Jeugd	-184.800	-184.800	-184.800	-184.800
7	Bijstelling raming voor kwijtscheldingen i.v.m. prijsstijging	-130.000	-130.000	-130.000	-130.000
7	Eigen bijdragen Wmo ingevolge meicirculaire gemeentefonds 2023		-276.000	351.000	344.000
7	Integraal zorgakkoord ingevolge meicirculaire gemeentefonds 2023		-302.000	-289.000	-283.000
7	Verhoging bijdrage GR Jeugdhulp Rijnmond	-	-	-	-
		1.067.400	1.067.400	1.067.400	1.067.400
8	Verhoging bijdrage GGD Rotterdam	-120.600	-120.600	-120.600	-120.600
8	Mutaties riolen, gemalen en kolkenreinigen ingevolge het Plan Stedelijk Water	-502.300	-502.300	-502.300	-594.300
8	Mutaties opbrengst rioolheffing	-6.500	-70.700	-215.600	-85.500
8	Mutatie storting/onttrekking voorziening bekleemde middelen riolering	716.500	778.400	924.200	896.000
8	Correctie ramingen afval obv NV BAR Afvalbeheer	170.900	170.900	170.900	170.900
8	Mutaties opbrengst afvalstoffenheffing	-243.800	-212.500	-228.700	-218.300
8	Structureel budget voor bodemtaken ingevolge de Omgevingswet, bijdrage DCMR cf. begroting	-170.000	-170.000	-170.000	-170.000
8	Structurele aframing budget algemene kosten milieubeheer	28.400	28.400	28.400	28.400
8	Lasten en baten CDOKE-middelen bedoeld om de uitvoeringscapaciteit voor klimaat- en energiebeleid van de gemeente te ondersteunen.	64.300	-881.500	-881.500	-881.500
8	Idem	873.700	881.500	881.500	881.500
8	Aframing dekking uit reserve warmtevisie (klimaatgelden)	-938.000			
9	Extra lasten voor de implementatie van de Omgevingswet: opstellen participatiebeleid ruimtelijke projecten, transitieplan Omgevingsplan en beleidscyclus inrichten: monitoring en evaluatie.	-110.000	-80.000	-50.000	-50.000
9	Omgevingswet, programmamanager	-149.500	-149.500		
9	Invulling voor extra werkzaamheden applicatiebeheer en Omgevingswet vanaf 2024 (Overheveling uit de BAR-begroting)	-45.700	-45.700	-45.700	-45.700
Bu	Huur en overige lasten verbouwing gemeentewerf	-327.500	-327.500	-327.500	-327.500
Bu	Mutaties OZB-opbrengst woningen en niet-woningen	507.100	449.300	166.200	242.800
Bu	Mutaties algemene uitkering gemeentefonds	9.162.100	9.014.400	7.858.500	6.441.500
	Overheveling BAR-mut. incl. materieel (BAR nieuw + personeelsk. + materieel versus afram BAR-oud)	2.950	246.450	2.050	-67.350

Diverse kleine mutaties < € 25.000	-80.800	-39.700	-33.900	-35.400
Totaal begroting incl. verwerkte mutaties	5.792.300	5.404.100	-	-
			1.877.000	2.194.800

Personeelslasten

Implementatie Omgevingswet

In het kader van implementatie van de Omgevingswet wordt voor een modelleur Omgevingsplan, case manager en regelanalist toepasbare regels, met ingang van 2024 structureel budget geraamd.

Doorontwikkeling toezicht en handhaving Wmo en Jeugdwet

We zetten de middelen in voor de uitbreiding van de capaciteit van de toezichthouders Wmo en Jeugdwet. Met de inzet van deze toezichthouders zetten we verder in op:

- Het versterken van de poortwachtersfunctie van de gemeente bij de inkoop van zorg in natura, door onder andere het doen van preventieve controles en onderzoeken naar (nieuwe) inschrijvers.
- De doorontwikkeling van het toezicht en de handhaving voor de Jeugdwet en het structureel toezicht houden op de Jeugdwet.
- Het kunnen doorzetten in het onderzoek en de handhaving naar aanleiding van signalen en meldingen en daadwerkelijk, indien nodig, (juridische) maatregelen te kunnen nemen: stopzetten van toewijzingen, beëindigen van contracten, terugvorderen van gelden. Dergelijke stappen vergen zorgvuldigheid, proportionaliteit, expertise en zijn vaak langdurig en intensief.

Uitbreiding op ondermijning en data-analist OOV

In 2024 wordt een nieuw integraal veiligheidsbeleid (IVB) opgesteld. Vooruitlopend hierop gaan we ondermijning op bedrijventerreinen en in woonwijken programmatisch aanpakken. Om dit te realiseren gaan we onze informatiepositie versterken en verbeteren. Dit gaan we doen door onze formatie op ondermijning uit te breiden met een regisseur ondermijning en een data-analist.

Vooruitlopend op de visie data-gedreven werken en het implementeren daarvan zal de data-analist ingezet worden voor het opzetten van data-gedreven werken op het gebied van openbare orde en veiligheid.

Storting in nieuw te vormen voorzieningen verlofsparen en Regeling Vervroegd Uittreden (RVU)

Uit de overkomst van personeel uit de BAR-organisatie naar Ridderkerk moeten twee voorzieningen worden gevormd.

De voorziening verlofsparen moet worden gevormd voor de in de cao-gemeenten 2021-2022 geboden mogelijkheid aan de medewerkers om vanaf 1 januari 2022 bovenwettelijke vakantie-uren te sparen.

De voorziening Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) moet worden gevormd voor de per 1 januari 2021 in werking getreden wet "Bedrag ineens, RVU en verlofsparen". Reeds opgebouwde tegoeden komen over uit de BAR naar Ridderkerk.

Gedurende de jaren 2021 tot en met 2025 kan de werkgever aan werknemers, die zich onvoldoende hebben kunnen voorbereiden op de verhoging van de AOW-leeftijd en die niet in staat zijn gezond werkend de AOW-leeftijd te bereiken, de mogelijkheid bieden eerder te stoppen met werken. Hiervoor worden in de begroting 2024-2027 de benodigde stortingen in deze voorzieningen voor het aandeel Ridderkerk opgenomen.

Programma 1 Bestuur en ondersteuning

Bestuur

In 2024 worden éénmalige kosten geraamd in het kader van project Helder schrijven en inrichting processen. In 2023 is er een incidentele toevoeging aan de voorziening wachtgeld wethouders geraamd. Daarnaast wordt de raming voor de personeelslasten van het college bijgesteld voor de jaren vanaf 2024.

Participatiebudget besturen

In 2023 zijn incidentele kosten geraamd voor:

- Eenmalige subsidie voor het 50 jaar bestaan van de Stichting Evenementen Ridderkerk (SER).
- Afscheid/installatie/recepties burgemeesters.
- Nieuw participatiebeleid (Collegeprogramma).
- Donatie van € 1 per inwoners voor hulp in Turkije en Syrië.

In 2024 dalen ten opzichte van 2023 de lasten uit het collegeprogramma inzake Inzet op dorpsmarketing en Uitagenda ten behoeve van website/Blauwkai/gemeente-app.

Doorbelasting gemeentehuis

Met name door fluctuatie in kosten van planmatig onderhoud gemeentehuis en door incidenteel voor 2023 geraamde hogere energiekosten is de doorbelasting in 2024 ten opzichte van 2023 lager.

Regionale samenwerking

De inwonersbijdrage voor het economisch vestigingsklimaat van de MRDH gaat omhoog. Hiervoor is vanaf 2024 het budget verhoogd.

VNG

De contributie wordt met 6,1% verhoogd. Deze verhoging is, zoals gebruikelijk, gebaseerd op de indexcijfers voor loon- en prijsontwikkeling van het CBS én 1% voor de groei van de VNG naar een kostendekkende kernorganisatie. Die 1% is overeengekomen tijdens de algemene ledenvergadering 2018. Ook wordt de bijdrage voor Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering verhoogd van € 3,3333 per inwoner naar € 3,7883 per inwoner.

BAR-bijdrage

In 2023 en 2024 zijn incidentele kosten geraamd voor frictie- en projectkosten BAR. Verder wijzigt de bijdrage aan de nieuwe BAR-organisatie vanwege de ontmanteling.

Secretarieleges Burgerzaken incl. afdrachten

Er wordt in 2024 een toename van het aantal aanvragen voor reisdocumenten verwacht. In 2014 werd de geldigheidsduur van reisdocumenten voor volwassenen verlengd van vijf naar tien jaar.

Volwassenen die tussen 2014 en 2018 een reisdocument hebben aangevraagd komen vanaf 2024 een nieuw document aanvragen.

Verkiezingen

Er zijn incidenteel hogere kosten in 2023 geraamd voor materiaalkosten en presentiegelden in verband met meerdaags stemmen.

Reserves

In 2023 is incidentele dekking uit de algemene reserve geraamd voor:

- Doorgeschoven prestaties jaarstukken 2022.
- Dekking incidentele lasten collegeprogramma 2022-2026.
- Dekking frictie- en projectkosten BAR.

Programma 2 Veiligheid

Brandbestrijding

In 2024 wordt de bijdrage aan de Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond (VRR) verhoogd conform de begroting van de VRR.

Integraal veiligheidsbeleid

In 2023 is een incidenteel doorgeschoven prestatie betreffende de aanpak van jeugdcriminaliteit geraamd. Ook is in 2023 het incidentele budget 2023 voor inzet NextST3P voor circa zes probleemjongeren geraamd. Vanaf 2024 nemen de kapitaallasten toe door de aanschaf van een extra (tweede) mobiele camera unit (MCU).

Programma 3 Verkeer, vervoer en waterstaat

Planmatig onderhoud wegen

Er is een nadeel in 2024 ten opzichte van 2023 door hogere kapitaallasten en een voordeel in 2024 ten opzichte van 2023 door lagere geraamde kosten voor planmatig onderhoud verhardingen.

In 2023 is een doorgeschoven prestatie geraamd inzake een bijdrage aan Waterschap Hollandse Delta voor geluidreducerend asfalt.

Dagelijks onderhoud wegen

Als gevolg van het Plan Stedelijk Water is het budget voor kolken reinigen in 2024 verhoogd.

Aanleg glasvezelnetwerk

Er is een afname van de geraamde inkomsten van het glasvezelnetwerk in 2024 ten opzichte van 2023 conform de tussenrapportage.

Civiele kunstwerken

Er is een nadeel in 2024 ten opzichte van 2023 door hogere kapitaallasten. In 2023 zijn incidenteel kosten geraamd voor project Park Maasdonck.

Verkeersplan en veiligheid

In 2023 zijn incidentele kosten geraamd voor:

- Maatregelen en uitvoeren werkzaamheden inzake sluiptverkeer Rijsoord.
- Kruispuntplateau Roggestraat-Tarwestraat.
- Plan van aanpak ontbrekende schakels wandel-/fietsroutes (collegeprogramma).
- Quick scan 2-richtingenfietspad Populierenlaan (collegeprogramma).

In 2024 zijn incidentele kosten geraamd voor de uitvoeringsnota mobiliteit Slikkerveer (collegeprogramma).

Mobiliteitsplan

In 2023 zijn doorgeschoven prestaties geraamd inzake werkzaamheden met betrekking tot het Mobiliteitsplan.

Openbaar vervoer

Ingevolge het collegeprogramma zijn in 2023 incidentele kosten geraamd voor het onderzoek naar een tweede opstapplaats voor de waterbus in Bolnes. In 2023 is een doorgeschoven prestatie geraamd inzake een restsubsidie van de MRDH voor de buslijnen 608 en 609 en voor hoogwaardig openbaar vervoer.

Reserves

- In 2023 is incidentele dekking uit de algemene reserve geraamd voor doorgeschoven prestaties jaarstukken 2022.
- Lagere dekking incidentele lasten Collegeprogramma 2022-2026 uit de algemene reserve in 2024 ten opzichte van 2023.
- In 2023 is incidentele dekking uit de reserve baggeren haven geraamd voor het baggeren rondom de passantensteiger.
- Lagere storting in - en onttrekking aan reserve onderhoud verhardingen in 2024 ten opzichte van 2023.
- Vanaf 2024 vervalt de tijdelijke storting en onttrekking aan de reserve onderhoud verhardingen ter dekking van verhoging van het onderhoudsniveau van wegen, fietspaden, borden en lichtmasten.

Programma 4 Economie

Economische advisering

Er is in 2023 een incidentele reservering in 2023 voor de subsidieregeling energiecompensatie Midden - en Kleinbedrijf geraamd.

Reserves

In 2023 is incidentele dekking uit de algemene reserve geraamd voor doorgeschoven prestaties jaarstukken 2022.

Programma 5 Onderwijs

Huisvestingskosten openbaar basisonderwijs

- In 2023 zijn incidentele kosten geraamd voor obs De Noord. Het betreft de extra afschrijving van de boekwaarde en sloopkosten van de oude school, huur van tijdelijke huisvesting van IKC De Noord en kosten in verband met vertraging van de nieuwbouw. De oplevering van de nieuwbouw IKC De Noord is uitgesteld tot 2025. De eerste huurinkomsten van de kinderopvanglocatie zullen daardoor in 2026 zijn.
- De kosten voor IKC de Driemaster zijn ten onrechte geraamd op Openbaar basisonderwijs en worden gecorrigeerd naar bijzonder basisonderwijs.
- Op basis van het raadsbesluit van 29 juni 2023 is een aanvullend incidenteel budget toegezegd voor huur van gebouwen en terreinen, in verband met gestegen prijzen.

Huisvestingskosten bijzonder basisonderwijs

Op basis van het raadsbesluit van 29 juni 2023 maakt CBS De Wingerd, gedurende de bouw van de vervangende huisvesting, van 2024 tot en met 2026 gebruik van de tijdelijke huisvesting aan de P.C. Hoofdstraat. De kosten hiervan worden in de meerjarenbegroting geraamd. IKC de Driemaster zal eind 2024 worden opgeleverd.

Huisvestingskosten openbaar voortgezet onderwijs

Er is een voordeel in 2024 ten opzichte van 2023 door lagere kapitaallasten.

Lokaal onderwijs

Ingevolge het collegeprogramma zijn in 2023 incidentele kosten geraamd voor de nota Onderwijs.

Leerlingenvervoer

In 2023 zijn incidentele kosten geraamd naar aanleiding van de NEA-index 2023 á 13,7% over de tarieven over de periode januari tot en met juli 2023.

Reserves

In 2023 is incidentele dekking uit de algemene reserve geraamd voor dekking incidentele lasten collegeprogramma 2022-2026.

Programma 6 Sport, cultuur en recreatie

Sport(beleid) en Facet

In 2023 zijn incidentele kosten geraamd ingevolge het collegeprogramma, betreffende het wegnemen van drempels voor deelname aan sport door kinderen van 5-18 jaar en de nota sport en spelen.

SPUK brede regeling combinatiefuncties/buurtsportcoaches

De cofinanciering van 40% vanuit het rijk voor de Brede Regeling Combinatiefunctionarissen (BRC) ontvangen gemeenten vanaf 2023 niet meer via de algemene uitkeringsfonds, maar via de Brede-SPUK (GALA - Gezond en Actief Leven Akkoord) regeling (2023 tot en met 2026). Formeel is de Brede-SPUK (GALA) voor 2023 beschikt. Vanaf 2024 gaat dit via een aparte aanvraag, waarvan het Rijk nog zal besluiten of deze wordt beschikt. De SPUK-middelen voor het onderdeel BRC worden om deze reden onder voorbehoud van wijzigingen vanuit het Rijk in de gemeentelijke begroting structureel vanaf 2023 tot en met 2026 ter dekking van deze lasten begroot.

Onderzoek toekomst recreatiecentrum De Fakkel

In 2023 zijn incidentele onderzoekskosten geraamd.

Sporthal Drievliet

In 2023 is incidenteel budget geraamd voor de huur van een tijdelijke voorziening ter vervanging van sporthal Drievliet. Er is ook een nadeel in 2024 ten opzichte van 2023 door hogere kapitaallasten.

Groene sportvelden en terreinen

In 2023 zijn incidentele kosten geraamd voor sloopkosten en vergoeding oude clubhuis van de Rowdies. En er is een nadeel in 2024 ten opzichte van 2023 door hogere kapitaallasten.

Muziekschool

Eenmalige subsidie voor verhuis- en inrichtingskosten in 2025 conform raadsbesluit van 13 april 2023.

Culturele vorming (CMK middelen)

In 2023 is een doorgeschoven prestatie geraamd betreffende de subsidieregeling 'Cultuur voor iedereen'. Daarnaast zijn conform het collegeprogramma in 2023 incidentele kosten geraamd voor de nieuwe cultuurnota.

Erfgoedbeleid/communicatie

In 2023 zijn, ingevolge het collegeprogramma, incidentele kosten geraamd voor de dijkensvisie en de visie op agrarische gronden.

Groenvisie

In 2023 is een doorgeschoven prestatie uit de Groenvisie geraamd, betrekking hebbend op Werken vanuit Ecologie. Ook zijn hiervoor vanuit het collegeprogramma incidentele kosten in 2023 geraamd.

Buitenstedelijke recreatie

De gemeentelijke bijdrage aan het Natuur en recreatieschap IJsselmonde voor 2024 is verhoogd. Daarbij is een indexering toegepast conform het advies van de Kring van gemeentesecretarissen.

Onderzoek locaties (omheinde) honden losloopgebieden

In 2023 zijn, ingevolge het collegeprogramma, kosten geraamd voor wenselijk- en mogelijkheden voor honden losloopgebieden.

Gebiedsvisie De Gorzen

Uit het collegeprogramma zijn voor 2024 kosten geraamd voor de gebiedsvisie De Gorzen, inclusief gemeentewerf.

Speelvoorzieningen planmatig

Er is een nadeel in 2024 ten opzichte van 2023 door hogere kapitaallasten. Ook zijn uit het collegeprogramma voor 2024 incidentele lasten geraamd voor de aanleg van een pumptrackbaan. En in 2023 zijn, ingevolge het collegeprogramma, incidentele saneringskosten geraamd ten behoeve van het recreatiegebied rivier De Noord.

Reserves

- In 2023 is incidentele dekking uit de algemene reserve en de reserve Groenvisie geraamd voor doorgeschoven prestaties jaarstukken 2022.
- Lagere dekking incidentele lasten Collegeprogramma 2022-2026 uit de algemene reserve in 2024 ten opzichte van 2023.

Programma 7 Sociaal domein

Wmo algemene voorzieningen

In 2023 is een doorgeschoven prestatie geraamd betrekking hebbend op het innovatiebudget.

Lokaal preventief jeugd

Op basis van de begroting van Centrum Jeugd en Gezin Rijnmond is de bijdrage vanaf 2024 structureel verhoogd.

Inzet in wijkteams

In 2023 is een incidenteel budget geraamd inzake het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming. Vanaf 2024 wordt structureel de uitbreiding van de inzet van de wijkteammedewerkers Toegang en de uitbreiding van de inzet bij de Backoffice Jeugd geraamd. Dit is nodig om de doorlooptijden van aanvragen jeugdhulp en een stabiele afhandelingstermijn te laten voldoen aan het wettelijk kader.

Wet BUIG uitkeringen

Ten opzichte van 2023 daalt in 2024 de raming voor bijstandsuitkeringen. Verder is in 2023 met een toename van bijstandsuitkeringen rekening gehouden als gevolg van corona en is er een doorgeschoven prestatie geraamd voor uitvoeringskosten TOZO.

Minimabeleid

In 2023 is incidenteel budget en een doorgeschoven prestatie geraamd voor het uitvoeren van de eenmalige energietoeslag.

Kwijtscheldingen

Bijstelling van de raming in 2024 van de kosten voor kwijtschelding afvalstoffenheffing en rioolheffing door hoger aantal kwijtscheldingen en gestegen tarieven.

Schuldhelpverlening

In 2023 is een doorgeschoven incidentele prestatie geraamd voor de pilot opkopen schulden jongeren en is een incidenteel budget geraamd voor extra inzet ter voorkoming van problematische schulden.

WMO Eigen Bijdrage

Vanaf 2025 wijzigt de wijze van financiering van de eigen bijdragen Wmo. De mutatie is ingevolge meicirculaire gemeentefonds 2023.

WMO Huishoudelijke verzorging ZIN

Vanaf 2025 bijstelling Integraal zorgakkoord ingevolge meicirculaire gemeentefonds 2023.

Jeugdzorg

De bijdrage aan de GRJR is in 2024 conform de concept begroting 2024 van de GRJR verhoogd. Dit betreft reguliere bijstelling van de begroting en een begrotingscorrectie inzake structurele kosten die zich in 2021 en 2022 hebben voorgedaan, maar nog niet zijn meegenomen in onze begroting 2023 en 2024. De GRJR heeft hier een eerste kostenindicatie over afgegeven. Het betreft de effecten in aanpassing van het woonplaatsbeginsel, toename van intensievere en complexere jeugdzorg en ontwikkelingen in loon- en prijsstijgingen. Deze waren vooraf moeilijk in te schatten.

Reserves

In 2023 is incidentele dekking uit de algemene reserve geraamd voor doorgeschoven prestaties jaarstukken 2022 en dekking voor incidentele lasten uit het collegeprogramma 2022-2026.

In 2023 is incidentele dekking uit de reserve sociaal domein geraamd voor extra inzet ter voorkoming van problematische schulden.

0.8 Overige baten en lasten

Gemeentehuis

Met name door fluctuatie in kosten van planmatig onderhoud voor het gemeentehuis en door incidenteel voor 2023 geraamde hogere energiekosten is de doorbelasting in 2024 ten opzichte van 2023 lager.

Programma 8 Volksgezondheid en milieu

Volksgezondheid

De bijdrage aan de GGD Rotterdam is conform de kaderbrief kring van gemeentesecretarissen structureel in 2024 verhoogd.

Jeugdgezondheidszorg

Op basis van de begroting van Centrum Jeugd en Gezin Rijnmond is de bijdrage vanaf 2024 structureel verhoogd.

Riolering planmatig en dagelijks onderhoud

De gemeenteraad heeft op 25 mei 2023 het Programma Stedelijk Water 2023-2027 (PSW) vastgesteld. De financiële gevolgen hiervan worden nu in de begroting verwerkt.

Baten rioolheffing

De hogere baten worden grotendeels veroorzaakt door een hoger tarief voor de rioolheffing. In de begroting 2024 is uitgegaan van een kostendekkend tarief. De tarieven stijgen hierdoor met 4,3%, nl. 2% op basis van het Programma Stedelijk Water 2023-2027 en 2,3% inflatie. Daarnaast neemt de opbrengst toe door een hoger aantal aansluitingen.

Voorziening bekleemde middelen riolering

Op basis van het Programma Stedelijk Water 2023-2027 (PSW) wordt er een hoger bedrag uit de

voorziening aangewend ter dekking van de kosten voor riolering. Uit de doorrekening voor het PSW is gebleken dat er voldoende middelen in de voorziening beschikbaar zijn.

Inzameling huishoudelijk afval

De ramingen zijn aangepast volgens gegevens van de NV BAR Afvalbeheer:

- De formatieomvang van BAR-Afvalbeheer is verlaagd en de cao is opengebroken.
- In 2024 zal een mobiel afvalaanbiedstation worden ingezet.
- Het tarief van het PMD/Restafval is verlaagd. In combinatie met een bijgestelde verwachting van het ingezamelde PMD/Restafval geeft dit een voordeel.
- Met ingang van 2023 is het nascheidingsmodel tussen Omrin en Nedvang in werking getreden. Hierdoor heeft de gemeente geen kosten, met bijbehorende vergoeding, meer voor het PMD. In plaats daarvan ontvangt de gemeente een inzamelvergoeding. Voor de overige fracties is de verwachting van de ingezamelde tonnages geactualiseerd en is er rekening gehouden met de verwerkingskosten van de bijplaatsingen.

Afvalbrengrstation/Aanbiedstation

De ramingen zijn aangepast volgens gegevens van NV BAR Afvalbeheer op basis van een rapportage van HVC over 2023. HVC heeft voor de milieustraat een rapportage uitgebracht voor 2023 met daarin de geactualiseerde verwachting van de kosten en tonnages.

Milieubeheer

Conform de begroting van de DCMR wordt vanaf 2024 structureel budget geraamd voor bodemtaken ingevolge de Omgevingswet. Het budget voor algemene kosten is niet volledig benodigd, daarom kan een deel van het budget vanaf 2024 structureel worden afgeraamd.

Bodem

In 2023 zijn incidentele kosten voor het herzien van bodem-kwaliteitskaarten en een doorgeschoven prestatie geraamd voor de bodemsanering locatie Ridderkerk Centrum fase 1.

Geluid

In 2023 is de doorgeschoven prestatie geraamd voor het afronden van de basis geluidemissie en het opstellen van een programma. En in 2023 is incidenteel budget geraamd voor verkeerstellingen, geluidbelastingkaarten, basis geluidemissie en actieplan geluid.

Luchtkwaliteit

In 2024 wordt budget geraamd voor de sensoren van Atmotrack om de luchtkwaliteit te meten voor het jaar 2024. Dit is een actie welke volgt uit het Actieplan Luchtkwaliteit 2018-2022.

Uitvoering duurzaamheidsmaatregelen

In 2023 is incidenteel budget geraamd voor compensatie van energierekeningen van verenigingen en stichtingen.

Duurzame energietransitie

De gemeente krijgt een subsidie van het Rijk voor capaciteit voor de klimaat- en energietransitie, de zogeheten CDOKE-regeling. Deze regeling is bedoeld om personele lasten, inhuur, uitbesteed werk en diverse onderzoeken uit te dekken. De provincie heeft gesteld dat dit bedrag budgettair neutraal in de begroting moet worden opgenomen. Dit betekent een raming voor zowel de lasten als de baten. Naast dit budget is er nog een bedrag benodigd voor verwachte kosten die niet onder de regeling vallen.

Door lagere lasten en door de verwachte CDOKE-subsidie hoeft er minder aan de reserve Warmtevisie (Klimaatgelden) te worden onttrokken dan nu is geraamd.

Reserves

In 2023 is incidentele dekking uit de algemene reserve en de reserve bodemonderzoek Wooncompas geraamd voor doorgeschoven prestaties jaarstukken 2022 en dekking voor incidentele lasten uit het collegeprogramma 2022-2026.

In 2023 is ter dekking van het tarief een incidentele onttrekking aan de bestemmingsreserve afvalstoffenheffing geraamd.

Programma 9 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Kabels en leidingen

De SPRONG-samenwerking (Samen PRogrammeren van werken in de ONderGrond) zal, na de pilot fase in 2023, permanent van kracht worden per 1 januari 2024. De kosten van de hiervoor te gebruiken WOW-Projectafstemming platform worden structureel geraamd.

Toekomstvisie

In 2023 is, ingevolge het collegeprogramma, incidenteel budget geraamd voor het actualiseren van de Omgevingsvisie.

Gebiedsvisie Centrum-Oost

In 2023 is, mede ingevolge het collegeprogramma, incidenteel budget geraamd voor de gebiedsvisie Centrum-Oost.

Implementatie Omgevingswet

- In de meerjarenbegroting 2024-2027 worden extra lasten geraamd voor de implementatie van de Omgevingswet betreffende opstellen van participatiebeleid ruimtelijke projecten, transitieplan Omgevingsplan en beleidscyclus inrichten: monitoring en evaluatie.
- In 2024 worden incidentele advieskosten geraamd voor afname van het GGD-pluspakket.
- Raming van een programmamanager voor de duur van twee jaar voor 24 uren per week werkzaam vanaf 2024.
- Invulling voor extra werkzaamheden applicatiebeheer en Omgevingswet vanaf 2024. Door uitstel van de Omgevingswet en de ontvlechting van de BAR-organisatie is dit niet eerder geraamd.

Beleidsadvisering maatschappelijk vastgoed

In 2023 is, ingevolge het collegeprogramma, incidenteel budget geraamd voor het in beeld brengen van gevolgen van kostprijsdekkende huur.

Grondbedrijf algemeen

In 2023 is incidenteel budget geraamd voor het niet meer toerekenen van algemene kosten aan grondexploitaties.

Erfpachtgronden

Er is een nadeel vanaf 2024 ten opzichte van 2023 door hogere kapitaallasten. En er is een voordeel in 2024 ten opzichte van 2023 door hogere erfpachtcanon.

WABO-vergunningen (baten)

Er zijn lagere geraamde legesopbrengsten WABO in 2024 ten opzichte van 2023.

Reserves

- In 2023 is incidentele dekking uit de algemene reserve geraamd voor doorgeschoven prestaties jaarstukken 2022 en dekking voor incidentele lasten uit het collegeprogramma 2022-2026. En voor huur- en uitvoeringskosten tijdelijke huisvesting IKC De Noord.
- In 2023 is dekking uit de reserve aanpassing integraal accommodatieplan geraamd voor sloopkosten en vergoeding voor het clubhuis van de Rowdies.
- In 2023 is dekking uit de reserve aanpassing integraal accommodatieplan geraamd voor extra afschrijving en sloopkosten van IKC De Noord.
- In 2024 is ten opzichte van 2023 de dekking uit de reserve afbouw dekking grondexploitaties lager.
- In 2024 is ten opzichte van 2023 de dekking uit de afschrijvingsreserve blok- en buurtspeelruimtes lager.

Niet in de programma's opgenomen baten en lasten

Overige gebouwen

- Nadeel in 2024 ten opzichte van 2023 door hogere kapitaallasten.
- In 2023 zijn incidenteel hogere energiekosten geraamd.
- Vanaf 2024 zijn geen huurinkomsten meer geraamd van verhuur van Platanenstraat 6 (Driemaster en kinderopvang).
- In 2024 zijn de geraamde uitgaven voor groot onderhoud ten opzichte van 2023 lager.
- In 2023 is een doorgeschoven prestatie geraamd betreffende het onderzoek naar de bestemming van het voormalig schoolgebouw aan de Rijksstraatweg.

Gebouw C, Koningsplein

In 2023 is incidenteel bijgeraamd in verband met gestegen energieprijzen en in 2024 zijn de geraamde uitgaven voor groot onderhoud ten opzichte van 2023 lager.

Gemeentewerf, Kolenbranderstraat 6

Vanaf 2024 is rekening gehouden met huur en verbouwingslasten voor de nieuwe gemeentewerf.

Overhead vanuit de BAR

In het eerder vastgestelde fiscale statuut, als onderdeel van het traject doorontwikkeling Horizontaal Toezicht, is opgenomen dat de gemeente fiscaal budget beschikbaar stelt. Dit is bestemd voor de inhuur van de expertise van externe fiscalisten waarmee de medewerkers van de bedrijfsvoering organisatie kunnen reflecteren/ sparren over huidige en nieuwe fiscale dossiers van de gemeente Ridderkerk. Dit budget is nodig om fiscaal snel en adequaat te kunnen blijven handelen met Horizontaal Toezicht als kader ook vanaf 2024.

Het budget voor invulling voor extra werkzaamheden applicatiebeheer en Omgevingswet vanaf 2024

wordt overgeheveld uit de BAR-begroting naar de gemeentebegroting. Daarnaast wordt de bijdrage aan de oude BAR-organisatie afgeraamd en de bijdrage aan de nieuwe organisatie bijgeraamd.

(Doorbelasting) gemeentehuis

Met name door fluctuatie in kosten van planmatig onderhoud voor het gemeentehuis en door incidenteel voor 2023 geraamde hogere energiekosten is de doorbelasting in 2024 ten opzichte van 2023 lager.

Financiering/Toerekening rente

In 2024 zijn, ten opzichte van 2023, de financieringslasten en de doorbelasting hiervan naar de diverse taakvelden toegenomen.

OZB woningen/OZB niet-woningen

De waardestijging voor de woningen en de niet-woningen voor het belastingjaar 2024 is geschat op 3,3% voor de woningen en 1,8% voor de niet-woningen.

Lasten heffing en invordering gemeentelijke belastingen

Als gevolg van de overgang van (invordering van) gemeentelijke belastingen naar SVHW zijn de geraamde kosten in 2024 lager dan in 2023.

Algemene uitkering

De meicirculaire 2023 is verwerkt met hogere meerjarige loon- en prijsbijstellingen en extra bijdrage vanaf 2027 vooruitlopend op nieuwe financieringssystematiek. De stelposten zijn bijgewerkt, zo is de stelpost Jeugd in 2024 en 2025 vervallen wegens verwerking extra middelen voor die jaren in deze circulaire. Vanaf 2026 houden we nog rekening met een aflopende stelpost Jeugd. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de Raadsinformatiebrief meicirculaire gemeentefonds 2023 van 27 juni 2023.

Reserves

- In 2023 is incidentele dekking uit de algemene reserve en de reserve onderhoud gebouwen geraamd voor doorgeschoven prestaties jaarstukken 2022.
- De onttrekking aan de algemene reserve, in verband met afbouw van dividendinkomsten in 8 jaar, is in 2024 ten opzichte van 2023 lager.
- De dekking uit de reserve onderhoud gebouwen ter dekking van groot onderhoud is in 2024 lager ten opzichte van 2023.
- In 2024 is ten opzichte van 2023 de onttrekking aan de reserve Overrente lager.

Overzicht van incidentele baten en lasten en structurele reservemutaties

In onderstaande tabel worden de baten en lasten weergegeven die naar hun aard incidenteel en groter dan € 25.000 zijn. De incidentele baten en lasten die kleiner zijn dan € 25.000 zijn samengevat in diverse kleine mutaties binnen een programma.

Onderstaand overzicht is gebaseerd op de notitie structurele en incidentele baten en lasten van augustus 2018, waarin nieuwe criteria voor het onderscheid in structurele en incidentele mutaties is gegeven. Hieronder vallen ook lasten en baten die over een langere periode van jaren lopen, maar wel eindig zijn.

Incidentele lasten

Omschrijving	Toelichting	2024	2025	2026	2027
1 Bestuur en ondersteuning					
Reserve groot onderhoud gebouwen	Jaarlijkse storting	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Totaal 1 Bestuur en ondersteuning		-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
3 Verkeer, vervoer en waterstaat					
Reserve onderhoud verhardingen	Jaarlijkse storting	-1.084.900	-1.084.900	-1.084.900	-1.084.900
Reserve baggeren haven	Jaarlijkse storting	-32.700	-32.700	-32.700	-32.700
Totaal 3 Verkeer, vervoer en waterstaat		-1.117.600	-1.117.600	-1.117.600	-1.117.600
6 Sport, cultuur en recreatie					
Groenvisie	Groenvisie	-200.000			
Werken vanuit ecologie	Uitvoering rapport Werken vanuit ecologie	-170.000	-232.000	-232.000	
Reserve groot onderhoud sportaccommodaties	Jaarlijkse storting	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000
	Diverse kleine mutaties	-13.700	-5.000	-5.000	-5.000

Totaal 6 Sport, cultuur en recreatie		-633.700	-487.000	-487.000	-255.000
---	--	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing					
Reserve Nieuw Reijerwaard	Jaarlijkse storting	-478.800	-478.800	-478.800	-478.800
Totaal 8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing		-478.800	-478.800	-478.800	-478.800

Niet in de programma's opgenomen baten en lasten					
Reserve groot onderhoud gebouwen	Jaarlijkse storting	-463.600	-463.600	-463.600	-463.600
Totaal Niet in de programma's opgenomen baten en lasten		-463.600	-463.600	-463.600	-463.600

TOTAAL INCIDENTELE LASTEN		-2.742.200	-2.595.500	-2.595.500	-2.363.500
----------------------------------	--	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Incidentele baten

Omschrijving	Toelichting	2024	2025	2026	2027
--------------	-------------	------	------	------	------

3 Verkeer, vervoer en waterstaat					
Algemene reserve	Dekking incidentele lasten Collegeprogramma 2022-2026, Uitvoeringsnota mobiliteit Slikkerveer	50.000			
Reserve onderhoud verhardingen	Jaarlijkse onttrekking ter dekking van groot onderhoud aan verhardingen	1.226.100	1.226.100	1.226.100	1.226.100
Totaal 3 Verkeer, vervoer en waterstaat		1.276.100	1.226.100	1.226.100	1.226.100

6 Sport, cultuur en recreatie					
Algemene reserve	Gebiedsvisie De Gorzen incl. gemeentewerf	75.000			
Reserve groot onderhoud sportaccommodaties	Onttrekking ter dekking van groot onderhoud aan sportaccommodaties	309.600	309.600	309.600	309.600
Reserve Groenvisie	In 2021 is een incidentele storting geraamd in de reserve Groenvisie, waaraan in vier jaar, ter dekking van kosten, wordt onttrokken. Vanaf 2025 vervalt de jaarlijkse onttrekking aan deze reserve.	249.600			
Reserve werken vanuit ecologie	Dekking van de lasten voor visie op ecologie.	170.000	232.000	232.000	
Totaal 6 Sport, cultuur en recreatie		804.200	541.600	541.600	309.600

7 Sociaal domein					
Algemene reserve	Dekking huisvesting, inrichting, ICT, verbouwkosten en projectleiding Leerwerkbedrijf	172.500			
Reserve innovatiefonds sociaal domein	De onttrekking aan de reserve Innovatiefonds Sociaal Domein wordt geraamd tot en met 2025 ter dekking van innovatielasten.	246.000	246.000		
Totaal 7 Sociaal domein		418.500	246.000	0	0

8 Volksgezondheid en milieu					
Reserve Warmtevisie (Klimaatgelden)	Tot en met 2024 wordt onttrokken aan de reserve Warmtevisie ter dekking van het opstellen van wijkplannen ingevolge het klimaatakkoord.	62.000			
Totaal 8 Volksgezondheid en milieu		62.000	0	0	0

9 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing					
Reserve afbouw dekking grondexploitaties	De reserve dient te dekking van de afbouw van dekking van de kosten voor grondexploitaties. Vanaf 2023 wordt aan de reserve onttrokken.	142.100	94.700	46.800	
Totaal 9 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing		142.100	94.700	46.800	0

Niet in de programma's opgenomen baten en lasten					
Algemene reserve	Dekking afbouw dividendinkomsten in 8 jaar	350.000	262.500	175.000	87.500
Reserve groot onderhoud gebouwen	Onttrekking ter dekking van groot onderhoud aan gebouwen	796.300	796.300	796.300	796.300

Totaal Niet in de programma's opgenomen baten en lasten	1.146.300	1.058.800	971.300	883.800
---	-----------	-----------	---------	---------

TOTAAL INCIDENTELE BATEN	3.849.200	3.167.200	2.785.800	2.419.500
---------------------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Omschrijving	2024	2025	2026	2027
SALDO INCIDENTELE LASTEN EN BATEN	1.107.000	571.700	190.300	56.000

Structurele onttrekkingen aan reserves

Omschrijving	Toelichting	2024	2025	2026	2027
Afschrijvingsreserves	Deze reserves dienen ter dekking van afschrijvingslasten met economisch en maatschappelijk nut.	2.187.700	2.070.600	1.919.000	1.814.300
TOTAAL STRUCTURELE ONTTREKKINGEN AAN RESERVES		2.187.700	2.070.600	1.919.000	1.814.300

Berekening structureel begrotingsevenwicht

	2024	2025	2026	2027
Saldo van lasten en baten	2.127.600	2.529.800	-4.218.300	-4.065.100
Saldo van stortingen in en onttrekkingen aan reserves	3.664.700	2.874.300	2.341.300	1.870.300
Begrotingssaldo na bestemming	5.792.300	5.404.100	-1.877.000	-2.194.800
Waarvan incidentele lasten en baten (saldo)	1.107.000	571.700	190.300	56.000
Structureel begrotingssaldo	4.685.300	4.832.400	-2.067.300	-2.250.800

Financiële positie

Meerjarenbalans

De onderstaande tabellen geven de geprognosticeerde meerjarenbalans weer. Met deze meerjarenbalans wordt inzicht geboden in het verloop van de verschillende balansposten over meerdere jaren.

Activa

Omschrijving	Begroting 2023*	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Vaste activa	183.999.000	219.197.800	240.865.500	234.818.200	230.419.300
Immateriële activa	1.454.300	1.248.900	1.043.400	838.000	637.500
Materiële activa	176.372.600	211.821.800	233.740.000	227.943.100	223.789.700
Financiële vaste activa	6.172.100	6.127.100	6.082.100	6.037.100	5.992.100
Vlottende activa	31.994.900	35.082.300	38.006.300	40.930.300	43.854.300
Voorraad: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	-163.400	0	0	0	0
Uitzettingen < 1 jaar	25.363.200	28.287.200	31.211.200	34.135.200	37.059.200
Liquide middelen	0	0	0	0	0
Overlopende activa	6.795.100	6.795.100	6.795.100	6.795.100	6.795.100
Totaal Activa	215.993.900	254.280.100	278.871.800	275.748.500	274.273.600

* na wijziging

Passiva

Omschrijving	Begroting 2023*	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Vaste passiva	181.747.900	218.052.200	243.758.600	241.211.200	240.305.800
Reserves	83.462.100	76.877.700	82.460.400	87.203.300	84.603.100
Resultaat	-2.919.700	5.792.300	5.404.100	-1.877.000	-2.194.800
Voorzieningen	13.609.900	12.881.800	12.371.000	12.038.100	11.737.200
Vaste schuld	87.595.600	122.500.400	143.523.100	143.846.800	146.160.300
Vlottende passiva	34.246.000	36.227.900	35.113.200	34.537.300	33.967.800
Vlottende schuld	22.795.100	24.777.000	23.662.300	23.086.400	22.516.900
Overlopende passiva	11.450.900	11.450.900	11.450.900	11.450.900	11.450.900
Totaal Passiva	215.993.900	254.280.100	278.871.800	275.748.500	274.273.600

* na wijziging

EMU-saldo

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
	Volgens realisatie tot en met 2023, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2024	Volgens meerjarenraming in begroting 2025	Volgens meerjarenraming in begroting 2026	Volgens meerjarenraming in begroting 2027
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-14.613.200	2.127.600	2.529.800	-4.218.300	-4.065.100
2 Mutatie (im)materiële vaste activa	58.135.600	35.243.800	21.712.700	-6.002.300	-4.353.900
3 Mutatie voorzieningen	-483.100	-790.300	-573.100	-395.200	-363.200
4 Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	6.988.700	163.400	0	0	0

5 Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo	-80.220.600	34.069.900	-19.756.000	1.388.800	-74.400

De commissie BBV heeft een gestandaardiseerd berekening opgesteld voor het berekenen van het EMU-saldo. De berekening van het EMU-saldo is geen telling van de bedragen uit bovenstaande tabel. De formule voor de berekening is: 1 - 2 + 3 - 4 - 5.

Toelichting op EMU-saldo

In de notitie Geprognostiseerde balans en EMU-saldo van de commissie BBV wordt het EMU-saldo gedefinieerd als het saldo van inkomsten en uitgaven met derden (dus geen afschrijvingen, waardemutaties, etc.) van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode. Het saldo geeft dus aan of er meer geld is uitgegeven in een jaar of dat er geld is overgehouden. Daarmee is het saldo een manier om de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden) van de gemeente te monitoren. Het EMU-saldo kan gezien worden als extra kengetal naast de voorgeschreven financiële kengetallen die behandeld zijn in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

De oorzaak van het negatieve EMU-saldo komt voornamelijk door nieuwe/hogere investeringen. Het negatieve EMU-saldo heeft geen (financiële) gevolgen voor de begroting.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Onder de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen worden alle vormen van aan de arbeidsrelatie verbonden rechten op uitkeringen, tijdens of na dienstverband, verstaan.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen	2024	2025	2026	2027
Werkgeverslasten wethouders en ambtenaren	-25.562.500	-25.562.500	-25.562.500	-25.562.500
Vergoedingen raadsleden	-613.000	-613.000	-613.000	-613.000
Storting in de voorziening pensioentegoeden bestuurders	-165.000	-165.000	-165.000	-165.000
Vergoedingen/wachtgeldten voormalige wethouders en ambtenaren	0	0	0	0
Totaal	-26.340.500	-26.340.500	-26.340.500	-26.340.500

Overzicht investeringen

Nr.	Omschrijving	(restant) kredieten 2024	kredieten vanaf 2025	Uitgavenplanning			
				2024	2025	2026	2027
Bestaande investeringen							
1	Geluidsscherm Oosterpark./A15	-1.000.000	-7.189.700	-1.000.000	-7.189.700		
	HOV Nieuwe Centrumhalte (uitgaven)	-250.000		-250.000			
	HOV Nieuwe Centrumhalte (inkomsten)	125.000		125.000			
	HOV Vondellaan-De Zeeuwstraat (uitgaven)	-944.900	-950.000	-944.900	-950.000		
	HOV Vondellaan-De Zeeuwstraat (inkomsten)	475.000	475.000	475.000	475.000		
	HOV PopulierenIn-Verbindingsweg (uitgaven)	-2.420.000		-2.420.000			
	HOV PopulierenIn-Verbindingsweg (inkomsten)	1.210.000		1.210.000			
	HOV Vlietlaan (uitgaven)	-1.860.000		-1.860.000			
	HOV Vlietlaan (inkomsten)	930.000		930.000			
	HOV Infrastructuur first en last mile	-166.700	-166.700	-166.700	-166.700		
	Centrum deelgebied 1 Parkeerplaats	-1.400.000		-1.400.000			
2	Centrum deelgebied 3 entree Joris-/Schoutraat		-2.000.000		-2.000.000		
2	Centrum deelgebied 4 Koningsplein		-2.200.000		-2.200.000		
2	Centrum deelgebied 5 Entreeplein		-2.000.000		-2.000.000		
	Legendijk/Geerlaan reken en teken						
	Barrièrewerking auto verminderen	-166.600		-166.600			
	Verbeteren verkeersstructuur Centrum	-2.000.000		-2.000.000			
3	Ontbrekende schakels fietsnetwerk (uitgaven)	-1.228.400	-733.400	-1.228.400	-733.400		

3 Ontbrekende schakels fietsnetwerk (inkomsten)	447.500	200.000	447.500	200.000		
Aanpak veiligheidsknelpunten	-300.000		-300.000			
Uitbreiden infrastructuur oplaadpalen	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000		
4 Aanleg vrijliggende fietspaden Erasmuslaan (uitgaven)	-1.055.000		-1.055.000			
4 Aanleg vrijliggende fietspaden Erasmuslaan (inkomsten)	236.000		236.000			
Parkeerplaats + omgevingsvoorzieningen Oosterpark	-683.100		-683.100			
Rehabilitatie wegen	-2.657.900	-1.904.000	-2.657.900	-952.000	-952.000	
Openbare verlichting	-280.200	-560.300	-280.200	-280.200	-280.100	
Beschoeiingen	-57.200	-114.200	-57.200	-57.100	-57.100	
Drainage/suppletie gemalen	-25.000	-25.000	-25.000	-25.000		
Stimulering Verkeersveiligheid (uitgaven)	-1.040.000	-308.000	-1.040.000	-308.000		
Stimulering Verkeersveiligheid (inkomsten)	780.000	231.000	780.000	231.000		
5 IKC De Noord buitenruimte	-24.600	-169.300	-24.600	-169.300		
Nieuwe investeringen						
Rehabilitatie wegen		-952.000				-952.000
Oosterparkweg omvormen naar fietsstraat		-700.000				-700.000
Openbare verlichting		-280.100				-280.100
Keerwand Donckse Bos			-3.082.000			
Beschoeiingen		-57.100				-57.100
Investerings Verkeer, vervoer en waterstaat	-13.386.100	-19.433.800	-	-	-	-
			16.468.100	16.155.400	1.289.200	1.989.200
					0	0
Nieuwe investeringen						
6 Aankoop Baloe Marsmanstraat 1	-400.000	0	-400.000			
Investerings Economie	-400.000	0	-400.000	0	0	0
Bestaande investeringen						
7 Nieuwbouw Driemaster	-1.688.500		-1.688.500			
7 Nieuwbouw Kinderopvang IKC de Driemaster	-576.100		-576.100			
8 Basisschool de Wingerd		-1.712.000		-1.712.000		
8 Openbare ruimte rondom school de Wingerd		-200.000		-200.000		
8 Renovatie de Wingerd-wijkcentrum		-420.000		-420.000		
8 Nieuwbouw Kinderopvang IKC de Wingerd		-720.000		-720.000		
Disloc Wingerd Nieuwbouw/renovatie Klimop Centrum	-2.341.800		-2.341.800			
9 De Noord basisschool	-3.813.100	-779.100	-3.813.100	-779.100		
9 IKC de Noord kinderopvang	-1.046.000	-212.200	-1.046.000	-212.200		
De Regenboog (1960)	-1.900.000	-1.900.000	-1.900.000	-1.900.000		
Uitbreiding Gemini college	-4.200.000	-3.725.000	-4.200.000	-3.725.000		
Investerings Onderwijs	-15.565.500	-9.668.300	-	-9.668.300	0	0
			15.565.500			
Bestaande investeringen						
9 Gymlokaal de Noord, bouwkundig	-1.295.900	-146.800	-1.295.900	-146.800		
9 Gymlokaal de Noord, installaties	-420.000	-42.100	-420.000	-42.100		
9 Gymlokaal de Noord, inrichting		-110.000		-110.000		
Honkbal- en softbalvelden RowdieS	-1.041.300		-1.041.300			
Sportpark Ridderkerk veld 5	-75.000		-75.000			
10 Sportpark Bolnes veld 1	-80.000		-80.000			
11 Sportpark Reijerpark veld 3	-70.000		-70.000			
Sportpark Ridderkerk kunstgras 3 ondergrond + inrichting		-290.000		-290.000		
Sportpark Ridderkerk kunstgrasveld 3 topklaag		-145.000		-145.000		
Sportpark Rijsoord kunstgras D ondergrond + inrichting		-300.000		-300.000		
Sportpark Rijsoord kunstgrasveld D topklaag		-150.000		-150.000		
Oosterpark fase 2 Langs geluidsscherm park	-675.000		-675.000			
Oosterpark fase 3 Watergang en vissteiger	-155.000	-200.000	-155.000	-200.000		
Oosterpark 4 Pluklaan, speelheuvel, hondenstrandje + omgeving		-910.000		-310.000	-600.000	
Oosterpark fase 5 Rustweide kastanjecarré		-125.000			-125.000	

Oosterpark fase 0a Omvorm bosvak mantelzoom		-45.000			-45.000	
Speelvoorzieningen	-652.400	-1.301.400	-652.400	-652.400	-649.000	
Nieuwe investeringen						
12 Muziekschool COM-gebouw bouwkundig	-115.000	-802.000	-115.000	-802.000		
12 Muziekschool COM-gebouw installaties	-6.000	-411.000	-6.000	-411.000		
12 Muziekschool COM-gebouw inrichting		-50.000		-50.000		
Oosterpark fase 0a Omvorm bosvak mantelzoom		-45.000			-45.000	
RK2027 Aanpassen PPs Pelikaan en Kinderboerderij		-110.000			-110.000	
Speelvoorzieningen		-599.000			-599.000	
Investerings Sport, cultuur en recreatie	-4.585.600	-5.782.300	-4.585.600	-3.609.300	-	-754.000
					1.419.000	0
Bestaande investeringen						
Jongeren centrum De Loods/Gooth	-4.290.000	-75.000	-4.290.000	-75.000		
Jongeren centrum De Loods/Gooth Buitenruimte	-300.000		-300.000			
Jongeren centrum De Loods/Gooth Inrichting	-100.000		-100.000			
Jongeren centrum De Loods/Gooth Installaties	-900.000		-900.000			
Investerings Sociaal domein	-5.590.000	-75.000	-5.590.000	-75.000	0	0
<i>Investerings afval en riolering (BN via heffingen)</i>						
Bestaande investeringen						
13 Gemalen, mechanisch	-154.000	-140.000	-154.000	-140.000		
13 Gemalen, elektrisch	-48.000	-119.500	-48.000	-119.500		
13 Gemalen, bouwkundig	-97.000	-50.000	-97.000	-50.000		
14 Ondergrondse containers 2023	-274.700		-274.700			
14 Ondergrondse containers 2025		-182.700			-182.700	
14 Ondergrondse containers 2026		-1.267.100				-
						1.267.100
14 Vervangen putten 2023	-144.200		-144.200			
14 Vervangen putten 2025		-97.100			-97.100	
14 Vervangen putten 2026		-674.000				-674.000
Vervangen batterijen 2024	-110.300		-110.300			
15 Inrichting uitbreiding begraafplaats Vredehof	-1.634.900		-1.634.900			
Nieuwe investeringen						
13 Gemalen, mechanisch		-201.000			-90.000	-111.000
13 Gemalen, elektrisch		-86.400			-57.400	-29.000
13 Gemalen, bouwkundig		-50.000			-50.000	
Investerings Volksgezondheid en milieu	-2.463.100	-2.867.800	-2.463.100	-309.500	-477.200	-
						2.081.100
Totaal investeringen	-41.990.300	-37.827.200	-	-	-	-
			45.072.300	29.817.500	3.185.400	4.824.300
						0

Toelichting Investerings

- Geluidsscherm Oosterpark./A15**
De voorbereidende werkzaamheden starten in 2024. De uitvoering zal vervolgens in 2025 plaats vinden.
- Centrum deelgebied 3 entree Joris-/Schoutraat, Centrum deelgebied 4 Koningsplein, Centrum deelgebied 5 Entreeplein, Lagendijk/Geerlaan**
Deze centrum deelgebieden worden uitgevoerd nadat de centrumring is aangepast. Deze investeringen zijn daarom doorgeschoven naar 2025.
- Ontbrekende schakels fietsnetwerk**
Ten opzichte van de primitieve begroting 2023 zijn de kredieten uit 2022 en 2023 doorgeschoven naar 2024.
Voor 2024 staat nu het twee-richtingen fietspad Populierenlaan gepland (de aanleg gebeurt gelijktijdig met het HOV-project). Er wordt een subsidie verwacht van € 447.500.
In 2025 gaat het om de aanpassing fietspaden naar een twee-richtingen fietspad op viaduct A16 Populierenlaan - Verbindingsweg, ook gelijktijdig met HOV. Geschatte kosten bedragen

€ 400.000, waarvoor een subsidie van ongeveer 50% verwacht wordt. De exacte kosten worden bepaald bij het onderzoek.

4. **Aanleg vrijligende fietspaden Erasmuslaan**
Dit project stond eerst voor 2024 gepland. De vertraging is ontstaan door wijzigingen in het ontwerp.
5. **IKC De Noord buitenruimte**
Naar aanleiding van het raadsbesluit van 29 juni 2023 is de planning van deze investering opgeschoven van 2023 naar 2024 en 2025.
6. **Aankoop Baloe Marsmanstraat 1**
Bij raadsbesluit van 22 april 2021 was al besloten tot het beschikbaar stellen van een budget, ten laste van de algemene reserve, van € 400.000 voor de aankoop van Baloe. Externe regelgeving verplicht ons echter om hiervoor een investeringskrediet beschikbaar te stellen.
7. **Nieuwbouw Driemaster, Nieuwbouw Kinderopvang IKC de Driemaster**
Bij raadsbesluit van 29 juni 2023 zijn de budgetten voor deze investeringen, naar aanleiding van prijsontwikkelingen en toevoeging van extra m2 voor passend onderwijs, verhoogd.
8. **Basisschool de Wingerd, Openbare ruimte rondom school de Wingerd, Renovatie de Wingerd-wijkcentrum, Nieuwbouw Kinderopvang IKC de Wingerd**
Omdat de bouw van OBS De Noord voorrang heeft gekregen, is de planning voor deze investeringen naar 2025 opgeschoven.
9. **De Noord basisschool, IKC de Noord kinderopvang, Gymlokaal de Noord**
In de raad van 29 juni 2023 was al aangegeven dat er aanvullend budget nodig was. Tevens is er met de planning van deze investeringen geschoven.
10. **Sportpark Bolnes veld 1**
Deze investering was eerst gepland voor 2025, maar is in verband met de keuring naar voren gehaald.
11. **Sportpark Reijerpark veld 3**
Veld 3 van sv Slikkerveer zal in 2024 gerenoveerd worden. De vereniging heeft echter een verzoek gedaan om vanwege gestegen ledenaantallen dit veld te transformeren naar kunstgras. Aangezien hiervoor een aanzienlijk hoger budget benodigd is, zullen we u hiervoor een separaat voorstel doen toekomen.
12. **Muziekschool COM-gebouw**
Bij raadsbesluit van 13 april 2023 was al besloten tot een extra investeringsbudget voor de nieuwbouw van de Muziekschool.
13. **Gemalen**
De gemeenteraad heeft op 25 mei 2023 het Programma Stedelijk Water 2023-2027 vastgesteld. De financiële gevolgen hiervan worden nu in de begroting verwerkt.
14. **Ondergrondse containers, Vervangen putten**
Door een langere voorbereidingstijd schuift de planning van het meerjarenvervangingsplan een jaar op. In de huidige budgetten was al rekening gehouden met een hogere staalprijs, echter in de realiteit valt de staalprijs nog hoger uit dan verwacht. Om deze reden is een aanpassing van het budget benodigd.
15. **Inrichting uitbreiding begraafplaats Vredenhof**
Door wijzigingen in het ontwerp heeft het project vertraging opgelopen. In 2023 worden het Programma van Eisen en het ontwerp afgerond. De rest van de voorbereidende werkzaamheden met aansluitend de uitvoering zal in 2024 plaatsvinden.

Overzicht investeringen direct ten laste van de voorziening riolering

Omschrijving	Uitgavenplanning			
	2024	2025	2026	2027
Riolering Bloemenbuurt	-365.000	-100.000		
Riolering Bolnes	-300.000	-950.000		-700.000
Riolering Centrum-Rembrandtweg			-240.000	
Riolering Kerkepolder	-175.000			
Riolering Rijsoord			-265.000	
Riolering Slikkerveer		-600.000	-1.700.000	-1.050.000
Riolering West-Centrum	-1.500.000	-630.000		-500.000
Riolering n.t.b. (ruimtelijke ontwikkeling, rioolrenovaties)	-110.000	-170.000	-245.000	-200.000
Vervangen persleidingen				-92.000
Totaal	-2.450.000	-2.450.000	-2.450.000	-2.542.000

Financiering

In onderstaand overzicht wordt de meerjarige ontwikkeling van de langlopende leningen weergegeven. De bedragen zijn de stand per 1 januari. Voor een nadere toelichting en de uit de leningen voortvloeiende aflossings- en rentebetalingverplichtingen wordt verwezen naar de paragraaf Financiering.

Overzicht Langlopende leningen	2023	2024	2025	2026	2027
Stand leningen	32.090.900	28.337.100	54.583.300	49.783.300	44.983.300

Stand en verloop van de reserves

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene reserves	34.124.900	33.477.400	33.214.900	33.039.900	32.952.400
Onderhoudsreserves	8.736.700	8.284.400	7.832.100	7.379.800	6.927.500
Overige bestemmingsreserves	7.617.000	7.239.800	7.150.900	7.355.900	7.839.700
Afschrijvingsreserves	32.983.300	30.795.600	28.725.000	26.806.000	24.991.700
Totaal reserves	83.461.900	79.797.200	76.922.900	74.581.600	72.711.300

Toelichting

Algemene reserve

De boekwaarde per 1 januari 2023 is gelijk aan de boekwaarde van de jaarrekening 2022 per 31 december 2022.

Onderhoudsreserves

De mutaties in de onderhoudsreserves zijn gebaseerd op de ramingen voor (groot) onderhoud. Het doel van deze reserves is de pieken en dalen in het onderhoud te egaliseren.

Afschrijvingsreserves

Deze reserves hebben tot doel de afschrijvingen van investeringen op te vangen. Het jaarlijkse verloop van deze reserves volgt vanaf 1 januari 2021 de jaarlijkse afschrijvingslasten van de betreffende investeringen.

Overige bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves worden of zijn in het leven geroepen om te worden bestemd voor een van tevoren bepaald doel.

In bijlage 2 is een specificatie opgenomen van de reserves.

Mutaties in de algemene reserve (eigen vermogen)

Stortingen in de algemene reserve

Omschrijving	Begroting 2023 na wijz.	2024	2025	2026	2027
Rekeningresultaat 2022: Storting van het positief rekeningresultaat 2022	6.822.197				
1e TR23 Doorgesch. Prestatie, dekking restsubsidie MRDH voor buslijn 608 en 609	47.300				
Totaal stortingen	6.869.497	0	0	0	0

Onttrekkingen uit de algemene reserve

Omschrijving	Begroting 2023 na wijz.	2024	2025	2026	2027
1eTR23 Doorgesch. Prest. restantbudget rekenkamer (progr. 1)	3.600				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking BAR-bijdrage, Implementatie omgevingswet (progr. 1)	117.000				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking optimalisering fiscale beheersing (progr. 1)	6.400				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking BAR-bijdrage, Leidraad inrichting openbare ruimte (progr. 1)	5.700				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking BAR-bijdrage, Implementatie nieuwe wet Inburgering (progr. 1)	11.400				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking BAR-bijdrage, uitvoeringskosten einde leningen ELIP (progr. 1)	7.100				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking aanpak jeugdcriminaliteit (progr. 2)	45.500				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking bijdrage aan Waterschap Hollandse Delta voor geluidreducerend asfalt (progr. 3)	102.000				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking maatregelen sluipverkeer Rijsoord (progr. 3)	11.000				

1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking werkzaamheden ihkv het mobiliteitsplan (progr. 3)	230.900				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking hoogwaardig openbaar vervoer (progr. 3)	48.500				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking onderzoek bestemming voormalig schoolgebouw aan de Rijksstraatweg (progr. 4)	50.000				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking onderzoek aanleg getijdenpark Werfkade (progr. 4)	50.000				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking subsidieregeling Cultuur voor iedereen (progr. 6)	30.400				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking uitvoeringskosten TOZO (progr. 7)	61.900				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking aanpak eenzaamheid (progr. 7)	8.500				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking rijksregeling eenmalige energietoeslag (progr. 7)	122.200				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking pilot opkopen schulden jongeren (progr. 7)	82.700				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking uitvoering actieprogramma kansrijke start (progr. 7)	24.000				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking afronding basis geluidemissie en opstellen programma (progr. 8)	77.000				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking verkeerstellingen (progr. 8)	40.000				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking tijdelijke huisvesting De Noord (progr. 9)	100.000				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking BAR-bijdrage, Implementatie omgevingswet (buiten progr.)	113.500				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking optimalisering fiscale beheersing (buiten progr.)	6.200				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking BAR-bijdrage, Leidraad inrichting openbare ruimte (buiten progr.)	5.500				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking BAR-bijdrage, Implementatie nieuwe wet Inburgering (buiten progr.)	11.000				
1eTR23 Doorgesch. Prest. dekking BAR-bijdrage, uitvoeringskosten einde leningen ELIP (buiten progr.)	6.900				
Dekking frictie- en projectkosten BAR (progr. 1)	1.000.000				
Dekking incidentele lasten collegeprogramma 2022-2026 (progr. 1)	185.000				
Dekking incidentele lasten collegeprogramma 2022-2026 (progr. 2)	1.500				
Dekking verkeerstellingen (progr. 3)	40.000				
Dekking incidentele lasten collegeprogramma 2022-2026 (progr. 3)	195.000	50.000			
Dekking incidentele lasten collegeprogramma 2022-2026 (progr. 5)	50.000				
1eTR23 Dekking ten behoeve van visie op ecologie (progr. 6)	85.500				
Dekking incidentele lasten collegeprogramma 2022-2026 (progr. 6)	619.000				
1eTR23 Dekking huisvesting, inrichting, ICT, verbouwkosten, projectleiding leerwerkbedrijf (progr. 7)	172.500	172.500			
Dekking incidentele lasten collegeprogramma 2022-2026 (progr. 7)	68.000				
Dekking incidentele lasten collegeprogramma 2022-2026 (progr. 9)	270.000				
1eTR22 Dekking huur en uitvoeringskosten tijdelijke huisvesting IKC De Noord (progr. 9)	400.000				
Dekking gebiedsvisie de Gorzen incl. gemeentewerf			75.000		
Dekking afbouw dividendinkomsten	437.500	350.000	262.500	175.000	87.500
Totaal onttrekkingen	4.902.900	647.500	262.500	175.000	87.500

Saldo mutaties algemene reserve	1.966.597	-647.500	-262.500	-175.000	-87.500
--	------------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------

Mutaties in de reserves per programma

Stortingen Naam reserve	Begr. na wijz.		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027
Groot onderhoud gebouwen	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Totaal Programma 1	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500	-48.500
Algemene reserve	-47.300				
Baggeren haven	-32.700	-32.700	-32.700	-32.700	-32.700
Onderhoud verhardingen	-1.123.600	-1.084.900	-1.084.900	-1.084.900	-1.084.900
Totaal Programma 3	-1.203.600	-1.117.600	-1.117.600	-1.117.600	-1.117.600
Beeldende kunst	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000	-5.000
Groot onderhoud sportaccommodaties	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000	-250.000
Werken vanuit ecologie	-803.500				

Groenvisie	-8.700	-8.700			
Totaal Programma 6	-1.067.200	-263.700	-255.000	-255.000	-255.000
Groot onderhoud gebouwen	-463.600				
Nieuw Reijerwaard	-478.800	-478.800	-478.800	-478.800	-478.800
Totaal programma 9	-942.400	-478.800	-478.800	-478.800	-478.800
Groot onderhoud gebouwen		-463.600	-463.600	-463.600	-463.600
Totaal buiten de programma 's	0	-463.600	-463.600	-463.600	-463.600
Totaal stortingen	-3.261.700	-2.372.200	-2.363.500	-2.363.500	-2.363.500

Het totaal van de stortingen Begroting 2023 na wijziging is exclusief de stortingen ingevolge het besluit bij de rekening 2022

Onttrekkingen Naam reserve	Begr. na wijz.		Meerjarenraming		
	2023	2024	2025	2026	2027
Algemene reserve	1.336.200				
Totaal Programma 1	1.336.200	0	0	0	0
Algemene reserve	47.000				
Totaal Programma 2	47.000	0	0	0	0
Algemene reserve	627.400	50.000			
Baggeren haven	50.000				
Onderhoud verhardingen	1.635.500	1.226.100	1.226.100	1.226.100	1.226.100
Afschrijvingsreserve Parkeergarage gemeentehuis	58.400	59.000	59.700	60.300	61.000
Afschrijvingsreserve Fietsroute Molensteeg - St. Jorisstr.	2.900	2.900	2.900	2.900	2.900
Afschrijvingsreserve Snelfietsroute F15	4.900	4.900	4.900	4.900	4.900
Afschrijvingsreserve Geluidswal Drievliet	15.300	15.300	15.300	15.300	15.300
Afschrijvingsreserve Geluidsschermb West A15/A16	52.300	52.300	52.300	52.300	52.300
Afschrijvingsreserve Bereikbaarheid Reijerpark	19.300	19.300	19.300	19.300	19.300
Totaal Programma 3	2.466.000	1.429.800	1.380.500	1.381.100	1.381.800
Algemene reserve	100.000				
Totaal Programma 4	100.000	0	0	0	0
Algemene reserve	50.000				
Totaal Programma 5	50.000	0	0	0	0
Algemene reserve	1.334.900	75.000			
Groot onderhoud sportaccommodaties	309.600	309.600	309.600	309.600	309.600
Werken vanuit ecologie	169.500	170.000	232.000	232.000	
Groenvisie	453.200	249.600			
Totaal Programma 6	2.267.200	804.200	541.600	541.600	309.600
Algemene reserve	539.800	172.500			
Innovatiefonds sociaal domein	538.200	246.000	246.000		
Totaal Programma 7	1.078.000	418.500	246.000	0	0
Algemene reserve	117.000				
Bodemonderzoek Wooncompas	111.000				
Klimaatgelden	1.000.000	62.000			
Bestemming afvalstoffenheffing	232.000				
Afschrijvingsreserve Perm. Lucht- geluidmeetpunt Nw Reijerwaard	10.600	10.600	10.600	10.600	10.600
Totaal Programma 8	1.470.600	72.600	10.600	10.600	10.600
Algemene reserve	770.000				
Afschrijvingsreserve Uitvoering Waalvisie	23.800	23.800	23.800	23.800	23.800
Aanpassing integraal accommodatieplan	706.700				
Afbouw dekking grondexploitaties	189.500	142.100	94.700	46.800	
Afschrijvingsreserve Kapitaallasten herwaardering	37.200	37.200	37.200	37.200	37.200
Afschrijvingsreserve Uitbreiding Vredehof	33.300	33.300	33.300		
Afschrijvingsreserve Begraafplaats Vredehof	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Afschrijvingsreserve Rouwcentrum	15.300	15.300	15.300	15.300	
Afschrijvingsreserve Herbouw de Piramide	12.100	12.100	12.100	12.100	12.100
Afschrijvingsreserve Bouw Ds. Kerstenschool	14.700	14.700	14.700	14.700	14.700
Afschrijvingsreserve Kunstgrasveld Rijsoord	5.800	5.800	5.700		
Afschrijvingsreserve Bouw Voorn 10 - WAC Drievliet	11.200	11.200	11.200	11.200	11.200
Afschrijvingsreserve Jongerencentrum PC Hoofstraat	71.500	71.500	71.500	48.400	48.400

Afschrijvingsreserve Blok- en buurtspeelruimtes	18.700	7.400	100		
Afschrijvingsreserve Uitbreiding Farelcollege	7.400	7.400	7.400	7.400	7.400
Totaal programma 9	1.924.200	388.800	334.000	223.900	161.800
Algemene reserve	580.600	350.000	262.500	175.000	87.500
Groot onderhoud gebouwen	1.748.300	796.300	796.300	796.300	796.300
Afschrijvingsreserve Toekomstige investeringen	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Afschrijvingsreserve Overrente	887.100	776.700	666.300	576.300	486.200
Totaal buiten de programma 's	4.216.000	2.923.000	2.725.100	2.547.600	2.370.000
Totaal onttrekkingen	14.955.200	6.036.900	5.237.800	4.704.800	4.233.800

Stand en verloop van de voorzieningen

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	2027
Verplichtingen, verliezen en risico's	3.408.500	3.630.200	3.913.900	4.229.100	4.544.300
Middelen derden met bestedingsverplichting	10.201.300	9.251.600	8.457.100	7.809.000	7.192.900
Totaal voorzieningen	13.609.800	12.881.800	12.371.000	12.038.100	11.737.200

Toelichting

Verplichtingen, verliezen en risico's

Dit betreft onder andere de voorziening wethouderspensionen en de voorziening Buitenruime Windmolen 110.

Middelen van derden met een bestedingsverplichting

Onder de bestedingsverplichtingen vallen de voorziening onderhoud graven en de voorziening bekleemde middelen lijkbezorging, afvalstoffen- en rioolheffing.

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
0.1:Bestuur					
Lasten	-8.457.500	-3.522.500	-3.412.100	-3.403.500	-3.377.300
Baten	774.500	11.200	11.200	11.200	11.200
Saldo - Lasten en baten	-7.683.000	-3.511.300	-3.400.900	-3.392.300	-3.366.100
Totaal 0.1:Bestuur	-7.683.000	-3.511.300	-3.400.900	-3.392.300	-3.366.100
0.2:Burgerzaken					
Lasten	-1.843.100	-2.087.000	-2.084.800	-2.084.200	-2.084.000
Baten	523.400	952.600	952.600	952.600	952.600
Saldo - Lasten en baten	-1.319.700	-1.134.400	-1.132.200	-1.131.600	-1.131.400
Totaal 0.2:Burgerzaken	-1.319.700	-1.134.400	-1.132.200	-1.131.600	-1.131.400
0.3:Beheer overige gebouwen en gronden					
Lasten	-2.328.800	-2.448.000	-2.458.300	-2.455.400	-2.428.100
Baten	994.200	991.300	991.300	991.300	991.300
Saldo - Lasten en baten	-1.334.600	-1.456.700	-1.467.000	-1.464.100	-1.436.800
Totaal 0.3:Beheer overige gebouwen en gronden	-1.334.600	-1.456.700	-1.467.000	-1.464.100	-1.436.800
0.4:Overhead					
Lasten	-16.497.600	-16.775.600	-16.483.800	-16.461.000	-16.503.400
Baten	730.400	88.900	88.900	88.900	88.900
Saldo - Lasten en baten	-15.767.200	-16.686.700	-16.394.900	-16.372.100	-16.414.500
Totaal 0.4:Overhead	-15.767.200	-16.686.700	-16.394.900	-16.372.100	-16.414.500
0.5:Treasury					
Lasten	-288.500	-413.500	-62.100	312.900	245.600
Baten	622.700	627.600	628.800	629.900	631.000
Saldo - Lasten en baten	334.200	214.100	566.700	942.800	876.600
Totaal 0.5:Treasury	334.200	214.100	566.700	942.800	876.600

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
0.61:OZB woningen					
Lasten	-357.200	-365.400	-364.900	-364.900	-365.000
Baten	6.162.100	6.748.700	6.792.300	6.820.500	6.842.700
Saldo - Lasten en baten	5.804.900	6.383.300	6.427.400	6.455.600	6.477.700
Totaal 0.61:OZB woningen	5.804.900	6.383.300	6.427.400	6.455.600	6.477.700
0.62:OZB niet-woningen					
Lasten	-117.600	-130.800	-130.600	-130.500	-130.600
Baten	6.531.900	7.071.100	7.203.900	7.261.800	7.316.200
Saldo - Lasten en baten	6.414.300	6.940.300	7.073.300	7.131.300	7.185.600
Totaal 0.62:OZB niet-woningen	6.414.300	6.940.300	7.073.300	7.131.300	7.185.600
0.63:Parkeerbelasting					
Lasten	0	0	0	0	0
Baten	407.200	407.200	407.200	407.200	407.200
Saldo - Lasten en baten	407.200	407.200	407.200	407.200	407.200
Totaal 0.63:Parkeerbelasting	407.200	407.200	407.200	407.200	407.200
0.64:Belastingen overig					
Lasten	-806.300	-748.500	-748.300	-748.300	-748.400
Baten	81.400	81.400	81.400	81.400	81.400
Saldo - Lasten en baten	-724.900	-667.100	-666.900	-666.900	-667.000
Totaal 0.64:Belastingen overig	-724.900	-667.100	-666.900	-666.900	-667.000
0.7:Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds					
Baten	86.874.050	95.845.000	97.805.000	91.067.000	90.877.000
Saldo - Lasten en baten	86.874.050	95.845.000	97.805.000	91.067.000	90.877.000
Totaal 0.7:Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	86.874.050	95.845.000	97.805.000	91.067.000	90.877.000
0.8:Overige baten en lasten					
Lasten	-325.200	-6.719.500	-6.744.100	-6.270.100	-6.270.100
Baten	-21.600	7.847.600	7.677.800	7.202.300	7.202.300
Saldo - Lasten en baten	-346.800	1.128.100	933.700	932.200	932.200
Totaal 0.8:Overige baten en lasten	-346.800	1.128.100	933.700	932.200	932.200
0.9:Vennootschapsbelasting (VpB)					
Lasten	-66.000	-68.100	-68.100	-68.100	-68.100
Saldo - Lasten en baten	-66.000	-68.100	-68.100	-68.100	-68.100
Totaal 0.9:Vennootschapsbelasting (VpB)	-66.000	-68.100	-68.100	-68.100	-68.100
0.10:Mutaties reserves					
Stortingen	-3.261.700	-2.372.200	-2.363.500	-2.363.500	-2.363.500
Onttrekkingen	14.955.200	6.036.900	5.237.800	4.704.800	4.233.800
Saldo - Reserves	11.693.500	3.664.700	2.874.300	2.341.300	1.870.300
Totaal 0.10:Mutaties reserves	11.693.500	3.664.700	2.874.300	2.341.300	1.870.300
1.1:Crisisbeheersing en brandweer					
Lasten	-2.749.500	-3.328.600	-3.776.400	-4.032.900	-4.032.900
Saldo - Lasten en baten	-2.749.500	-3.328.600	-3.776.400	-4.032.900	-4.032.900
Totaal 1.1:Crisisbeheersing en brandweer	-2.749.500	-3.328.600	-3.776.400	-4.032.900	-4.032.900
1.2:Openbare orde en veiligheid					
Lasten	-1.908.000	-2.007.300	-2.003.900	-2.003.500	-2.003.800

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Baten	34.500	35.100	35.100	35.100	35.100
Saldo - Lasten en baten	-1.873.500	-1.972.200	-1.968.800	-1.968.400	-1.968.700
Totaal 1.2:Openbare orde en veiligheid	-1.873.500	-1.972.200	-1.968.800	-1.968.400	-1.968.700
2.1:Verkeer en vervoer					
Lasten	-10.469.450	-10.334.400	-10.783.900	-11.457.900	-11.468.600
Baten	899.900	764.800	261.800	211.800	211.800
Saldo - Lasten en baten	-9.569.550	-9.569.600	-10.522.100	-11.246.100	-11.256.800
Totaal 2.1:Verkeer en vervoer	-9.569.550	-9.569.600	-10.522.100	-11.246.100	-11.256.800
2.2:Parkeren					
Lasten	-240.900	-249.000	-276.500	-282.700	-277.600
Saldo - Lasten en baten	-240.900	-249.000	-276.500	-282.700	-277.600
Totaal 2.2:Parkeren	-240.900	-249.000	-276.500	-282.700	-277.600
2.3:Recreatieve havens					
Lasten	-500	-500	-500	-500	-500
Saldo - Lasten en baten	-500	-500	-500	-500	-500
Totaal 2.3:Recreatieve havens	-500	-500	-500	-500	-500
2.4:Economische havens en waterwegen					
Lasten	-655.200	-636.600	-641.500	-646.500	-649.800
Baten	167.800	167.800	167.800	167.800	167.800
Saldo - Lasten en baten	-487.400	-468.800	-473.700	-478.700	-482.000
Totaal 2.4:Economische havens en waterwegen	-487.400	-468.800	-473.700	-478.700	-482.000
2.5:Openbaar vervoer					
Lasten	-942.400	-886.900	-901.400	-917.200	-934.400
Baten	185.000	138.700	144.700	151.700	159.200
Saldo - Lasten en baten	-757.400	-748.200	-756.700	-765.500	-775.200
Totaal 2.5:Openbaar vervoer	-757.400	-748.200	-756.700	-765.500	-775.200
3.1:Economische ontwikkeling					
Lasten	-741.600	-516.800	-516.600	-516.600	-516.700
Baten	200.000	206.400	206.400	206.400	206.400
Saldo - Lasten en baten	-541.600	-310.400	-310.200	-310.200	-310.300
Totaal 3.1:Economische ontwikkeling	-541.600	-310.400	-310.200	-310.200	-310.300
3.2:Fysieke bedrijfsinfrastructuur					
Lasten	-5.492.700	-341.100	-341.100	-341.100	-341.100
Baten	5.153.600	0	0	0	0
Saldo - Lasten en baten	-339.100	-341.100	-341.100	-341.100	-341.100
Totaal 3.2:Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-339.100	-341.100	-341.100	-341.100	-341.100
3.3:Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen					
Lasten	-48.500	-53.000	-52.900	-52.900	-53.000
Baten	266.800	275.400	275.400	275.400	275.400
Saldo - Lasten en baten	218.300	222.400	222.500	222.500	222.400
Totaal 3.3:Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	218.300	222.400	222.500	222.500	222.400
3.4:Economische promotie					
Lasten	0	0	0	0	0
Saldo - Lasten en baten	0	0	0	0	0
Totaal 3.4:Economische promotie	0	0	0	0	0

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
4.1:Openbaar basisonderwijs					
Lasten	-557.700	-569.300	-528.100	-528.100	-528.300
Saldo - Lasten en baten	-557.700	-569.300	-528.100	-528.100	-528.300
Totaal 4.1:Openbaar basisonderwijs	-557.700	-569.300	-528.100	-528.100	-528.300
4.2:Onderwijshuisvesting					
Lasten	-3.398.800	-2.733.600	-3.175.800	-3.857.700	-3.465.800
Baten	0	10.300	34.300	83.800	83.500
Saldo - Lasten en baten	-3.398.800	-2.723.300	-3.141.500	-3.773.900	-3.382.300
Totaal 4.2:Onderwijshuisvesting	-3.398.800	-2.723.300	-3.141.500	-3.773.900	-3.382.300
4.3:Onderwijsbeleid en leerlingenzaken					
Lasten	-4.372.200	-2.527.200	-2.525.800	-2.525.800	-2.525.800
Baten	2.335.300	578.300	578.300	578.300	578.300
Saldo - Lasten en baten	-2.036.900	-1.948.900	-1.947.500	-1.947.500	-1.947.500
Totaal 4.3:Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-2.036.900	-1.948.900	-1.947.500	-1.947.500	-1.947.500
5.1:Sportbeleid en activering					
Lasten	-1.355.400	-1.144.000	-1.143.900	-1.143.900	-1.143.900
Baten	30.000	280.200	280.200	270.700	0
Saldo - Lasten en baten	-1.325.400	-863.800	-863.700	-873.200	-1.143.900
Totaal 5.1:Sportbeleid en activering	-1.325.400	-863.800	-863.700	-873.200	-1.143.900
5.2:Sportaccommodaties					
Lasten	-6.016.300	-4.648.100	-4.709.200	-4.791.200	-4.749.400
Baten	1.630.200	1.663.400	1.663.400	1.663.400	1.663.400
Saldo - Lasten en baten	-4.386.100	-2.984.700	-3.045.800	-3.127.800	-3.086.000
Totaal 5.2:Sportaccommodaties	-4.386.100	-2.984.700	-3.045.800	-3.127.800	-3.086.000
5.3:Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie					
Lasten	-904.600	-884.100	-915.300	-954.900	-954.300
Saldo - Lasten en baten	-904.600	-884.100	-915.300	-954.900	-954.300
Totaal 5.3:Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-904.600	-884.100	-915.300	-954.900	-954.300
5.4:Musea					
Lasten	-262.800	-177.800	-177.500	-177.300	-177.100
Saldo - Lasten en baten	-262.800	-177.800	-177.500	-177.300	-177.100
Totaal 5.4:Musea	-262.800	-177.800	-177.500	-177.300	-177.100
5.5:Cultureel erfgoed					
Lasten	-33.400	-37.200	-37.100	-37.100	-37.100
Saldo - Lasten en baten	-33.400	-37.200	-37.100	-37.100	-37.100
Totaal 5.5:Cultureel erfgoed	-33.400	-37.200	-37.100	-37.100	-37.100
5.6:Media					
Lasten	-1.763.200	-1.863.500	-1.862.600	-1.862.500	-1.862.700
Saldo - Lasten en baten	-1.763.200	-1.863.500	-1.862.600	-1.862.500	-1.862.700
Totaal 5.6:Media	-1.763.200	-1.863.500	-1.862.600	-1.862.500	-1.862.700
5.7:Openbaar groen en (openlucht) recreatie					
Lasten	-6.722.900	-7.093.600	-6.893.500	-6.946.800	-6.808.200
Baten	16.200	16.700	16.700	16.700	16.700
Saldo - Lasten en baten	-6.706.700	-7.076.900	-6.876.800	-6.930.100	-6.791.500

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal 5.7:Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-6.706.700	-7.076.900	-6.876.800	-6.930.100	-6.791.500
6.1:Samenkracht en burgerparticipatie					
Lasten	-10.391.900	-5.503.900	-5.896.200	-5.609.200	-5.604.900
Baten	4.940.100	0	0	0	0
Saldo - Lasten en baten	-5.451.800	-5.503.900	-5.896.200	-5.609.200	-5.604.900
Totaal 6.1:Samenkracht en burgerparticipatie	-5.451.800	-5.503.900	-5.896.200	-5.609.200	-5.604.900
6.2:Toegang en eerstelijnsvoorzieningen					
Lasten	-3.950.900	-4.316.100	-4.313.600	-4.313.500	-4.314.000
Saldo - Lasten en baten	-3.950.900	-4.316.100	-4.313.600	-4.313.500	-4.314.000
Totaal 6.2:Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	-3.950.900	-4.316.100	-4.313.600	-4.313.500	-4.314.000
6.3:Inkomensregelingen					
Lasten	-19.891.100	-18.383.800	-18.281.200	-18.181.000	-18.181.600
Baten	13.989.600	13.991.800	13.991.800	13.991.800	13.991.800
Saldo - Lasten en baten	-5.901.500	-4.392.000	-4.289.400	-4.189.200	-4.189.800
Totaal 6.3:Inkomensregelingen	-5.901.500	-4.392.000	-4.289.400	-4.189.200	-4.189.800
6.4:WSW en Beschut werk					
Lasten	-378.800	-375.800	-375.300	-375.300	-375.400
Saldo - Lasten en baten	-378.800	-375.800	-375.300	-375.300	-375.400
Totaal 6.4:WSW en Beschut werk	-378.800	-375.800	-375.300	-375.300	-375.400
6.5:Arbeidsparticipatie					
Lasten	-1.788.600	-1.878.100	-1.704.400	-1.704.400	-1.704.600
Saldo - Lasten en baten	-1.788.600	-1.878.100	-1.704.400	-1.704.400	-1.704.600
Totaal 6.5:Arbeidsparticipatie	-1.788.600	-1.878.100	-1.704.400	-1.704.400	-1.704.600
6.6:Maatwerkvoorzieningen (WMO)					
Lasten	-3.700.700	-3.892.600	-3.890.900	-3.890.800	-3.891.200
Baten	536.900	554.000	278.000	905.000	898.000
Saldo - Lasten en baten	-3.163.800	-3.338.600	-3.612.900	-2.985.800	-2.993.200
Totaal 6.6:Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-3.163.800	-3.338.600	-3.612.900	-2.985.800	-2.993.200
6.71A:Huishoudelijke hulp (WMO)					
Lasten	-6.177.400	-6.378.200	-6.680.200	-6.667.200	-6.661.200
Baten	30.300	31.300	31.300	31.300	31.300
Saldo - Lasten en baten	-6.147.100	-6.346.900	-6.648.900	-6.635.900	-6.629.900
Totaal 6.71A:Huishoudelijke hulp (WMO)	-6.147.100	-6.346.900	-6.648.900	-6.635.900	-6.629.900
6.71B:Begeleiding (WMO)					
Lasten	-2.201.500	-2.287.800	-2.287.800	-2.287.800	-2.287.800
Saldo - Lasten en baten	-2.201.500	-2.287.800	-2.287.800	-2.287.800	-2.287.800
Totaal 6.71B:Begeleiding (WMO)	-2.201.500	-2.287.800	-2.287.800	-2.287.800	-2.287.800
6.71C:Dagbesteding (WMO)					
Lasten	-902.900	-934.800	-934.800	-934.800	-934.800
Saldo - Lasten en baten	-902.900	-934.800	-934.800	-934.800	-934.800
Totaal 6.71C:Dagbesteding (WMO)	-902.900	-934.800	-934.800	-934.800	-934.800
6.71D:Overige maatwerkarrangementen (WMO)					

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Lasten	-365.100	-379.800	-379.800	-379.800	-379.800
Saldo - Lasten en baten	-365.100	-379.800	-379.800	-379.800	-379.800
Totaal 6.71D:Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-365.100	-379.800	-379.800	-379.800	-379.800
6.72A:Jeugdzorg begeleiding					
Lasten	-1.303.600	-1.345.500	-1.345.400	-1.345.400	-1.345.500
Saldo - Lasten en baten	-1.303.600	-1.345.500	-1.345.400	-1.345.400	-1.345.500
Totaal 6.72A:Jeugdzorg begeleiding	-1.303.600	-1.345.500	-1.345.400	-1.345.400	-1.345.500
6.72B:Jeugdzorg behandeling					
Lasten	-3.399.700	-3.538.900	-3.538.800	-3.538.800	-3.538.900
Saldo - Lasten en baten	-3.399.700	-3.538.900	-3.538.800	-3.538.800	-3.538.900
Totaal 6.72B:Jeugdzorg behandeling	-3.399.700	-3.538.900	-3.538.800	-3.538.800	-3.538.900
6.72C:Jeugdhulp dagbesteding					
Lasten	-1.419.300	-1.463.600	-1.463.500	-1.463.500	-1.463.600
Saldo - Lasten en baten	-1.419.300	-1.463.600	-1.463.500	-1.463.500	-1.463.600
Totaal 6.72C:Jeugdhulp dagbesteding	-1.419.300	-1.463.600	-1.463.500	-1.463.500	-1.463.600
6.72D:Jeugdhulp zonder verblijf overig					
Lasten	-652.900	-675.800	-675.700	-675.700	-675.800
Saldo - Lasten en baten	-652.900	-675.800	-675.700	-675.700	-675.800
Totaal 6.72D:Jeugdhulp zonder verblijf overig	-652.900	-675.800	-675.700	-675.700	-675.800
6.73A:Pleegzorg					
Lasten	-1.184.900	-1.313.700	-1.313.700	-1.313.700	-1.313.700
Saldo - Lasten en baten	-1.184.900	-1.313.700	-1.313.700	-1.313.700	-1.313.700
Totaal 6.73A:Pleegzorg	-1.184.900	-1.313.700	-1.313.700	-1.313.700	-1.313.700
6.73B:Gezinsgericht					
Lasten	-15.400	-17.100	-17.100	-17.100	-17.100
Saldo - Lasten en baten	-15.400	-17.100	-17.100	-17.100	-17.100
Totaal 6.73B:Gezinsgericht	-15.400	-17.100	-17.100	-17.100	-17.100
6.73C:Jeugdhulp met verblijf overig					
Lasten	-2.637.600	-2.792.700	-2.792.700	-2.792.700	-2.792.700
Saldo - Lasten en baten	-2.637.600	-2.792.700	-2.792.700	-2.792.700	-2.792.700
Totaal 6.73C:Jeugdhulp met verblijf overig	-2.637.600	-2.792.700	-2.792.700	-2.792.700	-2.792.700
6.74A:Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf					
Lasten	-15.400	-17.100	-17.100	-17.100	-17.100
Saldo - Lasten en baten	-15.400	-17.100	-17.100	-17.100	-17.100
Totaal 6.74A:Jeugd behandeling GGZ zonder verblijf	-15.400	-17.100	-17.100	-17.100	-17.100
6.74B:Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf					
Lasten	-842.400	-965.600	-965.600	-965.600	-965.600
Saldo - Lasten en baten	-842.400	-965.600	-965.600	-965.600	-965.600
Totaal 6.74B:Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	-842.400	-965.600	-965.600	-965.600	-965.600
6.74C:Gesloten plaatsing					
Lasten	-15.400	-17.100	-17.100	-17.100	-17.100
Saldo - Lasten en baten	-15.400	-17.100	-17.100	-17.100	-17.100

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Totaal 6.74C:Gesloten plaatsing	-15.400	-17.100	-17.100	-17.100	-17.100
6.81A:Beschermd wonen (WMO)					
Lasten	-2.200	-2.600	-2.500	-2.500	-2.500
Saldo - Lasten en baten	-2.200	-2.600	-2.500	-2.500	-2.500
Totaal 6.81A:Beschermd wonen (WMO)	-2.200	-2.600	-2.500	-2.500	-2.500
6.81B:Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)					
Lasten	-79.700	-82.600	-82.500	-82.500	-82.500
Baten	36.000	37.200	37.200	37.200	37.200
Saldo - Lasten en baten	-43.700	-45.400	-45.300	-45.300	-45.300
Totaal 6.81B:Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-43.700	-45.400	-45.300	-45.300	-45.300
6.82A:Jeugdbescherming					
Lasten	-1.494.700	-1.571.600	-1.571.600	-1.571.600	-1.571.600
Saldo - Lasten en baten	-1.494.700	-1.571.600	-1.571.600	-1.571.600	-1.571.600
Totaal 6.82A:Jeugdbescherming	-1.494.700	-1.571.600	-1.571.600	-1.571.600	-1.571.600
6.82B:Jeugdreclassering					
Lasten	-241.800	-268.900	-268.900	-268.900	-268.900
Saldo - Lasten en baten	-241.800	-268.900	-268.900	-268.900	-268.900
Totaal 6.82B:Jeugdreclassering	-241.800	-268.900	-268.900	-268.900	-268.900
7.1:Volksgezondheid					
Lasten	-1.922.500	-2.125.200	-2.125.100	-2.125.000	-2.125.000
Saldo - Lasten en baten	-1.922.500	-2.125.200	-2.125.100	-2.125.000	-2.125.000
Totaal 7.1:Volksgezondheid	-1.922.500	-2.125.200	-2.125.100	-2.125.000	-2.125.000
7.2:Riolering					
Lasten	-4.657.100	-5.232.100	-5.223.800	-5.213.600	-5.294.700
Baten	5.568.600	6.239.800	6.233.300	6.223.100	6.323.200
Saldo - Lasten en baten	911.500	1.007.700	1.009.500	1.009.500	1.028.500
Totaal 7.2:Riolering	911.500	1.007.700	1.009.500	1.009.500	1.028.500
7.3:Afval					
Lasten	-7.255.800	-6.858.900	-6.909.600	-6.901.600	-6.910.200
Baten	8.054.500	7.603.400	7.665.400	7.656.400	7.666.800
Saldo - Lasten en baten	798.700	744.500	755.800	754.800	756.600
Totaal 7.3:Afval	798.700	744.500	755.800	754.800	756.600
7.4:Milieubeheer					
Lasten	-3.563.300	-3.283.000	-3.178.500	-3.147.400	-3.147.400
Baten	5.000	878.700	886.500	886.500	886.500
Saldo - Lasten en baten	-3.558.300	-2.404.300	-2.292.000	-2.260.900	-2.260.900
Totaal 7.4:Milieubeheer	-3.558.300	-2.404.300	-2.292.000	-2.260.900	-2.260.900
7.5:Begraafplaatsen en crematoria					
Lasten	-2.105.800	-2.203.300	-2.279.300	-2.207.700	-2.190.200
Baten	1.444.300	1.473.100	1.474.600	1.476.000	1.476.000
Saldo - Lasten en baten	-661.500	-730.200	-804.700	-731.700	-714.200
Totaal 7.5:Begraafplaatsen en crematoria	-661.500	-730.200	-804.700	-731.700	-714.200
8.1:Ruimte en leefomgeving					
Lasten	-1.807.900	-1.856.900	-1.807.000	-1.627.500	-1.627.900
Baten	109.800	109.800	109.800	109.800	109.800
Saldo - Lasten en baten	-1.698.100	-1.747.100	-1.697.200	-1.517.700	-1.518.100
Totaal 8.1:Ruimte en leefomgeving	-1.698.100	-1.747.100	-1.697.200	-1.517.700	-1.518.100

Exploitatie	Begroting 2023 na wijziging OS	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
8.2:Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)					
Lasten	-1.693.200	-1.704.100	-271.100	-271.100	-271.100
Baten	1.820.100	1.769.300	336.300	336.300	336.300
Saldo - Lasten en baten	126.900	65.200	65.200	65.200	65.200
Totaal 8.2:Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	126.900	65.200	65.200	65.200	65.200
8.3:Wonen en bouwen					
Lasten	-1.225.500	-1.325.700	-1.321.400	-1.320.700	-1.320.500
Baten	1.260.900	933.900	933.900	933.900	933.900
Saldo - Lasten en baten	35.400	-391.800	-387.500	-386.800	-386.600
Totaal 8.3:Wonen en bouwen	35.400	-391.800	-387.500	-386.800	-386.600
Eindtotaal	-2.919.700	5.792.300	5.404.100	-1.877.000	-2.194.800

Bijlagen

Bijlage 1 Overzicht te verstrekken subsidies

Omschrijving	Raming 2024
Onderwijs	
Volwasseneneducatie	64.200
Sport, cultuur en recreatie	
Amateurkunst	48.100
Bibliotheekwerk	1.225.300
Culturele vorming	43.800
Emancipatie	18.700
Evenementen/volksfeesten	28.800
Initiatiefsubsidies	50.800
Kunstobjecten/Beeldende vorming	200
Lokale media	31.500
Musea	19.300
Muziekschool	608.100
Sport(beleid)	32.600
Sociaal domein	
Clientondersteuning rondom teams	135.200
Jeugd- en jongerenwerk (overig)	39.700
Jeugdgezondheidszorg	1.349.800
Lokaal preventief Jeugd	276.100
Maatschappelijk werk	141.100
Minimabeleid	42.200
Ontwikkelingssamenwerking	18.400
Ouderenwerk	239.200
Peuterwerk algemeen	22.200
Schuldhelpverlening	26.600
Vluchtelingen	87.700
Vluchtelingenwerk trajecten	53.100
Wijkwerk	176.600
WMO vrijwilligerswerk	16.300
Volksgezondheid en milieu	
Volksgezondheid	28.700
Totaal	4.824.300

Bijlage 2 Verloop van reserves en voorzieningen

Omschrijving	bkw 1-1-2023	storting 2023	onttrekking 2023	resultaat 2022	bkw 1-1-2024	storting 2024	onttrekking 2024	bkw 1-1-2025	storting 2025	onttrekking 2025	bkw 1-1-2026	storting 2026	onttrekking 2026	bkw 1-1-2027	storting 2027	onttrekking 2027	bkw 31-12- 2027
Algemene reserves																	
Algemene reserve	32.758.30 0	47.300	5.502.900	6.822.20 0	34.124.90 0		647.500	33.477.40 0		262.500	33.214.90 0		175.000	33.039.90 0		87.500	32.952.40 0
Totaal algemene reserve	32.758.30 0	47.300	5.502.900	6.822.20 0	34.124.90 0	0	647.500	33.477.40 0	0	262.500	33.214.90 0	0	175.000	33.039.90 0	0	87.500	32.952.40 0
Onderhoudsreserves					0			0			0			0			0
Baggeren haven	912.900	32.700	50.000		895.600	32.700		928.300	32.700		961.000	32.700		993.700	32.700		1.026.400
Verhardingen	4.177.300	1.123.60 0	1.635.500		3.665.400	1.084.90 0	1.226.100	3.524.200	1.084.90 0	1.226.100	3.383.000	1.084.90 0	1.226.100	3.241.800	1.084.90 0	1.226.100	3.100.600
Groot onderhoud sportaccommodaties	1.373.400	250.000	309.600		1.313.800	250.000	309.600	1.254.200	250.000	309.600	1.194.600	250.000	309.600	1.135.000	250.000	309.600	1.075.400
Groot onderhoud gebouwen	4.098.100	512.100	1.748.300		2.861.900	512.100	796.300	2.577.700	512.100	796.300	2.293.500	512.100	796.300	2.009.300	512.100	796.300	1.725.100
Totaal onderhoudsreserves	10.561.70 0	1.918.40 0	3.743.400	0	8.736.700	1.879.70 0	2.332.000	8.284.400	1.879.70 0	2.332.000	7.832.100	1.879.70 0	2.332.000	7.379.800	1.879.70 0	2.332.000	6.927.500
Overige bestemmingsreserves																	
Beeldende kunst	9.800	5.000			14.800	5.000		19.800	5.000		24.800	5.000		29.800	5.000		34.800
Innovatiefonds sociaal domein	1.589.100		538.200		1.050.900		246.000	804.900		246.000	558.900			558.900			558.900
Ondergronds brengen hoogspanningsleiding	794.300				794.300			794.300			794.300			794.300			794.300
Actualisatie Integraal Accommodatie Plan	1.335.900		706.700		629.200			629.200			629.200			629.200			629.200
Vpb grondexploitaties	74.500			207.000	281.500			281.500			281.500			281.500			281.500
Nieuw Reijerwaard	0	478.800			478.800	478.800		957.600	478.800		1.436.400	478.800		1.915.200	478.800		2.394.000
Bodemonderzoek Wooncompas	450.000		111.000		339.000			339.000			339.000			339.000			339.000
Warmtevisie (Klimaatgelden)	3.254.200		1.000.000		2.254.200		62.000	2.192.200			2.192.200			2.192.200			2.192.200
Groenvisie	685.500	8.700	453.200		241.000	8.700	249.600	100			100			100			100

Werken vanuit Ecologie	0	803.500	169.500		634.000		170.000	464.000		232.000	232.000		232.000	0			0
Bestemming afvalstoffenheffing	847.700		232.000		615.700			615.700			615.700			615.700			615.700
Afbouw dekking grondexploitaties	473.100		189.500		283.600		142.100	141.500		94.700	46.800		46.800	0			0
Totaal bestemmingsreserves	9.514.100	1.296.000	3.400.100	207.000	7.617.000	492.500	869.700	7.239.800	483.800	572.700	7.150.900	483.800	278.800	7.355.900	483.800	0	7.839.700
Afschrijvingsreserves																	
Kapitaallasten (herwaardering)	367.900		37.200		330.700		37.200	293.500		37.200	256.300		37.200	219.100		37.200	181.900
Uitbreiding Vredehof	99.900		33.300		66.600		33.300	33.300		33.300	0		0	0		0	0
Bouw Voorn 10 - WAC Drievliet	112.400		11.200		101.200		11.200	90.000		11.200	78.800		11.200	67.600		11.200	56.400
Begraafplaats Vredehof	105.900		7.000		98.900		7.000	91.900		7.000	84.900		7.000	77.900		7.000	70.900
Rouwcentrum	61.300		15.300		46.000		15.300	30.700		15.300	15.400		15.300	100		0	100
Herbouw de Piramide	288.700		12.100		276.600		12.100	264.500		12.100	252.400		12.100	240.300		12.100	228.200
Ds. Kerstenschool gebouw	410.300		14.700		395.600		14.700	380.900		14.700	366.200		14.700	351.500		14.700	336.800
Kunstgrasveld Rijsoord	17.300		5.800		11.500		5.800	5.700		5.700	0		0	0		0	0
Parkeergarage gemeentehuis	2.224.800		58.400		2.166.400		59.000	2.107.400		59.700	2.047.700		60.300	1.987.400		61.000	1.926.400
Jongeren centrum PC Hooftstraat	456.600		71.500		385.100		71.500	313.600		71.500	242.100		48.400	193.700		48.400	145.300
Fietsroute Molensteeg, Benedenrijweg, St. Jorisstraat	23.000		2.900		20.100		2.900	17.200		2.900	14.300		2.900	11.400		2.900	8.500
Blok- en buurtspeel terreinen 2010, 2011	26.200		18.700		7.500		7.400	100		100	0		0	0		0	0
Uitbreiding Farelcollege	216.700		7.400		209.300		7.400	201.900		7.400	194.500		7.400	187.100		7.400	179.700
Snelfietsroute F15	98.800		4.900		93.900		4.900	89.000		4.900	84.100		4.900	79.200		4.900	74.300
Perm. Lucht-geluidmeetp. Nw Reijw.	63.900		10.600		53.300		10.600	42.700		10.600	32.100		10.600	21.500		10.600	10.900
Geluidswal Drievliet	270.000		15.300		254.700		15.300	239.400		15.300	224.100		15.300	208.800		15.300	193.500

Geluidsscherm West A15/A16	2.291.300		52.300		2.239.000		52.300	2.186.700		52.300	2.134.400		52.300	2.082.100		52.300	2.029.800
Bereikbaarheid sportpark Reijerpark	347.400		19.300		328.100		19.300	308.800		19.300	289.500		19.300	270.200		19.300	250.900
Incidentele en toekomstige investeringen	22.500.000		1.000.000		21.500.000		1.000.000	20.500.000		1.000.000	19.500.000		1.000.000	18.500.000		1.000.000	17.500.000
"Overrente"	4.834.700		887.100		3.947.600		776.700	3.170.900		666.300	2.504.600		576.300	1.928.300		486.200	1.442.100
Uitvoering Waalvisie	475.000		23.800		451.200		23.800	427.400		23.800	403.600		23.800	379.800		23.800	356.000
Totaal afschrijvingsreserves	35.292.100	0	2.308.800	0	32.983.300	0	2.187.700	30.795.600	0	2.070.600	28.725.000	0	1.919.000	26.806.000	0	1.814.300	24.991.700
Totaal reserves	88.126.200	3.261.700	14.955.200	7.029.200	83.461.900	2.372.200	6.036.900	79.797.200	2.363.500	5.237.800	76.922.900	2.363.500	4.704.800	74.581.600	2.363.500	4.233.800	72.711.300

Specificatie verloop voorzieningen

Omschrijving	bkw 1-1- 2024	stortin g 2024	onttrek king 2024	bkw 1-1- 2025	stortin g 2025	onttrekk ing 2025	bkw 1-1- 2026	stortin g 2026	onttrekk ing 2026	bkw 1-1- 2027	stortin g 2027	onttrekk ing 2027	bkw 31-12- 2027
Wethouderspensi oenen	2.865.9 00	165.00 0	145.800	2.885.1 00	165.00 0	145.800	2.904.3 00	165.00 0	145.800	2.923.5 00	165.00 0	145.800	2.942.7 00
Wachtgelden vm wethouders	489.300		93.500	395.800		31.500	364.300			364.300			364.300
Buitenruimte Windmolen 110	20.700			20.700			20.700			20.700			20.700
Afwikkelingskoste n Centrumplan	32.600			32.600			32.600			32.600			32.600
Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden		0 118.40 0		118.400	118.40 0		236.800	118.40 0		355.200	118.40 0		473.600
Voorziening Verlofsparen		0 177.60 0		177.600	177.60 0		355.200	177.60 0		532.800	177.60 0		710.400
Totaal voorziening voor verplichtingen en risico's	3.408.5 00	461.00 0	239.300	3.630.2 00	461.00 0	177.300	3.913.9 00	461.00 0	145.800	4.229.1 00	461.00 0	145.800	4.544.3 00
Onderhoud graven 10/20 jaar derden	4.235.0 00	578.90 0	540.300	4.273.6 00	580.80 0	541.800	4.312.6 00	582.80 0	543.200	4.352.2 00	584.80 0	543.200	4.393.8 00
Vervanging riolering		0 2.074. 700	2.074.70 0		0 2.074. 700	2.074.70 0		0 2.074. 700	2.074.70 0		0 2.074. 700	2.074.70 0	
Beklemd middelen riolering	5.966.3 00		988.300	4.978.0 00		833.500	4.144.5 00		687.700	3.456.8 00		657.700	2.799.1 00
Totaal voorzieningen voor middelen van derden met bestedingsverpl ichting	10.201. 300	2.653. 600	3.603.30 0	9.251.6 00	2.655. 500	3.450.00 0	8.457.1 00	2.657. 500	3.305.60 0	7.809.0 00	2.659. 500	3.275.60 0	7.192.9 00
Totaal voorzieningen	13.609. 800	3.114. 600	3.842.60 0	12.881. 800	3.116. 500	3.627.30 0	12.371. 000	3.118. 500	3.451.40 0	12.038. 100	3.120. 500	3.421.40 0	11.737. 200